

ΑΤΗΝΑ

MAXIM

Ο frontman των The Prodigy μας μίλησε για την τέχνη, τη μουσική και τη ζωή του

Των Δημήτρη Αθανασιάδη, Τάνιας Σκραπαλιώρη

ΑΦΙΕΡΩΜΑ BACK TO SCHOOL

Οδηγός επιβίωσης για φοιτητές και γονείς

Της Κατερίνας Καμπόσου

Τι είναι και τι δεν είναι τα «ιδιωτικά» πανεπιστήμια

Της Σώτης Τριανταφύλλου

ΑΦΙΕΡΩΜΑ 67ο Rally Acropolis 2023

Επιμέλεια: Θωμάς Ευθυμίου

ΜΑΥΡΟΓΥΠΙΑΣ
Υπάρχει ελπίδα τώρα που κάπκε το δάσος στη Δαδιά;

Της Δήμητρας Γκρους

ΧΑΡΗΣ ΔΟΥΚΑΣ
«Ο μετασχηματισμός της Αθήνας πρέπει να ξεκινήσει από τις γειτονιές»

Της Τόνιας Ζαράβελα

Εσύ με LeasePlan

Απόκτησε το αυτοκίνητο που θέλεις και αναβάθμισε την καθημερινότητά σου.

- ✓ ετοιμοπαράδοτα
- ✓ χωρίς προκαταβολή
- ✓ με σταθερό μηνιαίο μίσθωμα

Μάθε περισσότερα
στο leaseplan.gr

ΣΚΑΝΑΡΕ ΕΔΩ

Jeep Compass
240hp Business 4xe ATX
Μίσθωμα 569€ /μήνα,
για 48 μήνες & 15.000 χλμ/έτος

Οι τιμές ΔΕΝ περιλαμβάνουν Φ.Π.Α.
Η φωτογραφία είναι ενδεικτική

Εκδότης-Διευθυντής Φώτης Γεωργελάς

Σύμβουλος Έκδοσης Σταυρούλα Παναγιωτάκη
Διευθύντρια Σύνταξης Αγγελική Μπιρμπιλίη

Γενική Διεύθυνση Διαφήμισης
Λουίζα Ναθαναήλ

Art Director Φώτης Πεχλιβανίδης

Διεύθυνση Web Δημήτρης Αθανασιάδης

Αρχισυνταξία
Δανάη Καμζόλα (Podcast & City Guide)
Ελένη Μπεζιριανόγλου

Editorial Manager
Ηλένα Κρητικού

Τεχνικός διευθυντής Βάιος Συντσιράμης

Υπεύθυνος ύλης Τάκης Σκριβάνος
Επιμέλεια ύλης Δήμητρα Γκρους
Διόρθωση κειμένων Φανή Κουλούντζου

Συντακτική ομάδα: Κ. Αθανασιάδης, Ν. Αμανίτης, Μ. Ανδριωτάκη, Σ. Βλέτσας, Κ. Βνάτσιου, Ρ. Γεροδήμος, Ν. Γεωργελάς, Μ. Γκανά, Ι. Γκομούζα, Ν. Γεωργιάδης, Κ. Γιαννακίδης, Β. Γραμματικογιάννη, Β. Γρυπάρης, Θ. Ευθυμίου, Τ. Ζαβαρέλα, Μ. Ζουμπούλακη, Κ. Καϊμάκης, Σ. Καλαμαντή, Κ. Καμπόσου, Δ. Καραθάνος, Α. Κερώνη, Γ. Κοροβέσης, Β. Κορωνάιος, Σπ. Λαμπρόπουλος, Α. Μανουσάκη, Μ. Μανωλοπούλου, Δ. Μαστρογιαννίτης, Β. Ματζάρογλου, Τζ. Μελιτά, Ευ. Μουζακίτη, Γ. Μπελεσιώτης, Γ. Νένης, Γ. Χ. Παπαδόπουλος, Δ. Παπαδόπουλος, Π. Παναγιωτόπουλος, Κ. Παναγοπούλου, Γ. Παυριανός, Μ. Προβατάς, Τζ. Ρουσάκη, Μ. Ι. Σιγαλού, Τ. Σκραπαλιώρη, Ζ. Σφυρη, Α. Τριανταφυλλίδη, Σ. Τριανταφύλλου, Α. Τρούγκου, Σ. Τσιτσόπουλος, Γ. Φλωράκης, Ε. Χελιώτη, Γ. Ψύχας

Γραμματεία Σύνταξης Γεωργία Σκαμάγκα
info@athensvoice.gr
avguide@athensvoice.gr

Ατελιέ Sotos Anagnos
LOOKmag Κωνσταντίνα Βλαχοπούλου

Εικονογραφήσεις art@athensvoice.gr
Φωτό: Θανάσης Καρατζάς, Γιώργος Ζαρζώνης, Τάσος Βρεττός, Έκτορας Δ. Βούτσας, Κώστας Αμοιρίδης, Βαγγέλης Τάσης, Χρήστος Κισσατζεκιάν, Δημήτρης Κλεάνθης, Μαρία Μαρκέζη, Πέτρος Νικόλτσος, Λάζαρος Γραικός

Account Directors
Γιώτα Αθανασοπούλου, Κωνσταντίνα Ευθυμίου

Direct Market Advertising Director
Άννα Αντωνίου
Direct Market Advertising Managers
Μιχάλης Δρακάκης, Εύα Βαλαμβάνου,
Νώντας Νταμπάνης

Advertising & Marketing Director
ATHENS VOICE Radio 102.5
Κική Μαλέρδου

Συντονισμός Διαφήμισης Μαίρη Κούρτη
marketing@athensvoice.gr
Digital Traffic Manager Εύη Ταρνάρη
Digital Advertising Coordinator Μίνα Γιαννάκη

Διεύθυνση Λογιστηρίου Έφη Μούρτζη
Λογιστήριο Ουρανία Μιχάλη,
Βασίλης Νάκος, Μαίρη Λυκούση

Διαχωρισμοί - Εκτύπωση
«Καθημερινές Εκδόσεις ΑΕ»

Athens Voice S.A.
Χαρ. Τρικούπη 22, 106 79 Αθήνα
Σύνταξη: 210 3617.360, 3617.369
fax: 210 3632.317
Διαφημιστικό: 210 3617.530,
fax: 210 3617.310
Athens Voice Radio 102.5: 210 3648.213
Αγγελίες: 210 3617.369
Λογιστήριο: 210 3617.170

www.athensvoice.gr

Αν δεν βρίσκετε την Α.Β. στα σημεία διανομής,
επικοινωνήστε: 210 3617.360, 210 3617.369
Κωδικός εντύπου: 7021
ISSN 1790-6164

ATHENS VOICE

Εβδομαδιαία εφημερίδα, διανέμεται δωρεάν.
Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική ή μερική,
η διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της έκδοσης
με οποιοδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό ή άλλο,
χωρίς προηγούμενη γραπτή έγκριση του εκδότη.

ΣΕ ΒΛΕΠΩ!

Της ΛΕΝΑΣ ΔΙΒΑΝΗ

Σε βλέπω να χορεύεις με το παιδί σου

Σε βλέπω στη συναυλία της orchestra Baobab να διασκεδάζεις με το παιδί σου, καλέ μου φίλε, και ανοίγει η καρδιά μου. Ήσασταν αξιολάτρευτοι καθώς χορεύατε η μία στους ώμους του άλλου με ρυθμό. Πανευτυχές το κοριτσάκι σου – και πώς να μην είναι; Τα παιδιά δεν είναι μπιμπελό για να σπάσουν αν τα πάρεις μαζί σου όταν βγαίνεις να φας, να διασκεδάσεις, να τραγουδήσεις και να χορέψεις. Σε χάρηκα κυρίως γιατί είναι σπάνιο πια – οι γονείς έχουν γίνει τόσο (αρρωστημένα) προσεκτικοί με την υγεία των παιδιών τους που τα προφυλάσσουν από τα πάντα. Έχω την αίσθηση ότι αν μπορούσαν να τα κλείσουν σε μια γυάλινη φούσκα να μην έρχεται τίποτα «επικίνδυνο» σε επαφή μαζί τους θα το έκαναν ευχαρίστως. Έλεος, φίλες και φίλοι γονείς. Εμείς μεγαλώσαμε σε ταβέρνες και σε χοροσπερίδες των μεγάλων, μέσα σε καπνούς και σε φωνές, και δεν πάθαμε απολύτως τίποτα. Όταν κουραζόμασταν κοιμόμασταν μέσα σε αμάξια, πάνω σε καρέκλες ή σε κανέναν καναπέ στη γωνία. Το ζούσαμε όμως, δεν είχαμε κανέναν από πίσω μας να μας απολυμαίνει τα χέρια, τα παπούτσια και τα ρούχα μόλις έρχονταν σε επαφή με τον μολυσμένο έξω κόσμο. Αν το έκανε τώρα γονιός αυτό θα τον κατηγορούσαν για κακοποίηση παιδιού! Εξού και όταν είδα προ δέκα ετών στον παγετώνα Grey στην Παταγωνία ένα νεαρό ζευγάρι που κουβαλούσε σε μάρσιπο το μωρό του, έτρεξα και τους έδωσα συχαρητήρια. Οι άνθρωποι νόμισαν ότι δεν είμαι στα καλά μου. Ήταν βλέπεις Νεοζηλανδοί και συνηθισμένοι να παίρνουν μαζί τα παιδιά τους από μωρά στα βουνά και στα λαγκάδια. Εμείς γιατί στο καλό τα φυλακίζουμε σε χρυσά απολυμασμένα κλουβιά;

Το λέει και το τραγούδι: «if you love somebody set them free» – ειδικά άμα είναι το παιδάκι σου.

ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ ΜΑΣ

Αυτή την εβδομάδα είναι ένα έργο του Maxim, frontman του θρυλικού συγκροτήματος The Prodigy. **Περισσότερα στη σελίδα 18**

Info-DIET

Της ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗ

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΑ ΘΡΑΝΙΑ

Τα πρωτοβρόχια λέγονται πλέον «ψυχρή λίμνη» (που θα πέσει στο κεφάλι μας, εννοείται).

ΤΟ ΠΟΠ ΚΟΡΝ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

Οι εσωκομματικές εκλογές του ΣΥΡΙΖΑ.

ΜΙΑ ΩΡΑΙΑ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ

Ανοίγει το θέατρο του Λυκαβηττού.

ΣΥΓΚΑΤΟΙΚΗΣΗ ΛΟΓΩ ΑΚΡΙΒΩΝ ΕΝΟΙΚΙΩΝ

Ευτυχώς που υπάρχει η μηριμίπα.

ΤΟ «ΚΙΝΗΜΑ ΤΗΣ ΠΕΤΣΕΤΑΣ»

Ακόμα και με αυτή την επιθεωρησιακή ονομασία ήταν, ίσως, το μόνο καλό που συνέβη μέσα στο καλοκαίρι.

SMS ΝΕΡΟΠΟΝΤΗΣ

«Θ' αργήσω λίγο σήμερα. Είμαι στην Πέτρου Ράλλη και περιμένω να περάσει το Blue Star». (ήρθε στο κινητό μου)

BLUE HORIZON

Ο κυρ-Αντώνης πέθανε, ο κυρ-Αντώνης πάει...

Η ΚΑΤΑΘΛΙΨΗ ΤΟΥ ΣΕΠΤΕΜΒΡΗ

Δείτε το θετικά. Ότι ακόμα δεν έχουμε δει τίποτα.

ΝΑ ΒΛΕΠΕΙΣ ΤΟ «ΟΡΡΕΝΗΙΜΕΡ» ΣΕ ΘΕΡΙΝΟ ΣΙΝΕΜΑ

Ή αλλιώς, η κβαντική θεωρία πεδίου με σαγιονάρα δικάλα.

ΕΘΝΙΚΗ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟ ΜΟΥΝΤΟΜΠΑΣΚΕΤ ΧΩΡΙΣ ΓΙΑΝΝΗ

«Και μαζί και μόνος, ίδιος είναι ο πόνος...»

ΧΑΡΤΙΝΑ ΚΑΛΑΜΑΚΙΑ

Βρέθηκε ότι περιέχουν βλαβερές υπερφθοροακυλικές ουσίες που χαρακτηρίζονται «μόνιμες». Σε λίγο θα πίνουμε τον καφέ μας με το μακαρόνι νούμερο 2, το χοντρό για το παστίτσιο.

ΜΗΝ ΠΑΝΙΚΟΒΑΛΛΕΣΤΕ

Σύμφωνα με έρευνες ξεχνάμε το 80% όσων μαθαίνουμε καθημερινά.

ATHENS VOICES

ΛΟΓΙΑ ΠΟΥ ΑΚΟΥΣΤΗΚΑΝ ΔΗΜΟΣΙΩΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

«Χα χα χα! Έτσι μπράβο. Γουίδ γιορ χαντς. Κοίτα τις ρε»

(Ταβερνιάρης σκασμένος στα γέλια, σε δύο Κινέζες που τρώνε σουβλάκι. Μοναστηράκι, Τρίτη μεσημέρι)

«Ο άλλος έκανε τζόγκινγκ και περδικλώνεται στην άμμο, πέφτει, χτυπάει το κεφάλι του σε πέτρα, πάει»

(Ηλικιωμένες κυρίες σε καφέ της πλατείας Μητροπόλεως, Παρασκευή πρωί)

«Εξαιτίας σου άκουσα Μποφίλιου, ρε μ***πανο»

(Μαρκαδόρος σε τοίχο, Νεάπολη, Εξάρχεια)

Γραβατωμένος κύριος 40άρης μιλάει στο κινητό εξαγριωμένος: «Σε λίγο καιρό δεν θα μπορώ να κάνω ούτε διακοπές, ούτε τίποτα!»

(Ακαδημίας, Τετάρτη πρωί)

«Πάρε κι ένα πεννητάρικο να πεις μια μπίρα με τους φίλους σου»

(Πατέρας σε έφηβο γιο, Καπανδρίτι πλατεία, Σάββατο απόγευμα)

Ηρώδειο, είσοδος, λίγο πριν αρχίσει η συναυλία του Herbie Hancock. Κύριος έξαλλος φωνάζει γιατί έχει ήδη δοθεί η πρόσκληση που του είχαν κρατήσει στο ταμείο. Ωρτώνει: «Να γκρεμιστεί το Ηρώδειο! Και η Ακρόπολη μαζί!»

(Σάββατο βράδυ)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΕΝΕΣ
panikoval500@gmail.com

Ο Στέφανος στον ρόλο του Κασσελάκη

Του ΝΙΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ

Ήταν αρκετή η «θεαματική εισβολή» Κασσελάκη στο πολιτικό σκηνικό για να ξυπνήσουν οι δαίμονες που μας κατατρέχουν. Ανεπίτρεπτα αριστερός για τους Δεξιούς, απαράδεκτα δεξιός για τους Αριστερούς, επικίνδυνα συστημικός επιχειρηματίας και για τους δύο, ζωντανό παράδειγμα διεκδικητικού μέλους της κοινότητας ΛΟΑΤΚΙ για το σύνολο του θεσμικού καθωσπρεπισμού. Τα όρια αντοχής των μηχανισμών και των συστημάτων δοκιμάστηκαν. Μπλέχτηκαν τα αριστεροδεξιά ανακλαστικά με τις αριστεροδεξιόστροφες παραδόσεις του πολιτικού συστήματος. Ο Κασσελάκης ήταν ταυτόχρονα «φυτευτός» από την Αμερικανική Πρεσβεία, άνθρωπος του Τσίπρα και ταυτόχρονα του Πολάκη αλλά οπωσδήποτε και της υπαρκτής Μητσοτακικής Δεξιάς ή του Instagram κατά τον Νίκο Φίλη. Είναι τόσο ξεδιάντροπα νωθρές οι πολιτικές αντιστάσεις των μικροσυστημάτων και τόσο προφανής η ανεπάρκεια πολιτικής εκτίμησης στους οργανωμένους πολιτικούς μηχανισμούς που μία ιστορία μετριάς εμβέλειας κατατρόπωσε το σύστημα αντοχών εντός του ΣΥΡΙΖΑ και της Αριστεράς αλλά και ενός κομματιού της συστημικής Δεξιάς.

Τα ΜΜΕ ανέλαβαν δράση. Είχε καιρό να εμφανιστεί στο προσκήνιο μία τόσο ελκυστική πρόταση και μάλιστα στο επίκεντρο των εξελίξεων. Άλλωστε η εκλογή προέδρου στον μαραζωμένο από τη διπλή ήττα ΣΥΡΙΖΑ ήταν ευκαιρία αλλαγής ατζέν-

τας. Αρκετά ταλαιπώρησε τις συνειδήσεις και κυρίως τη λογική μας η δυσεξήγητη πύρινη καταστροφή που έπληξε τη χώρα. Η εκλογή στον ΣΥΡΙΖΑ και τα εθνικά θέματα θα έδιναν εφεξής τη δυνατότητα αλλαγής ατζέντας. Ο Κασσελάκης έκανε το «θαύμα» του. Να δούμε αν οι Γεραπετρίτης και Χακάν Φιντάν θα καταφέρουν να μετακινήσουν το ενδιαφέρον της κοινωνίας από την καταστροφή της Δαδιάς στα χωρικά ύδατα, την ΑΟΖ και την πολυσυζητημένη Χάγη.

Η υποκρισία χτύπησε κόκκινο στα πρωτοσέλιδα των εφημερίδων και των ιστοσελίδων τους όταν ο Κασσελάκης επικαλέστηκε τις επιχειρηματικές δυνατότητές του. Ακόμη και οι τιμητές του διενόου φιλελευθερισμού κλώτσησαν. Άλλο να επικαλείσαι την επιχειρηματικότητα και άλλο να την αποδέχεσαι χειροπιαστά και μάλιστα όταν αφορά πολιτικό σου αντίπαλο. Στα χαρτιά είναι όλα εύκολα.

Ο Κασσελάκης αιφνιδίως «απολύθηκε», «αναγκάστηκε σε παραιτήση», «δεν μας τα λέει καλά», «μας περνά για... Αμερικανάκια», «πού τα βρήκε τα λεφτά», «πώς πήρε δάνειο με προσωπική εγγύηση» κ.λπ. Θα ήταν πιο κατανοητό αν τα ερωτήματα είχαν τεθεί μόνον από τους συντρόφους του στο κόμμα. Τα αριστερά ανακλαστικά, βλέπετε. Όμως τέθηκαν και ξανατέθηκαν και από δεξιά χείλη και κυρίως από έντυπα και ηλεκτρονικές εκδόσεις που στηρίζουν τις κυβερνήσεις Μητσοτάκη. Τι συνέβη και ένας νεαρός επιχειρηματίας, όχι ιδιαίτερης πολιτικής εμβέλειας, με σύγχρονο πολιτικό marketing, με παρουσία και παραπομπές στον πυρήνα του σύγχρονου πολιτικού must, με

προφανείς φιλοδοξίες και κυρίως με μία καλώς εννοούμενη αλλά δυσεξήγητη όσο και γοητευτική για πολλούς πολιτική διεκδικητική θρασύτητα, τι συνέβη λοιπόν και αυτός ο άνθρωπος από την Αμερική προκάλεσε τόσες πολλές αντιδράσεις;

Ο πολιτικός του λόγος εντάσσεται σε ένα τόξο αναφοράς από τον εκπρόσωπο της αριστερής πτέρυγας των Δημοκρατικών Μπέρνι Σάντερς, τον προεκλογικό Μακρόν της προηγούμενης πενταετίας, τον ελεγχόμενο ριζοσπαστισμό των Γάλλων Ανυπότακτων (ας πούμε και κάτι να γελάσουμε) και βεβαίως της σύγχρονης σοσιαλδημοκρατίας. Ένας ευκολόπετος αχταρμάς όπου όλα χωρούν. Μαζί με μία δόση υπερβατικότητας και πολλές γοητευτικές πινελιές μίας συμπαθέστατης φυσιογνωμίας, και το κοκτέιλ είναι ολοκληρωμένο. Τίποτε από όλα τα παραπάνω δεν είναι προβοκατόρικο, ανατρεπτικό, επικίνδυνο και κυρίως δεν είναι αντισυνημικό. Προς τι λοιπόν ο οδυρμός; Ο λόγος είναι απλός. Στον μεν ΣΥΡΙΖΑ το να είσαι Αριστερός, ή να νομίζεις ότι είσαι, είναι ασφαλώς επάγγελμα. Άρα δεν χωρά ανταγωνισμός ούτε και αντιπερισπασμός. Στην Κεντροδεξιά το να είσαι μεταμοντέρνος φιλελεύθερος είναι επίσης επάγγελμα. Έστω και εάν δεν πιστεύεις λέξη από όσα υποστηρίζεις. Δεν μπορεί ένας εξόχως φιλελεύθερος του επιχειρείν που εντρυφήσε στα ενδότερα των χρηματοπιστωτικών, με προσωπικές υπερβάσεις και αποδεδειγμένα προοδευτικός, να ανησυχεί τόσο πολύ τα κομματικά κατεστημένα και τους μιντιακούς εκπροσώπους τους. Κάτι δεν πάει καλά. Ο Κασσελάκης προκά-

λεσε πολλές μη υγιείς αντιδράσεις. Στην πραγματικότητα δεν έχει καμία ελπίδα να κερδίσει τις εκλογές στο ΣΥΡΙΖΑ. Κατά πάσα πιθανότητα με τον μόνον που θα συγκρουστεί για τις ψήφους θα είναι με τον Νίκο Παππά. Για την τρίτη θέση. Το ζήτημα είναι αν ο Στέφανος Κασσελάκης θα καταφέρει να καταγραφεί με ένα αξιοσημείωτο ποσοστό ώστε να θεσπίσει τάση.

Τότε ενδεχομένως το ενδοπαραταξιακό παιχνίδι μπορεί και να αποκτήσει ενδιαφέρον. Ιδιαίτερα αν στο παιχνίδι ενταχθεί κάποια στιγμή εκ νέου και ο Αλέξης Τσίπρας ο οποίος μέχρι στιγμής περιορίζεται σε εκνευριστικές... διαρροές από το περιβάλλον του.

Εγώ για αυτό το περιορισμένης σημασίας πολιτικό happening άξιζε τον κόπο να κυθεί τόση μελάνη και να καταγραφεί τόσο μεγάλης ποσότητας χολή; Πόσο μπορεί να μας απασχολεί το dress code του Στέφανου Κασσελάκη ο οποίος φόρεσε συμβολικά

γραβάτα στο Συνέδριο εμφανιζόμενος έτσι ως «Αντι-Τσίπρας»; Είναι προφανώς για γέλια αλλά και για κλάματα. Ή να δίνεται τόση σημασία στο γεγονός ότι, αντίθετα με τον Γιάννη Βαρουφάκη, ο Κασσελάκης προτιμά μπλουζάκια χωρίς logo; Στον meta-Τσίπρα ΣΥΡΙΖΑ, όπου διεκδικεί κάποιο ρόλο ένας 35άρης με λευκό χαμόγελο, ο Τσακάλωτος με μία προσήλωση στην αρχαία διάλεκτο μίας Αριστεράς σε τροχιά αυτολύπησης, ο Νίκος Παππάς που βλέπει τα τρένα να περνούν χωρίς να σταματούν μπροστά από το υποσταθμαρχείο του και έναν Τζουμάκα που ομολογουμένως βγάζει γέλιο (μόνον γέλιο), η Έφη Αχτσιόγλου εκτός απροόπτου δεν έχει αντίπαλο. Παρά μόνον την αδυσώπητη διεθνή πραγματικότητα. **A**

ΤΙ ΣΥΝΕΒΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΣ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ ΠΡΟΚΑΛΕΣΕ ΤΟΣΕΣ ΠΟΛΛΕΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ;

51.

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΠΕΔΙΟ ΑΡΕΩΣ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ 1-17

ΓΥΝΑΙΚΑ 2023

ΠΟΛΥΣΥΝΘΕΤΟ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΚΔΟΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΥ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ - ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ,
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ & ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Ημέρες & Ώρες λειτουργίας:

Δευτέρα έως Πέμπτη: 18:00 – 22:30
Παρασκευή & Σάββατο: 18:00 – 23:00
Κυριακή: 10:30 – 15:00 & 18:00 – 22:30

SUPPORTED BY
VESTART | V&S

ΕΘΝΙΚΟ ΛΑΧΕΙΟ

Με περισσότερες κληρώσεις
για περισσότερα ενδιάμεσα κέρδη!

ο αριθμός
του σπιτιού μου

τα ρολόγια
που έχω

το νούμερο του
παπουτσιού μου

Και στην 4^η Έκδοση του 2023, με 4 μόνο ανανεώσεις,
ο προσωπικός αριθμός σου διεκδικεί **100 ενδιάμεσα έπαθλα**
ανά κλήρωση (500€, 1.000€, 2.000€, 5.000€, 10.000€, 20.000€,
και 100.000€) στον δρόμο για τη μεγάλη κλήρωση του 1.000.000€.

1^η κλήρωση: **13.09.2023**

Κέρδη 1^{ου} λαχνού: **1.000.000€**

ΓΙΑ ΝΑ ΕΙΣΤΕ ΔΙΑΡΚΩΣ ΕΝΗΜΕΡΩΜΕΝΟΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΛΗΡΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
ΔΩΡΕΑΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΛΗΡΩΣΕΩΝ

ΑΝ ΕΠΙΘΥΜΕΙΤΕ ΝΑ ΛΑΜΒΑΝΕΤΕ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΜΕΣΩ SMS ΣΤΟ ΚΙΝΗΤΟ Ή ΜΕ E-MAIL, ΔΗΛΩΣΤΕ ΤΑ ΣΤΟ:

☎ **800 800 5000**
(γραμμή χωρίς χρέωση)

📱 **210 579 8500**
(από κινητό)

🌐 **www.ethniko.gr**
(μέσω internet)

ΕΘΝΙΚΟ ΛΑΧΕΙΟ

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΛΑΧΕΙΟ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.-ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΟΠΑΠ.

18+

| ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΡΥΘΜΙΣΤΗΣ ΕΕΕΠ | ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΕΘΙΣΜΟΥ & ΑΠΩΛΕΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ |
ΓΡΑΜΜΗ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΚΕΘΕΑ: 1114 | ΠΑΙΞΕ ΥΠΕΥΘΥΝΑ

Χάρης Δούκας «Ο μετασχηματισμός της Αθήνας πρέπει να ξεκινήσει από τις γειτονιές»

Της ΤΟΝΙΑΣ ΖΑΡΑΒΕΛΛΑ

«**Ε**ίσοι υποψήφια;», είναι το πρώτο πράγμα που θα με ρωτήσει ο κύριος που θα συναντήσω μόλις καθίσω στον χώρο αναμονής των γραφείων του «**Αθήνα Τώρα**». Βλέπετε, όλες αυτές τις ημέρες, το κουδούνι χτυπούσε έντονα και διαπεραστικά από Αθηναίους κάθε ηλικίας που έδωσαν τα χέρια με τον Χάρη Δούκα και τάχθηκαν στο πλευρό του, σύμμαχοι στο όραμα για «αλλαγή παραδείγματος» στην πόλη. Για τον **Χάρη Δούκα** το τρίπτυχο «Πράσινο, Ασφάλεια, Δημιουργία» δεν είναι απλά ένα σύνθημα, συνοψίζει τις βασικές, θεμελιώδεις αρχές του προγράμματος με το οποίο καλεί τους δημότες να τον ψηφίσουν και να του εμπιστευτούν το «τιμόνι» του Δήμου Αθηναίων.

«Ξέρεις γιατί μου αρέσει περισσότερο η Αθήνα; Γιατί έχει πολλά διαφορετικά πρόσωπα και διαφορετικές εμπειρίες να μοιράζεσαι. Είναι 50 γειτονιές με 50 διαφορετικές ιστορίες, αυτές τις ιστορίες θα παρουσιάσουμε και εμείς στους δημότες», λέει στην ATHENS VOICE ο Χάρης Δούκας. Ο υποψήφιος δήμαρχος Αθηναίων μεγάλωσε σε μία από αυτές τις γειτονιές, στου Γκύζη. Μένει στο Γκάζι και σεργιανά –ειδικά τις τελευταίες εβδομάδες– δρόμους και δρομίσκους της πρωτεύουσας, συναντώντας τα προβλήματα, τις ευκαιρίες, τα άγχη και τις ομορφιές ενός αχανούς δήμου. «Δεν μιλάμε για μικροπροβλήματα, η Αθήνα χρειάζεται βαθιές, ριζικές αλλαγές. Γι' αυτό καταθέτουμε τώρα μία διαφορετική πρόταση. Να φύγουμε από το πληκτρολόγιο και να περάσουμε στο πεδίο. Ο κόσμος θέλει κάτι διαφορετικό, θέλει να ακούσει τη διαφορετική, τη νέα πρόταση για την Αθήνα, που να μην είναι μία πολιτικολογία, να μην είναι ένας τρίτος γύρος εθνικών εκλογών, αλλά οι λύσεις στα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε. Ο χρόνος που έχουμε αρκεί για να κάνουμε την ανατροπή».

«Θέλω να δω την Αθήνα να μετασχηματίζεται»

Ο Χάρης Δούκας είναι ακαδημαϊκός. Το γνωστικό του αντικείμενο στην έδρα του στο ΕΜΠ είναι τα Συστήματα Αποφάσεων Ενεργειακής και Περιβαλλοντικής Πολιτικής. Όπως λέει, η μετάβαση από τα αμφιθέατρα του Πανεπιστημίου στην Αυτοδιοίκηση είναι απόσταση θεωρίας και πράξης. «*Ασχολούμαι χρόνια με τις πόλεις και τον μετασχηματισμό τους. Με τα θέματα ενεργειακής και περιβαλλοντικής πολιτικής ασχολούμαι από όταν ξεκίνησα το διδακτορικό μου, το 2003. Όταν μου προτάθηκε να έχω μία ανεξάρτητη υποψηφιότητα με μία ατζέντα δική μου, το θεώρησα μεγάλη μου τιμή. Ο χρόνος είναι λίγος. Η Κλιματική Αλλαγή είναι εδώ, άρα και οι αλλαγές στην Αθήνα πρέπει να συντελεστούν τώρα. Η αλλαγή παραδείγματος πρέπει να ξεκινήσει και να κερδηθεί στις πόλεις. Αν αλλάξουμε το παράδειγμα στην Αθήνα, νομίζω θα μπορούμε να το αλλάξουμε σε όλη την Ελλάδα συνολικά. Γιατί η Αθήνα είναι μία πόλη που εμπνέει πάρα πολλούς σε όλο τον κόσμο*».

Ο υποψήφιος δήμαρχος Αθηναίων τοποθετεί τη συζήτηση για αλλαγή, πρώτα από όλα, σε επίπεδο γειτονιάς. «Υπάρχει μία εικόνα παραίτησης σε πάρα πολλές γειτονιές και δεν αναφέρομαι μόνο σε θέματα καθαριότητας. Αναφέρομαι σε θέματα ασφάλειας, αλλά και στην κατάσταση των σχολείων. Υπάρχουν περιοχές όπου οι μαθητές κάνουν μαθήματα σε κοντέινερ. Οι μετασχηματισμοί στις πόλεις πρέπει να ξεκινάνε από τις γειτονιές και να αγκαλιάζουν μετά όλη την Αθήνα.

Θα γυρίσουμε στις γειτονιές, θα συζητήσουμε τις ιδέες μας με τους πολίτες και θα καταθέσουμε τις τελικές μας προτάσεις στις Αθηναίες και τους Αθηναίους περί τις 20 Σεπτεμβρίου. Καλά είναι τα "πάρκα τσέπης", αλλά για εμάς το πράσινο δεν είναι χορηγία, είναι δικαίωμα. Δικαίωμα στην πόλη για να αλλάξουμε τη ζωή μας».

Ο Χάρης Δούκας δίνει το παράδειγμα αναγέννησης των γειτονιών περιγράφοντάς μας την εικόνα της πλατείας Αγίου Γεωργίου στην Κυψέλη σήμερα. «*Η πλατεία Αγίου Γεωργίου είναι πάρα πολύ ζωντανή σήμερα. Είναι και ένα πρότυπο ανάπτυξης μιας δυναμικής πλατείας χωρίς καθόλου φόβο, αλλά με ασφάλεια και έντονο το αποτύπωμα της νέας γενιάς. Η Κυψέλη εξελίσσεται σε μια περιοχή που γίνεται πολιτιστικό κέντρο. Καλλιτέχνες από όλον τον κόσμο αγοράζουν σπίτια. Όχι όπως οι αγορές με τη χρυσή βίζα και τα διαμερίσματα που γίνονται Airbnb και δεν μένει τίποτα στην Ελλάδα. Είναι μία περιοχή που πέρασε μία πολύ μεγάλη κρίση και κατάφερε να ορθοποδήσει. Το παράδειγμά της έχει πολλούς συμβολισμούς για το πώς θα καταφέρουμε επιμέρους γειτονιές να τις κάνουμε εμβληματικές σε όλον τον πλανήτη, όχι μόνο στην Ελλάδα*».

Τι συμβαίνει, όμως, με τον υπερ-τουρισμό στην Αθήνα και γιατί το να γίνει η Αθήνα μητροπολιτική πόλη θα μπορούσε να αλλάξει το υφιστάμενο τοπίο; Ο Χάρης Δούκας πιστεύει πολύ στη «φέρουσα ικανότητα» της Αθήνας. «*Η Αθήνα πρέπει να είναι μία πρωτεύουσα όπου θα ζουν μαζί και οι κάτοικοι και οι τουρίστες. Υπάρχει ο όρος "φέρουσα ικανότητα". Κάθε γειτονιά πρέπει να δηλώσει πόσα πρέπει να είναι τα τουριστικά καταλύματα που μπορεί να διαθέτει και ποιο το ποσοστό των μόνιμων κατοίκων. Δεν είμαι κατά της τουριστικής δραστηριότητας, αλλά η Αθήνα δεν μπορεί να είναι μόνο μία πόλη επισκεπτών, πρέπει να είναι πόλη κατοίκων. Και, ξέρετε, οι πολλαπλές χρήσεις είναι η δύναμη της Αθήνας. Η πολλαπλή χρήση μπορεί να δημιουργήσει συνθήκες ζωντανιάς και να μειώσει τα προβλήματα ασφάλειας. Ο τουρισμός μπορεί να είναι θετικός, αλλά από ένα σημείο και μετά δημιουργεί σοβαρά περιβαλλοντικά, κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα. Δεν υπάρχουν λογικές γειτονιές, αλλά λογικές Mall. Δεν μπορεί να είναι αυτή η εικόνα της Αθήνας. Δεν υπάρχουν κουρέια, δεν υπάρχουν μίνι μάρκετια σε πολλές γειτονιές*».

Ο Χάρης Δούκας δεν βλέπει τον εαυτό του σαν τεχνοκράτη, όμως, δεν μπορεί παρά να παραδεχθεί ότι το ακαδημαϊκό του υπόβαθρο θα τον βοηθήσει να δρομολογήσει μια σειρά αλλαγών που θα κάνουν τη ζωή στην Αθήνα καλύτερη. «*Στην Αθήνα χρειάζεται ένας δήμαρχος που αγαπά πάρα πολύ τη λογική της καθημερινότητας και των γειτονιών, ένας δήμαρχος που θα θελήσει να μετασχηματίσει τις πόλεις και τις γειτονιές για να αλλάξει τη ζωή των ανθρώπων και όχι ένας δήμαρχος ο οποίος θέλει μέσα από έργα βιτρί-*

νας να διαμορφώσει μία εικόνα πλασματική, που ίσως αποτελέσει ένα βήμα για να κάνει μετά κάτι άλλο. Εγώ θέλω πέντε χρόνια να δουλέψω για την πόλη και τους ανθρώπους που ζουν σε αυτή».

Ο υποψήφιος δήμαρχος Αθηναίων προτάσσει ψηλά στην ατζέντα του και το ζήτημα της Ασφάλειας. «Είναι ανεπίτρεπτο σε μία πόλη οικουμενική, όπως η Αθήνα, να υπάρχουν 2-3 δρόμοι που είναι γκέτο. Είναι οπισθοδρομική. Έχουμε ένα πλέγμα μέτρων και δράσεων, να ενισχύσουμε τη Δημοτική Αστυνομία, να έχουμε κοινές περιπολίες Δημοτικής Αστυνομίας και ΕΛ.ΑΣ. Πρέπει να ριζώσουμε φως στις γειτονιές γιατί το σκοτάδι ευνοεί το έγκλημα. Θέλουμε ανοιχτές πλατείες και ανοιχτά σχολεία».

«Η Αθήνα είναι περιβαλλοντικά πολύ σκληρή πόλη»

Ο συνδυασμός «Αθήνα Τώρα» και ο ίδιος ο Χάρης Δούκας χρησιμοποιούν ένα απλοϊκό μότο - μελέτη για να περιγράψουν την ιδανική Αθήνα ή καλύτερα τον μετασχηματισμό της πόλης με όρους «πράσινης μετάβασης». Αυτό λέει: Όταν ξυπνάς το πρωί και κοιτάς από το παράθυρο θα πρέπει να βλέπεις τρία δέντρα, πρέπει η γειτονιά σου να καλύπτεται από 30% πράσινο και πρέπει να έχεις πρόσβαση σε πάρκο στα 300 μέτρα από το σπίτι σου. «Έχουμε καμία σχέση με αυτό;», αναρωτιέται ο υποψήφιος δήμαρχος και περιγράφει την Αθήνα ως μία «πολύ σκληρή περιβαλλοντικά πόλη». Η Αθήνα «έχει πάρα πολύ κακούς δείκτες στην ποιότητα αέρα και στο ποσοστό οξυγόνου (στις τελευταίες θέσεις στις ευρωπαϊκές πρωτεύουσες). Έχει πολλή ηχορύπανση. Τα τελευταία μετρήσιμα στοιχεία πριν πολλά χρόνια, το 2014, δείχνουν ότι το 98% του πληθυσμού ξεπερνάει τα επιτρεπτά όρια ηχορύπανσης το 24ωρο. Είναι μία πόλη που έχει πολύ λίγο πράσινο. Στο 11% είναι το ποσοστό κάλυψης πρασίνου, την ώρα που ο ευρωπαϊκός μέσος όρος είναι στο 30%. Η βιωσιμότητα δεν είναι για εμάς lifestyle, δεν είναι μόδα. Είναι τρόπος ζωής».

Τα στελέχη του συνδυασμού έχουν δουλέψει και ποσοτικοποιήσει – μεταξύ άλλων – τρία μέτρα για την πράσινη μετάβαση της Αθήνας. «Πρόκειται για απλές, άμεσες παρεμβάσεις» εξηγεί ο Χάρης Δούκας. «Στόχος μας είναι μέσα στην πενταετία να φυτέψουμε 25.000 δέντρα, δηλαδή 5.000 δέντρα τον χρόνο, για να μπορέσουμε να αλλάξουμε το οξυγόνο στην Αθήνα. Εμείς λέμε ότι μπορούμε να μειώσουμε σε βάθος πενταετίας 5 βαθμούς Κελσίου τη θερμοκρασία. Λέμε ότι μπορούμε σε βάθος πενταετίας να δώσουμε καθαρή ενέργεια με σχεδόν μηδενικό κόστος για 50.000 ενεργειακά φτωχά νοικοκυριά. Μιλάμε για πράσινη ενέργεια. Πράσινη ενέργεια δεν είναι ένα τεράστιο φωτοβολταϊκό πάρκο που φτιάχνει μία μεγάλη πετρελαϊκή εταιρεία για να βγάλει

λεφτά παράγοντας φωτοβολταϊκή ενέργεια. Πράσινη μετάβαση είναι πώς εγώ μπορώ με ένα φωτοβολταϊκό στη στέγη μου, να έχω ένα μέρος σε μία ενεργειακή κοινότητα, και άρα την ενέργεια που χρειάζομαι να την παράγω σε ένα μεγάλο ποσοστό ο ίδιος και να μη χρειάζομαι ενεργειακές εταιρείες, ρήτρα αναπροσαρμογής και επιδόματα από την εκάστοτε κυβέρνηση».

«Ανεπαρκής και αναποτελεσματική η διοίκηση Μπακογιάννη»

Πέρα, όμως, από την έλλειψη πρασίνου, η Αθήνα αντιμετωπίζει σημαντικά κυκλοφορικά προβλήματα, τα οποία εντάθηκαν με τα έργα που βρίσκονται σε εξέλιξη στην Πανεπιστημίου. Ο Χάρης Δούκας στρέφεται κατά του νυν και εκ νέου υποψηφίου δημάρχου Αθηναίων, Κώστα Μπακογιάννη, σχολιάζοντας εν γένει τη θητεία του ως αναποτελεσματική και ανεπαρκή. «Η εικόνα του “εμβληματικού” έργου της απερχόμενης διοίκησης, που είναι ο Μεγάλος Περίπατος, είναι χαρακτηριστική: Ένα ράβε ξήλωνε, αποσπασματικής δράσης μέτρα, πειραματισμοί. Συνολικά ο τρόπος που αντιμετωπίζει τα έργα υποδομών είναι βιτρίνας και όχι ουσίας. Η Πανεπιστημίου ήταν ένας δρόμος που βρισκόταν σε καλό επίπεδο. Αντί για τεράστια έργα σε δρόμους που δεν είχαν ανάγκη να αλλάξουν, δεν θα έπρεπε να δημιουργηθούν χώροι άθλησης και παιχνιδιού για τα παιδιά στις γειτονιές;»

«Δεν ήρθα για να καταγράψω τις δυνάμεις του ΠΑΣΟΚ στην Αθήνα»

Λίγες ημέρες μετά την ανακοίνωση της υποψηφιότητας Δούκα, το ΠΑΣΟΚ ανακοίνωσε ότι θα στηρίξει τον συνδυασμό «Αθήνα Τώρα». «Είμαι ΠΑΣΟΚ και δεν το κρύβω. Ο καθένας έχει τη διαδρομή του στον χώρο. Παλεύω πάρα πολύ και σε δύσκολες συνθήκες. Δεν είναι ένας τρίτος γύρος εθνικών εκλογών, ούτε ήρθα για να καταγράψω δυνάμεις του ΠΑΣΟΚ στην Αθήνα. Είναι μία ανεξάρτητη υποψηφιότητα που φέρει τη στήριξη του ΠΑΣΟΚ και με τιμά πολύ αυτό. Μεγάλη μου τιμή να είμαι υποψήφιος δήμαρχος Αθηναίων. Με τιμά ότι πολλοί άλλοι χώροι, πρόσωπα και κινήματα έχουν μπει σε αυτήν την προσπάθεια, μας έχουν πιστέψει και είναι μαζί μας.

Είναι μία συνολική πρόταση, πολιτική και όχι κομματική. Θέλω να πιστεύω ότι έχουμε φύγει από την εποχή που οι δημότες ψήφισαν με κομματικό κριτήριο. Αυτό είναι και το δικό μου στοίχημα να δείξουμε ότι υπάρχει ένα άλλο παράδειγμα και να δείξουμε ότι άνθρωποι που έχουμε διαφορετικές κομματικές ταυτότητες –οι οποίες είναι απολύτως σεβαστές– μπορούμε να ενώσουμε τις δυνάμεις μας και να αλλάξουμε τη ζωή και την καθημερινότητα των ανθρώπων στην Αθήνα».

Η Αθήνα για τον Χάρη Δούκα είναι Οικουμενική, Πολυπολιτισμική, Ασφαλής, Δυναμική και Πράσινη. ●

Θέλω να πιστεύω ότι έχουμε φύγει από την εποχή που οι δημότες ψήφισαν με κομματικό κριτήριο

Είναι μία συνολική πρόταση, πολιτική και όχι κομματική

ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΛΕΝΑ ΣΤΙΚΗΙΝΑ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ
GALA ΟΠΕΡΑΣ – ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΗ
ΜΑΡΙΑ ΚΑΛΛΑΣ
24.09.2023

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: EPT, COSMOTE TV, ACTION 24, ATTICA MEDIA GROUP, ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 103.7, ΤΡΙΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 90.9, ΚΟΣΜΟΣ 93.6, ΔΙΕΣΗ 101.3, GALAXY 92, ΑΘΗΝΑ 9.84, MYRADIO 104.6, CNN.GR, QUEEN.GR, CULTURENOW.GR, IN2LIFE.GR, MONOPOLI.GR, NEWSBEAST.GR, ARTANDLIFE.GR, METEO.GR

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ ΣΤΑΣΗ
ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΑΘΗΝΑ: ΜΝΗΜΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Της ΠΟΠΗΣ ΔΙΑΜΑΝΤΑΚΟΥ

Η επιτυχία του κόμματος των Σπαρτιατών ξάφνιασε. Το ποσοστό που κατάφερε να αποσπάσει μέσα σε λίγες βδομάδες προεκλογικής εκστρατείας ήταν πράγματι εντυπωσιακό. Όμως η έκπληξη μειώνεται εάν συνοπλογοιστεί ότι ουσιαστικά αποτέλεσε το κόμμα καμουφλάζ του Ηλία Κασιδιάρη που όλα έδειχναν ότι είχε σημαντική απήχηση πριν τις εκλογές και γι' αυτό έγιναν, με τελικά περιορισμένο αποτέλεσμα, όλες οι νομικές προσπάθειες αναχαίτισής του. Εντούτοις παραμένει αξίο μελέτης το πώς ένα κόμμα ανύπαρκτο μέχρι πρότινος πετυχαίνει σημαντική εκλογική επιτυχία σε πολιτικό χρόνο μηδέν με ελάχιστους εμφανείς πόρους επικοινωνίας και οργάνωσης.

Λυκαβηττός! Η θεά του από τη διασταύρωση Βασιλέως Γεωργίου και Ριζάρη, που ανεβαίνει και διασταυρώνεται με τη Βασιλίσσης Σοφίας. Αγαπημένη αθηναϊκή εικόνα από τα παιδικά και εφηβικά μου χρόνια και ακόμη σήμερα όταν κατηφορίζω στο κέντρο της πόλης, πάντα πεζή. Όγκος οικείος, στα μάτια μου προστατευτικός, σαν να κρατάει τον ορίζοντα της πόλης στα μέτρα που αντέχονται. Ο μύθος, άλλωστε, τον θέλει να είναι αυτός ο ίδιος βράχος που κουβάλησε η θεά Αθηνά για να προστατέψει και να οχυρώσει την Ακρόπολη. Στον δρόμο, όμως, έμαθε ότι ο τρομερός Εριχθόνιος (μισός φίδι, μισός άνθρωπος) που η ίδια τον είχε κλείσει σε ένα καλάθι, ξέφυγε και δάγκωσε τις κόρες του Κρόνου. Η θεά από την ταραχή της και για να προλάβει μεγαλύτερο κακό, άφησε τον βράχο εκεί που βρισκόταν. Και έτσι σχηματίστηκε ο λόφος του Λυκαβηττού. Λόφος «φαλακρός», που όμως μετά την απελευθέρωση του έθνους, άρχισε να πρασινίζει χάρη στη δωρεά του Κλεάνθη. Πόσες οι ιστορίες για την αξιοποίησή του! Όπως η αγαπημένη μου, για το σχέδιο Τσίλλερ, που τον ήθελε χώρο αναψυχής με πάρκο, ξενοδοχείο, καφενεία, εξέδρες και περίπτερα, γεφυράκια και καταρράκτες («Αέριον Θεραπευτήριον»). Δυστυχώς πολύ ακριβό για το φτωχό τότε ελληνικό κράτος όλο αυτό. Υπήρξαν και σχέδια που δεν είχαν σκοπό το κα-

λό του λόφου και της ιστορίας του, όπως εκείνο που ήθελε δημιουργία Καζίνο στην κορυφή (υπήρξε μεγάλη η αντίδραση διανοουμένων). Έγινε και αφορμή ομηρικών καβγάδων μεταξύ του Παπαναστασίου και του δήμαρχου Σπύρου Μερκούρη, όταν ο πρώτος κατασκεύασε στον Λυκαβηττό τον Φάρο της Ειρήνης με την ευκαιρία του συνεδρίου της Ειρήνης και ο δεύτερος γινόταν έξαλλος γιατί η φωταγώγηση του μνημείου κόστιζε πάρα πολύ στα ταμεία. Και μετά ήρθε ο πόλεμος, πολυβολεία, αντιαεροπορικά, νάρκες από τους Γερμανούς και μετά το τελεφερίκ για τουριστική αξιοποίηση, εναντίον του οποίου θα δώσει αγώνες ο αρχιτέκτονας, πολεοδόμος Κ. Μπίρης (συγγραφέας του ανυπέβλητου βιβλίου «Αι Αθήναι: Από τον 19ο εις τον 20ο αιώνα»). Και η Πράσινη Τέντα και το καταφύγιο του Λυκαβηττού για να κρυφτούν τα αρχεία του κράτους, σε βάθος 100 μέτρων.

Και μετά το θέατρο του Λυκαβηττού, εκεί που θυμάμαι χρόνια νεανικά, φοιτητικά, να διασκεδάζουμε με συναυλίες και παραστάσεις. Πόσες αναμνήσεις! Ένα στατικό πρόβλημα στον σκελετό των κερκίδων επέβαλε τη «σιωπή» του για 15 ολόκληρα χρόνια. Ήταν όμως από τα έργα που είχε βάλει στοίχημα ο Κώστας Μπακογιάννης ότι θα αποδώσει και πάλι στους Αθηναίους τιμώντας τις μνήμες τους από την Αθήνα που μεγάλωσαν. Το θέατρο του Λυκαβηττού είναι έτοιμο και στις 15 Σεπτεμβρίου εγκαινιάζει τη νέα εποχή του με συναυλία του Σταύρου Ξαρχάκου. Ανυπομονώ να ανηφορίσω το μονοπάτι, πεζή φυσικά, όπως τότε, σαν φόρο τιμής στις νεανικές μου αναμνήσεις.

• Οι πληροφορίες από το «**Αθήνα, Ικνηλατώντας την πόλη με οδηγό την ιστορία και τη λογοτεχνία**» των Θ. Γιοχάλα, Τ. Καφετζάκη (εκδ. Εστίας), το οποίο προσφέρει ως βιβλιογραφία (μεταξύ άλλων) ο Δήμος Αθηναίων σε όσα σχολεία συμμετέχουν στο πρόγραμμα «**Το παιδί, η πόλη και τα μνημεία**».

• Η Πόπη (Καλλιόπη) Διαμαντάκου, είναι υποψήφια Δημοτική Σύμβουλος με τον συνδυασμό Αθήνα Ψηλά του Κώστα Μπακογιάννη (είχε την ιδέα και ανέλαβε την υλοποίηση του εκπαιδευτικού προγράμματος του Δήμου Αθηναίων «**Το παιδί, η πόλη και τα μνημεία**»)

ΘΕΩΡΙΕΣ ΣΥΝΩΜΟΣΙΑΣ (με αφορμή το νέο ζήτημα των

Του ΓΙΑΝΝΗ ΣΤΕΦΑΝΙΔΗ

Το κάπως μακρινό, πλέον, έτος 2000 μ.Χ. βρέθηκε σε μια συναυλία δημοφιλούς συγκροτήματος που έπαιζε «εναλλακτικό ροκ». Εκεί διαπίστωσα ότι «εναλλακτικές» ήταν και οι απόψεις του βασικού ερμηνευτή της μπάντας. Σε μια παύση, κάλεσε το κοινό να αντισταθεί στα σχέδια της παγκοσμιοποίησης και να απορρίψει τις νέες ταυτότητες που σχεδίαζε να «επιβάλει» η τότε κυβέρνηση.

Αυτή η εμπειρία έδειχνε ότι επιρρεπείς προς τις θεωρίες συνωμοσίας δεν είναι μόνο θρησκόληπτοι ή ιδεοληπτικοί. Απλώς, αυτές οι κατηγορίες πολιτών ίσως έχουν ισχυρότερη προδιάθεση – όπως προκύπτει από την εμμονή, λ.χ., στο σημάδι του Αντίχριστου ή στα περί (καπιταλιστικής) νέας τάξης πραγμάτων. Περισσότερο από την αποκάλυψη συνωμοσιολογία, είναι εξαιρετικά διαδεδομένη εκείνη που κρύβεται πίσω από τη στάση του δήθεν «ανοιχτού μυαλού» ο ισχυρισμός, δηλαδή, ότι όλες οι απόψεις πρέπει να γίνονται σεβαστές, τουλάχιστον μέχρι να ανασκευαστούν πλήρως· το δε βάρος της απόδειξης δεν καλείται να επωμιστεί όποιος εκφέρει την άποψη αλλά όποιος την αμφισβητεί. Παράδειγμα: Αρνείσαι την ύπαρξη πνευματών ή εξωγήινων; Απόδειξέ το! Πώς, όμως, αποδεικνύεται η ανυπαρξία;

Η κυκλική λογική είναι γνώρισμα των θεωριών συνωμοσίας. Εκεί θα μπορούσε να τελειώνει η συζήτηση. Ωστόσο, ο σχετικισμός του «ανοιχτού μυαλού» προσδίδει περιωπή και στον πιο απίθανο ισχυρισμό, λες και η κάθε συζήτηση μπορεί να αρχίζει πάντοτε από μηδενική βάση. Έτσι όμως, ακυρώνεται, έστω πρόσκαιρα, η μακραίωνη και επίπονη πορεία του ανθρώπου προς τη γνώση του εαυτού του και του κόσμου. Και είναι αυτή η γνώση, είτε για το σχήμα της Γης είτε για την αξία των εμβολίων, που επιτρέπει στην πλειονότητα των ανθρώπων να ζει σήμερα σε συνθήκες καλύτερες από οποιαδήποτε άλλη περίοδο της Ιστορίας.

Βεβαίως, συνωμοσίες εξυφαινόνται και ενίοτε δοκιμάζονται στην πράξη. Συνήθως, αποδεικνύονται ατελέσφορες. Μπορεί, όμως, να «συνωμοτήσσει το σύμπαν», να συντρέξουν δηλαδή έκτακτες περιστάσεις και οι συνωμότες ν' αλλάξουν τον ρου της Ιστορίας. Επιτυχημένα πραξικοπήματα που βαφτίζονται «επαναστάσεις» αλλά και τρομοκρατικές ενέργειες, όπως τα χτυπήματα της 11ης Σεπτεμβρίου, αποτελούν κλασικά παραδείγματα. Μάλιστα, τέτοια γεγονότα τροφοδοτούν «εναλλακτικές» προσεγγίσεις, που, σαν ρωσικές κούκλες, εισάγουν συνωμοσίες μέσα στην –προφανή– συνωμοσία.

Συνηθέστερα, οι εν λόγω θεωρίες είναι ανυπόστατες. Όπως και σε αυτή την περίπτωση, παράγουν απτά αποτελέσματα. Κάποτε, μάλιστα, ο αντίκτυπός τους είναι θετικός για ορισμένους. Παράδειγμα, το λεγόμενο σχέδιο «εκβαρβαρισμού» της Πελοποννήσου, σύμφωνα με το οποίο ο Ιμπραήμ Πασάς, μετά την καταστολή της Επανάστασης, σκόπευε να αδειάσει τον Μωριά από τους χριστιανούς κατοίκους και να εγκαταστήσει μουσουλμάνους εποίκους. Αν και το σχέδιο ήταν αποκύημα φαντασίας, δημιούργησε κλίμα υπέρ της σωτηρίας επέμβασης των τριών μεγάλων δυνάμεων που έδρασαν στη Ναυμαχία του Ναβαρίνου. Άλλοτε, οι συνέπειες είναι απλώς φαιδρές. Παράδειγμα, η φήμη περί επικείμενου μεγάλου σεισμού που κατέκλυσε τη Θεσσαλονίκη, ακριβώς δέκα χρόνια μετά τον πραγματικό του 1978. Χιλιάδες κάτοικοι διανυκτέρευαν σε δρόμους και πλατείες. Με το ξημέρωμα, το ντροπιαστικό επεισόδιο θεωρήθηκε λήξαν.

Σε αρκετές περιπτώσεις, μια θεωρία συνωμοσίας μπορεί να κοστίζει ζωές. Ακραίο παράδειγμα η θεωρία περί παγκόσμιας εβραϊκής συνωμοσίας, η οποία άμβλυσε την ανθρωπιά εκατομμυρίων Ευρωπαίων μπροστά στο έγκλημα του Ολοκαυτώματος. Πιο πρόσφατα, το κίνημα του αντιεμβολιασμού στέρησε από πολλούς θιασώτες του κάμποσα χρόνια ζωής.

Είναι ψευδείς οι θεωρίες συνωμοσίας; Όχι πάντοτε εφόσον ενσωματώνονται και αληθινά περιστατικά. Όμως αυτό δεν έχει και τόσο σημασία. Προκειμένου να κερδίσουν οπαδούς, αρκεί να πχούν ενισχυτικές. Πράγμα που επιτυγχάνουν συσχετίζοντας ετερόκλητα στοιχεία. Παράδειγμα, οι θάνατοι κάποιων, συγκριτικά απειροελάχιστων ατόμων, λίγο χρόνο μετά τον εμβολι-

**ΓΙΑΤΙ ΔΙΑΔΙΔΟΝΤΑΙ
ΘΕΩΡΙΕΣ ΣΥΝΩΜΟΣΙΑΣ
ΑΚΟΜΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ
ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΕΓΚΑΙΡΗΣ
ΚΑΙ ΕΓΚΥΡΗΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ; Η
ΚΡΥΦΗ ΓΟΗΤΕΙΑ ΤΟΥ
ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ**

ΣΙΑΣ (ταυτότητας)

ασμό τους κατά του COVID 19. Ακόμα και όταν η ιατρική αποδεικνύει διαφορετική αιτία, π.χ. στεφανιαία νόσο, ο συνωμοσιολόγος αναπληρώνει τον σπασμένο κρίκο της θεωρίας του επικαλούμενος μια καινούργια, ανεξακριβωτη, υπόθεση.

Τόσο στην εποχή της πανδημίας όσο και στην τρέχουσα αναβίωση του θέματος των ταυτοτήτων, οι «ανοιχτόμυαλοι» επιρρεπείς προφασίζονται έλλειμμα ενημέρωσης από πλευράς των «αρμοδίων». Αυτό δεν ισχύει. Σήμερα περισσότερο από ποτέ, δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς είναι σε θέση να ελέγχουν τα γεγονότα και να παρέχουν έγκυρες πληροφορίες για ζητήματα δημόσιου ενδιαφέροντος, όπως ένα νέο εμβόλιο ή δελτία ταυτότητας νέου τύπου.

Αξίζει όμως να σταθούμε σε ένα, εκ πρώτης όψεως, παράδοξο: Όσο ευχερέστερη γίνεται η πρόσβαση στην πληροφόρηση τόσο περισσότερο ανθούν οι «εναλλακτικές» θεωρίες συνωμοσίας. Αυτό και κατανοητό, εν μέρει, αυτό συμβαίνει διότι, σε συνθήκες ελευθερίας του λόγου: η ίδια τεχνολογία (παλαιότερα η τυπογραφία, σήμερα το διαδίκτυο) διευκολύνει τόσο την ενημέρωση όσο και την παραπληροφόρηση. Επομένως, κάποιος άλλος λόγος υπάρχει που οι θεωρίες συνωμοσίας ευημερούν παρά την έγκυρη και έγκαιρη ενημέρωση. Έχει παρατηρηθεί ότι η διεισδυτικότητα της επίσημης πληροφόρησης είναι ευθέως ανάλογη με την κοινωνική υπόληψη που απολαμβάνουν οι φορείς της. Σε εποχές μειωμένης εμπιστοσύνης προς τους κρατικούς θεσμούς, η απήχηση των «εναλλακτικών» θεωριών διευρύνεται. Αυτή η έλλειψη εμπιστοσύνης συμπαρασύρει και τους αυθεντικούς επιστημονικούς φορείς προς όφελος κάθε λογής τσαρλατάνων.

Παραμένει, βέβαια, το ζήτημα της δεκτικότητας του κοινού. Το μορφωτικό επίπεδο είναι μόνο ένα μέρος της εξήγησης. Πώς ερμηνεύεται το γεγονός ότι πάμπολλοι μορφωμένοι άνθρωποι συμβουλευούνται τακτικά το υροσκοπίο τους, καταφεύγουν σε μαντζούνια, ή αποτάσσονται την «παγκοσμιοποίηση» ως προϊόν σκοτεινού σχεδίου; Ο λόγος φαίνεται να είναι ότι οι θεωρίες συνωμοσίας προσφέρουν μεγαλύτερο βαθμό ικανοποίησης από τις, οπωσδήποτε πιο απαιτητικές, ορθολογικές ή επιστημονικές ερμηνείες των πραγμάτων: πατούν με άνεση πάνω σε προλήψεις και προκαταλήψεις, υπόσχονται ελπίδα και δικαίωση, χορηγούν αγχολυτικές βεβαιότητες και, το κυριότερο, δεν κουράζουν το μυαλό.

Με αυτά τα δεδομένα, έχει μεγάλη σημασία πού θα επιλέξει κανείς μα χτίσει άμυνες απέναντι στην «κρυφή γοητεία» του ανρθολογισμού. Πού αλλού, αν όχι στον χώρο της Παιδείας; **A**

Ο Γιάννης Στεφανίδης είναι καθηγητής Διπλωματικής Ιστορίας στη Νομική Α.Π.Θ. Έχει διδάξει ως επισκέπτης καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, στο Πανεπιστήμιο Κύπρου και στο Hebrew University της Ιερουσαλήμ, και ως ερευνητής-υπότροφος στο London School of Economics και στο Princeton. Πρόσφατο έργο του: «Ψυχρός Πόλεμος» (εκδόσεις Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, 2021). Από τις εκδόσεις Επίκεντρο κυκλοφορούν οι μελέτες του: «Εν ονόματι του έθνους: Πολιτική κουλτούρα, αλτρωτισμός και αντιαμερικανισμός στη μεταπολεμική Ελλάδα, 1945-1967» (2010), «Υποκατάστατο ισχύος: Η βρετανική προπαγάνδα στα Βαλκάνια, 1939-44» (2018).

ΤΑ ΝΟΥΜΕΡΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Του ΣΤΑΜΑΤΗ ΖΑΧΑΡΟΥ

270.706 είχαν συμμετάσχει στον πρώτο γύρο των εσωκομματικών εκλογών του ΠΑΣΟΚ-Κίνημα Αλλαγής, στις 5 Δεκεμβρίου του 2021.

3 αστυνομικούς και 1 υπηρεσιακό αυτοκίνητο για τον Στεφ Κακ (όπως επιβάλλεται να προσφωνείται κάποιος Έλλην ορμώμενος εξ Αμερικής) και άλλους τόσους για τον σύντροφο του Tyler διέθεσε η Υπηρεσία Προστασίας Αλλοδαπών Αξιωματικών και Ευπαθών Στόχων της Ελληνικής Αστυνομίας, σύμφωνα με σχετική ανακοίνωση.

4 ημέρες πριν την ανακοίνωση της υποψηφιότητάς του, ο Στεφ Κακ είχε καταθέσει σχετικό αίτημα στην ΕΛΑΣ. Όταν έγινε γνωστό ότι φρουρείται, δήλωσε ότι παραιτείται των αστυνομικών του οποίους ο ίδιος είχε ζητήσει. Υποστήριξε μάλιστα ότι η πολιτεία διέταξε να του διατεθούν.

1,25 είναι η απόδοση που έδινε η στοιχηματική εταιρεία Novibet το πρωί της Κυριακής στο ενδεχόμενο να κερδίσει η Έφη η Αχτσιόγλου τις εσωκομματικές εκλογές σε μια εβδομάδα.

3 αντίστοιχα είναι η απόδοση που έδινε στον Στεφ Κακ.

21 ήταν η απόδοση του Νίκου του Παππά και 26 του Ευκλείδη του Τσακαλώτου.

51 απόδοση έδινε στον έτερο Στέφανο, τον Τζουμάκα, ο οποίος δικαίως κερδίζει τον τίτλο του Underdog. Αυτό που στη χώρα μας ονομάζουμε «αουτσάιντερ».

250 ασθενοφόρα με σύστημα γεωεντοπισμού αναμένεται να προμηθευτεί το Υπουργείο Υγείας. Θα δείχνουν (προφανώς) τη θέση του οχήματος με ακρίβεια δευτερολέπτου.

7-10 λεπτά θα κάνει το ασθενοφόρο να φθάσει στο περιστατικό μετά την κλήση, σύμφωνα με τον σχεδιασμό της κυβέρνησης. Οι πολίτες

5 είναι τελικά οι υποψήφιοι για τις εσωκομματικές εκλογές του ΣΥΡΙΖΑ. Πρόκειται για τους Έφη Αχτσιόγλου, Ευκλείδη Τσακαλώτο, Νίκο Παππά, Στέφανο Τζουμάκα και Στέφανο Κασσελάκη.

30,7% έλαβε η Έφη η Αχτσιόγλου σε δημοσκόπηση της εταιρείας Interview, η οποία ωστόσο πραγματοποιήθηκε χωρίς να λαμβάνεται υπ' όψιν η υποψηφιότητα Κασσελάκη.

13,6% έλαβε ο Ευκλείδης, 11,1% ο Νίκος, όσο και ο Στέφανος ο Τζουμάκας.

14,3% δηλώνουν αναποφάσιστοι και 19,2% δηλώνουν ότι δεν θα ψηφίσουν.

62,8% των ερωτηθέντων απάντησαν ότι η επίδοση του

θα ενημερώνονται στο κινητό τους για την ώρα άφιξης.

800 νέες θέσεις διασωστών θα προκηρυχθούν το προσεχές διάστημα.

120 περίπου υποψήφιοι εμφανίστηκαν στα τέλη Αυγούστου όταν προκηρύχθηκαν οι διπλάσιες θέσεις διασωστών. Με τους μισθούς που δίνουν για μια τόσο δύσκολη δουλειά είναι θαύμα που εμφανίστηκαν και αυτοί.

10.000 γιατρούς και νοσηλευτές προτίθεται να προσλάβει η κυβέρνηση, όπως είχε υποσχεθεί. Είναι προφανές ότι θα αυξήσει τους μισθούς.

12,9% των πολιτών που απάντησαν σε έρευνα της About People θεωρούν ότι οι νέες ταυτότητες αποτελούν α-

πτα μικρό ποσοστό. Τι μας κρύβουν;

6,2% θεωρούν ότι ο κορωνοϊός δεν υπήρξε ποτέ. Τσάμπα το μπόλι που κάναμε εμείς τα πρόβατα.

419,6 μέρη ανά εκατομμύριο είναι η συγκέντρωση διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα τον τρέχοντα Σεπτέμβριο, σύμφωνα με μετρήσεις του Εθνικού Οργανισμού Ωκεανών και Ατμόσφαιρας των ΗΠΑ.

396 μέρη ανά εκατομμύριο ήταν το αντίστοιχο μέγεθος μια δεκαετία πριν.

350 μέρη είναι το ασφαλές επίπεδο. Το έχουμε ξεπεράσει προ πολλού.

1,54°C υψηλότερη σε σχέση με τη μέση θερμοκρασία της περιόδου 1850-1900 ήταν η θερμοκρασία του πλανήτη τον φετινό Ιούλιο, σύμφωνα με έρευνα του πανεπιστημίου Berkeley. Η περίοδος αναφοράς επιλέγεται ως ορόσημο πριν τη βιομηχανική επανάσταση.

17,2°C ήταν η μέση θερμοκρασία της Γης τον Ιούλιο, γεγονός που τον καθιστά τον θερμότερο μήνα όλων των εποχών. Τουλάχιστον από το 1850 και μετά που έχουμε στοιχεία.

935.000 στρέμματα είχαν καεί μέχρι το πρωί της Κυριακής στον Εβρο.

47% ήτοι 440.180 στρέμματα αφορούν σε δασικές εκτάσεις.

16 συνεχόμενες ημέρες έκαιγε η δασική πυρκαγιά στην περιοχή. Ευτυχώς, με τη βοήθεια του καιρού, το βράδυ της Κυριακής δεν υπήρχαν ενεργά μέτωπα.

1.726.260 στρέμματα έχουν καεί ήδη φέτος, πρόκειται για τη δεύτερη μεγαλύτερη καταστροφή στην Ελλάδα μετά το 2007. Τότε είχαν γίνει στάχτη 2.717.150 στρέμματα.

VERBA VOLANT

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΤΖΟΥΜΑΚΑΣ

«Γελάει η κοινωνία. Έχει πέραση σε έναν κόσμο που είναι UFO, δεν έχει σχέση με τους κοινωνικούς αγώνες και δεν ξέρει για τα συμφρόντα που είναι από πίσω». Με τη γνωστή αστική, πασοκική του ευγένεια ο παλαίμαχος πολιτικός καταφέρεται κατά του ανθυποψηφίου του Στεφ Κακ. Αποκαλύπτει ότι υπάρχουν «συμφρόντα που είναι από πίσω» και εν συνεχεία «στολίζει» και τους οπαδούς Κασσελάκη, γνωρίζοντας ότι ούτως ή άλλως δεν εκτιμούν την αξία του ανθρώπου που χάριζε ομπρέλες θαλάσσης στους εξυπνους ψηφοφόρους.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΑΣΣΕΛΑΚΗΣ

«Θέλετε να βάλτε απέναντι στους δήθεν άριστους ένα άτομο που μιλάει καλύτερα αγγλικά από αυτούς, που τους έχει κερδίσει σε μαθηματικούς διαγωνισμούς και πτυχία»; Χωρίς διάθεση να περιαυτολογήσει, ο Στεφ Κακ ξεβρακώνει τους αντιπάλους του. Από σεμνότητα και μόνο –φαντάζομαι– δεν αναφέρθηκε σε άλλες νίκες. Όπως τότε που τους κέρδισε σε διαγωνισμό για το ποιος θα φάει τα περισσότερα burgers ή την άλλη φορά που κέρδισε όταν «έβαζαν ποδαράκια» για να διαλέξουν συμπαίκτης στο ποδόσφαιρο.

ΝΙΚΟΣ ΦΙΑΗΣ

«Δεν υπήρξαν επιθέσεις στον κ. Κασσελάκη, υπήρξε κριτική». Βέβαια έγκυρα ανώνυμα τρολς και «φιλικά» ΜΜΕ αποπειράθηκαν να τον εμπλέξουν ακόμη και στο προπατορικό αμάρτημα αλλά αυτά –για την εγχώρια αριστερά– δεν συνιστούν επιθέσεις. Με τα δεδομένα της σημερινής «μετά-αριστεράς», ακόμη και οι διαδώσεις για τον Πλουμπίνδη θα συνιστούσαν απλώς «κριτική».

ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΟΥΛΟΓΛΟΥ

«Μπορεί με σύνθημα “εμπρός για τένις λαϊκά” να κερδίσει ο ΣΥΡΙΖΑ τον Ασπρόπυργο»; Μια εύλογη απορία (ίσως και υπέρπουσα κριτική) από τον δημοσιογράφο-ευρωβουλευτή του ΣΥΡΙΖΑ ΠΣ. Το μόνο πρόβλημα είναι ότι αναπαράγει το στερεότυπο του βασανισμένου αριστερού που δεν παίζει φυσικά τένις. Αυτή η τοποθέτηση πιθανόν να διώχνει «πελατεία», όπως ο ίδιος αποκαλεί στο κείμενό του τους ψηφοφόρους του κόμματος.

Μαυρόγυπας Τώρα που κάρ

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΔΑΣΟΥΣ ΔΑΔΙΑΣ - ΛΕΥΚΙΜΗΣ - ΣΟΥΦΛΙΟΥ ΗΤΑΝ ΜΙΑ Α

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΓΚΡΟΥΣ

Τσως είδατε τις φωτογραφίες με τους δύο μαυρόγυπες που κατέβηκαν στο δάσος της Δαδιάς, όταν έσβησε η πυρκαγιά μετά από 17 μέρες, να στέκονται στην άσφαλτο σαστισμένοι. Είμαστε τόσο αποκομμένοι από τη φύση που χρειάζεται να διανύσουμε κάποιο δρόμο για να συγκλονιστούμε με τέτοιες εικόνες. Από την άλλη, κάθε φορά που μιλάω με κάποιον δασολόγο καταλαβαίνω ότι οι ειδικοί έχουν άλλο βλέμμα μπροστά στην καταστροφή, πιο αισιόδοξο, που έχει να κάνει κυρίως με το ότι γνωρίζουν πως η φύση, όσο κι αν έχει πληγωθεί, θα ξαναβρεί τις ισορροπίες της.

Το ερώτημα για το αν θα τα καταφέρουν οι μαυρόγυπες με οδήγησε στην **Εταιρεία Προστασίας Βιοποικιλότητας Θράκης**, μια περιβαλλοντική οργάνωση με σημαντική παρουσία στις περιοχές Έβρου και Ροδόπης, με στόχο την προστασία των αρπακτικών πουλιών ως δείκτες βιοποικιλότητας. Όπως μου εξηγεί ο κ. **Λευτέρης Καψάλης**, δασολόγος και ερευνητής πεδίου, η ΕΠΒΘ δημιουργήθηκε πριν από 3 χρόνια. Τα μέλη της προέρχονται από το πρόγραμμα πεδίου του **WWF Ελλάς** στη Δαδιά, με ενεργή δράση από το 1980 και μόνιμη επιστημονική ομάδα από το 1992, που συνέβαλε καθοριστικά στην επιβίωση των πουλιών με συμπληρωματική τροφή και άλλες δράσεις. Από τότε που μειώθηκε η κτηνοτροφία στο δάσος η εύρεση τροφής για τους μαυρόγυπες, που είναι νεκροφάγα, έγινε πιο δύσκολη και ο πληθυσμός τους –που άκμαζε στην ελληνική ύπαιθρο μέχρι το 1950– ελαττώθηκε δραματικά. Η μείωση των κουφαριών των κτηνοτροφικών ζώων έπρεπε να ενισχυθεί με ταΐστρες όπου περίπου μία φορά την εβδομάδα οι υπεύθυνοι άφηναν κάποιο ψοφίμι.

Το 1980 εκδόθηκε απόφαση που έθεσε το δάσος της Δαδιάς προστατευμένη περιοχή σε έκταση 350.000 στρεμμάτων. Το 2006 κηρύχθηκε **Εθνικό Πάρκο** με έκταση 428.000 στρεμμάτων, από τα οποία τα 72.900 αποτελούν τις δύο ζώνες προστασίας της φύσης (Α1 και Α2 ή, αλλιώς, μεγάλος και μικρός πυρήνας). Στους πυρήνες επιτρέπονται οι ανθρώπινες δραστηριότητες που ιστορικά ασκούνταν και συνέβαλλαν στη διατήρηση της «καλής κατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος» και απαγορεύτηκαν οι δραστηριότητες που προκαλούν όχληση ή θέτουν σε κίνδυνο την ύπαρξη της άγριας ζωής και ειδικότερα των αρπακτικών πουλιών. Ο πυρήνας του δάσους φιλοξενεί (ή φιλοξενούσε;) το μοναδικό φυσικό αναπαραγόμενο πληθυσμό μαυρόγυπα σε ολόκληρη τη Βαλκανική χερσόνησο. Το Εθνικό Πάρκο Δάσους Δαδιάς - Λευκίμης - Σουφλίου συμπεριλαμβάνεται στο **ευρωπαϊκό δίκτυο Natura 2000** και έχει χαρακτηριστεί ως Ζώνη Ειδικής Προστασίας για την ορνιθοπανίδα και ως τόπος Κοινοτικής Σημασίας.

● Τι θα απογίνουν οι μαυρόγυπες;

«Οι νεοσσοί που γεννήθηκαν φέτος είχαν πια την ικανότητα να πετάξουν, είχαν πτερωθεί όταν ξεκίνησε η πυρκαγιά. Δεν πιστεύουμε ότι κάποιο πουλί κάρκε πάνω στη φωλιά αδυνατώντας να πετάξει, κάτι που θα συνέβαινε αν η φωτιά ξεκινούσε νωρίτερα, Μάιο ή Ιούνιο, όταν οι νεοσσοί δεν μπορούσαν ακόμη να πετάξουν. Δεν μπορούμε ωστόσο να γνωρίζουμε αν κάποια τα πρόλαβε η φωτιά, δεν έχουμε προλάβει ακόμα να κάνουμε

ενιαίο έλεγχο» απαντάει ο κ. Καψάλης. Είναι η πρώτη μέρα που δεν έχουν ενεργό μέτωπο, υπάρχει ωστόσο ο κίνδυνος αναζωπυρώσεων. Η συνομιλία μας κάποιες φορές δυσκολεύει από τον ήχο των Canadair που πετούν στην περιοχή.

Το Εθνικό Πάρκο της Δαδιάς αποτελείται από δύο πυρήνες, τον Μεγάλο και τον Μικρό, όπως μάθαμε αυτές τις μέρες. «Στον Μεγάλο Πυρήνα, όπου ήταν και οι περισσότερες φωλιές, έχουν καεί πάρα πολλά δέντρα, πιθανόν και ό-

λες οι φωλιές, ωστόσο θα ξέρουμε με βεβαιότητα πόσες σώθηκαν όταν βγουν για αυτοψία οι επιστήμονες της Μονάδας Διαχείρισης των Εθνικών Πάρκων Δέλτα Έβρου και Δαδιάς, αρμόδιας υπηρεσίας του Ο.Φ.Υ.Π.Ε.Κ.Α. (Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής) για την παρακολούθηση πληθυσμών, τις θέσεις φωλεοποίησης, τον ακριβή αριθμό ζευγαριών, την επόμενη άνοιξη, αλλά και για τις δράσεις που θα ακολουθήσουν μετά τη φωτιά».

Στον Μικρό Πυρήνα είναι λίγο καλύτερα τα πράγματα. «Η φωτιά εκεί πέρασε σε πολλά σημεία έρπουσα, και ελπίζουμε ότι οι φωλιές έχουν παραμείνει. Το σημαντικό είναι ότι υπάρχει επαρκής αριθμός διαθέσιμων δέντρων, δέντρα δηλαδή μεγάλης ηλικίας, ψηλά και στέρεα όπου μπορούν οι μαυρόγυπες να φτιάξουν στην κορυφή τους τις φωλιές τους που είναι πολύ μεγάλες – χωράει άνθρωπος να ξαπλώσει. Ακόμη δηλαδή και αυτά που έχασαν τη φωλιά τους θα μπορούν να φωλιάσουν εκεί. Είναι πολύ σημαντικό και αισιόδοξο ότι υπάρχουν αρκετά διαθέσιμα δέντρα, γιατί τις τελευταίες ημέρες ακούγεται συχνά ότι οι μαυρόγυπες θα φύγουν, ότι θα πάνε σε άλλες περιοχές όπως στη Βουλγαρία ή αλλού. Δεν είναι αλήθεια, τα πουλιά αυτά έχουν πολύ ισχυρό ταίσθημα της φιλοπατρίας και θα παραμείνουν στον τόπο τους. Τώρα αν θα έχουν ικανό αριθμό θέσεων φωλεοποίησης θα το μάθουμε σύντομα και θα πρέπει να το διαχειριστούμε αναλόγως. Αλλά σίγουρα θα παραμείνουν αναζητώντας τροφή και θέσεις να φτιάξουν τη φωλιά τους».

Πολύ σημαντικό επίσης είναι να υπάρχει διαθέσιμη τροφή στο δάσος. «Ισως χρειαστεί περαιτέρω ενίσχυση της διαθέσιμης τροφής, από αυτή που ήδη γίνεται όλα αυτά τα χρόνια με τον χώρο ενισχυτικής τροφοδοσίας (ταΐστρα) μία μέρα την εβδομάδα. Τις υπόλοιπες μέρες τα πουλιά αναζητούν τροφή σε μια πολύ μεγάλη περιοχή, σε όλο τον ορεινό και ημιορεινό όγκο της Ροδόπης μέχρι τον Νέστο και τη Βουλγαρία, και επιστρέφουν πάλι στη Δαδιά. Επίσης είναι πολύ σημαντικό στον δρόμο τους να μην αντιμετωπίσουν απειλές». Τα πουλιά αυτά κατέχουν

ΗΡΚΕ ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ;

ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ. ΥΠΑΡΧΕΙ ΕΛΠΙΔΑ;

Aegypius monachus ή μαυρόγυπας

Ο σκοτεινός άρχοντας των αιθέρων έχει πάρει το όνομά του επειδή καθώς πετάει δίνει την εντύπωση πως είναι μαύρος. Καθιστός έχει ύψος 1,10 μέτρα, είναι ο πιο δυνατός από τους γύπες της Ευρώπης, οι φτερούγες τους ανοιχτές φτάνουν τα 3 μέτρα και είναι το βαρύτερο πτηνό χωρίς απώλεια πτητικής ικανότητας. Φωλιάζει στις κορυφές της μαυροπέρας όπου η βλάστηση είναι αραιή. Πεταίει μόνος του ή με το ταίρι του, φτάνοντας πολύ μακριά για να βρει τροφή. Ζευγαρώνει όταν συμπληρώσει το 5ο έτος, το αυγό κλωσούν και οι δύο γονείς για 55 μέρες και σε 3 μήνες ο νεοσσός είναι έτοιμος να πετάξει. Το ζευγάρι συνεργάζεται στην κατασκευή της φωλιάς. Χρησιμοποιούν την ίδια φωλιά κάθε χρόνο, εκτός αν υποχρεωθούν να την εγκαταλείψουν λόγω κινδύνου. Είναι μονογαμικά πουλιά και συνήθως μένουν με τον σύντροφό τους ως το τέλος της ζωής τους.

την υψηλότερη θέση στην τροφική πυραμίδα των άγριων ζώων (μόνο οι νεοσσοί τους μπορούν να θηρευθούν από άλλα ζώα). Από τι κινδυνεύουν;

● Οι απειλές

Η πρώτη απειλή είναι η θανάτωση από την παράνομη χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων, κοινώς οι φόδες. Είναι μια δραστηριότητα απαγορευμένη σχεδόν 30 χρόνια και υπάρχουν αυστηρές ποινές, δυστυχώς όμως είναι συχνή πρακτική με αποτέλεσμα τη θανάτωση όχι μόνο των ζώων που βρίσκονται στο στόχαστρο, όπως αλεπούδες, λύκοι, ασβόι και σκυλιά, αλλά και πολλών απειλούμενων ειδών της άγριας πανίδας, όπως οι σπάνιοι γύπες που βρίσκονται στην κορυφή της τροφικής αλυσίδας. Ποιοι και γιατί τις βάζουν; «Η παρουσία των άγριων ζώων σε μια περιοχή όπως η Θράκη συχνά έρχεται σε σύγκρουση με τις ανθρώπινες δραστηριότητες. Μπορεί να τις βάζουν οι κτηνοτρόφοι για να προστατεύσουν τα ζώα τους, οι κυνηγοί για να μειώσουν τις επιθέσεις του λύκου στα κυνηγόσκυλα, ακόμα και γεωργοί για τα αγριογούρουνα που κάνουν ζημιές στις καλλιέργειες. Ποτέ ωστόσο δεν έχουν συλληφθεί δράστες».

Ο κ. Καψάλης εξηγεί ότι μέσω της τροφικής αλυσίδας τα νεκρά δηλητηριασμένα ζώα γίνονται τα ίδια δηλητηριασμένα δολώματα και καταλήγουν στους γύπες. Η Ομάδα Ανίχνευσης Δηλητηριασμένων Δολωμάτων της ΕΠΒΘ διαθέτει δύο εκπαιδευμένους σκύλους για ανίχνευση δηλητηριασμένων δολωμάτων. «Πηγαίνουμε όσο πιο άμεσα γίνεται όταν ενημερωθούμε και “καθαρίζουμε” την περιοχή τόσο από τα νεκρά ζώα όσο

και από τα δηλητηριασμένα δολώματα, ώστε να μη συνεχιστεί η αλυσίδα και πεθάνουν και άλλα».

Η δεύτερη σημαντικότερη απειλή είναι οι ανεμογεννήτριες. «Στον Έβρο και στη Ροδόπη έχουμε ήδη 276 εγκατεστημένες ανεμογεννήτριες και 189 νέες περίπου έχουν λάβει περιβαλλοντική αδειοδότηση, οι περισσότερες στους διαδρόμους πτήσεων ή σε περιοχές που τακτικά χρησιμοποιούν αρπακτικά πουλιά και οι γύπες. Πρέπει να παρθούν άμεσα μέτρα ώστε να δημιουργηθούν ασφαλείς ζώνες εντός και εκτός των καμένων εκτάσεων όπου δεν θα γίνονται νέα αιολικά πάρκα, όπως επίσης να υπάρξει μέριμνα για αυτά που έχουν αδειοδοτηθεί αλλά δεν έχουν κατασκευαστεί ακόμη. Αν κατασκευαστούν ο αριθμός των ανεμογεννητριών θα φτάσει τις 465 και οι θανατώσεις των προστατευόμενων πουλιών θα είναι πολύ περισσότερες από τις ήδη καταγεγραμμένες (26 νεκρά αρπακτικά πουλιά εκ των οποίων 15 γύπες). Επομένως οι όποιες δράσεις αποκατάστασης ξεκινήσουν θα είναι πολύ δύσκολο να επιτύχουν αν δεν ληφθεί μέριμνα για τη μείωση των απειλών. Ως χώρα είμαστε ήδη ένα βήμα πριν από το ευρωπαϊκό δικαστήριο λόγω μη ορθής εφαρμογής της ευρωπαϊκής νομοθεσίας και μη ορθής χωροθέτησης των αιολικών σταθμών. Μετά από συνεχείς προειδοποιήσεις βρισκόμαστε στο στάδιο αιτιολογημένης γνώμης, ζητούνται πειστικές εξηγήσεις για το ποια μέτρα θα πάρουμε άμεσα».

Τα μεγάλα αρπακτικά, όπως οι πετούν από το ένα μέρος στο εκμεταλλεύομενα τα θεροδυναμικά ρεύματα τα οποία κινούνται, σώζοντας

γύπες, άλλο μά ποια τα έτσι ενέργεια κατά τις μετακινήσεις τους για αναζήτηση τροφής. Τα ίδια ρεύματα αέρα που εκμεταλλεύονται και τα αιολικά πάρκα. Καθώς δεν έχουν δυνατότητες ελιγμών, όπως μικρότερα αρπακτικά (π.χ. γεράκια), προσκρούουν στις ανεμογεννήτριες και τραυματίζονται θανάσιμα. «Έχουν βρεθεί πάρα

πολλά πουλιά και νυχτερίδες νεκρά, είναι πολύ σημαντικό λοιπόν να μειώσουμε τις προσκρούσεις, ειδικά μετά τη φωτιά». Δεν πρέπει ωστόσο να δαιμονοποιούμε τις ανεμογεννήτριες. «Προφανώς και τις χρειαζόμαστε, είναι απαραίτητη η αιολική ενέργεια για να φτάσουμε τους στόχους της Ελλάδας για ΑΠΕ, όμως αυτό που δεν έχουμε κάνει – και το κάνουν όλες οι χώρες της Ευρώπης – είναι να καθορίσουμε τις περιοχές που μπορούν να κατασκευαστούν αιολικά πάρκα χωρίς επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα». Νεκροί γύπες μπορεί να βρεθούν μέσω δορυφορικού πομπού που έχουν επάνω τους 500 μέτρα ή και μακρύτερα, καθώς εκσφενδονίζονται σε πυκνό δάσος ή πλαγιές, κι άλλοτε ακρωτηριάζονται και πεθαίνουν από εξάντληση αδυνατώντας να πετάξουν ή επειδή τα θανατώνει κάποιο αρπακτικό, αλεπού ή λύκος.

Αυτές οι δύο απειλές άλλωστε είναι από τις κυριότερες αιτίες που ο πληθυσμός των μαυρόγυπων δεν αυξάνεται. «Ο πληθυσμός τους δεν είναι εύκολο να εκτιμηθεί με ακρίβεια, καθώς τα μεμονωμένα μπορεί να κινούνται καθημερινά διανύοντας μεγάλες αποστάσεις και χρειάζεται συνδυασμός μεθόδων καταγραφής. Μπορούμε όμως να μετρήσουμε τα ζευγάρια γνωρίζοντας τις θέσεις φωλεοποίησης. Τα τελευταία 15-20 χρόνια είχαν μια τάση σταθεροποίησης, γύρω στα 30-35 ζευγάρια. Παρότι κάθε χρόνο γεννούν ένα μικρό, ο αριθμός του πληθυσμού – συνολικά γύρω στα 100-120 άτομα – παρέμεινε σταθερός εξαιτίας κυρίως της παράνομης χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων και των αιολικών πάρκων».

● Οι αρμονική συμβίωση των ανθρώπων της υπαίθρου με τους μαυρόγυπες

Στους πυρήνες του Εθνικού Πάρκου της Δαδιάς απαγορεύτηκαν οι δραστηριότητες που θα ενοχλούσαν ή θα απειλούσαν τους μαυρόγυπες, η υλοτομία και η βόσκηση όμως όχι μόνο επιτρέπονταν αλλά θα έπρεπε και να ενισχύονται. «Οι δραστηριότητες που έκανε ο αγροδοσικός πληθυσμός παλιότερα ήταν καθοριστική για την ισορροπία του οικοσυστήματος. ▶

◀ Μέχρι τη δεκαετία του '80 το δάσος αυτό αριθμούσε κάποιες δεκάδες χιλιάδες κτηνοτροφικά ζώα, σήμερα έχουν μειωθεί δραματικά και τα λίγα μαντριά που υπήρχαν κάρκιναν ή απειλήθηκαν από τη φωτιά και δεν είμαστε βέβαιοι πόσο από αυτούς θα τα ξαναφτιάξουν και αν ή για πόσο ακόμη θα συνεχίσουν την κτηνοτροφία στην περιοχή. Τα πουλιά αυτά χρειάζονται ανοίγματα μέσα στο δάσος και για τον λόγο αυτό χρειαζόμαστε κτηνοτροφία, καθώς η βόσκηση συνέδραμε και ειδικά τα κατσίκια καθάριζαν το δάσος, ενώ τα ζώα που πεθαίνουν αποτελούν πηγή τροφής για τους γύπες. Θα έπρεπε όλα αυτά τα χρόνια η πολιτεία να έχει αντικαταστήσει αυτή την απώλεια με άλλες δράσεις διαχείρισης, όπως υλοτομίες, και να μειώνεται η συσσώρευση καύσιμης ύλης».

Αλλά για να γίνει αυτό θα έπρεπε να δίνεται επαρκής χρηματοδότηση στις δασικές υπηρεσίες και τους δασικούς συνεταιρισμούς, «ακόμα και στους κτηνοτρόφους, κάποιοι μπορεί να συνέχιζαν το επάγγελμα αν είχαν στήριξη. Αυτό δεν έγινε ούτε μετά την περσινή φωτιά, όταν φάνηκε το πρόβλημα της εγκατάλειψης – έκαιγε με τρομερή δύναμη χωρίς να υπάρχει καν αέρας».

Οι πρωτοβουλίες διαχείρισης μέσα στα χρόνια ήταν λιγοστές. Η πρώτη περιβαλλοντική μελέτη κατατέθηκε το 1995 από το WWF και ενώ είχε εγκριθεί δεν βρέθηκαν ποτέ τα χρήματα για να υλοποιηθεί. Στις αρχές του 2000, η WWF βρήκε χρηματοδότηση μέσω ευρωπαϊκού προγράμματος, δόθηκαν χρήματα σε συνεταιρισμούς για να κόψουν δέντρα, όμως κι αυτό το πρόγραμμα σταμάτησε. Από τότε μόλις το 2016 υπήρξε για πρώτη φορά Ειδικό Διαχειριστικό Σχέδιο που συνέταξε η ίδια η δασική υπηρεσία με καλά μελετημένο προϋπολογισμό. Τι συνέβη με αυτό;

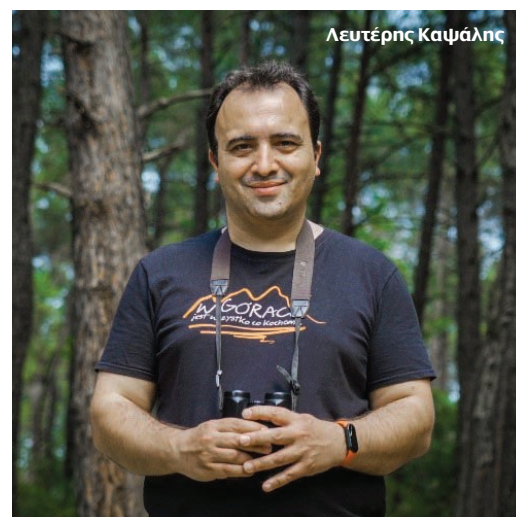
● Υπήρχε το σχέδιο, αλλά όχι τα χρήματα

Ο κ. Πέτρος Ανθόπουλος είναι Διευθυντής Δασών Έβρου και ένας από τους συντάκτες του σχεδίου του οποίου την εφαρμογή παρακολουθούσε στενά. Όπως μας λέει, η σύνταξη του Ειδικού Διαχειριστικού Σχεδίου (ΕΔΣ)

για το δάσος της Δαδιάς ολοκληρώθηκε από τη Διεύθυνση Δασών Ν. Έβρου το 2016 και προέβλεπε καθαρισμό του δάσους, υλοτομίες, συντηρήσεις αντιπυρικών ζωνών, δρόμων και δεξαμενών νερού.

«Το Σχέδιο εφαρμοζόταν μέχρι τώρα, αλλά όχι συνολικά. Αυτό που κυρίως κάναμε ήταν ότι μεγάλωσαμε τις αντιπυρικές ζώνες – εκεί που ήταν 5-10 μέτρα, κόβαμε τα μεγάλα πεύκα εκατέρωθεν στον δρόμο ώστε να δημιουργηθεί μια μεγάλη στεγασμένη αντιπυρική ζώνη 10 -15 μέτρων – απομακρύνοντας δηλαδή εύφλεκτα δέντρα και αφήνοντας δρύες και πλατύφυλλα που δεν καίγονται εύκολα–, δημιουργώντας αντιπυρικές ζώνες 40 και 50 μέτρων. Στην πράξη αυτό φάνηκε πως δεν βοήθησε και πολύ γιατί η φωτιά ήταν γιγάντια. Τα άλλα μέτρα του Ειδικού Διαχειριστικού Σχεδίου, τα οποία όμως δεν προλάβουμε να κάνουμε, προέβλεπαν διάνοιξη των καρδόδρομων, τους οποίους ξέραμε από παλιά και είχαν κλείσει, τους χαρτογραφήσαμε και έπρεπε να υλοποιηθούν για να υπάρχει πρόσβαση σε περίπτωση πυρκαγιάς. Επίσης διάνοιξη διακένων μέσα στο δάσος, για να κατεβαίνουν τα αρπακτικά, και αραιώση της βλάστησης στο εσωτερικό των πυρήνων ώστε να πέσει η ένταση ενδεχόμενης πυρκαγιάς, όπως και κάποιες δεξαμενές νερού».

Όλα αυτά δεν έγιναν, παρότι εγκρίθηκαν από

Λεωτέρης Καψάλης

«Καθαριστές της φύσης»

Η θέση των γυπών είναι στην κορυφή της τροφικής πυραμίδας. Καθώς τρέφονται με νεκρά ζώα απομακρύνουν τη νεκρή βιομάζα, συνεισφέροντας στον καθαρισμό της υπαίθρου, περιορίζοντας έτσι τη διάδοση ασθενειών σε ανθρώπους και ζώα. Αποτελούν επίσης ένα είδος ομπρέλας. Έχουν ανάγκη από μεγάλης ηλικίας δέντρα για να στερεώσουν τις μεγάλες τους φωλιές, όμως ένα μεγάλο δέντρο δεν υποστηρίζει μόνο τη φωλιά ενός αρπακτικού πουλιού, αλλά μεγάλη ποικιλία μικρότερων πουλιών και εντόμων που φωλιάζουν στα κλαδιά, στις τρύπες ή στις κουφάλες του ή μπορούν να βρουν τροφή σε αυτό. Ένα ώριμο δάσος που διατηρεί πολλά μεγάλα δέντρα είναι μια ολόκληρη κοιτίδα βιοποικιλότητας. Προστατεύοντας τα αρπακτικά πουλιά, διατηρούμε τα ώριμα δάση και όλα τα είδη πανίδας που μπορούν να φιλοξενηθούν.

το Υπουργείο, γιατί δεν ήταν αρκετή η χρηματοδότηση. Τα τελευταία δύο χρόνια με το πρόγραμμα ANTINERO πήραν περίπου 1,5-2 εκ. για να συντηρηθούν οι δρόμοι και οι αντιπυρικές, αλλά και πάλι δεν προβλεπόταν δασική διαχείριση μέσα στον πυρήνα του Εθνικού Πάρκου της Δαδιάς.

Ο κ. Πέτρος Ανθόπουλος ήταν από την πρώτη μέρα στο μέτωπο της φωτιάς συντονίζοντας τις δασικές υπηρεσίες. Εκτιμά ότι η φωτιά πήρε τέτοια έκταση επειδή, λόγω της κινητοποίησης στον νότιο Έβρο στην περιοχή της Αλεξανδρούπολης, στη Δαδιά δεν υπήρχαν επαρκείς δυνάμεις. «Η άμεση επέμβαση στην καταστροφή είναι πολύ σημαντική. Η φωτιά που την αφήνεις και εξελίσσεται, μετά γιγαντώνεται». Παρότι ένα τόσο πολύτιμο δάσος έπρεπε με κάθε τρόπο να προστατευθεί – αυτό είναι το μεγάλο τους (και όλων μας) παράπονο. «Αυτό που θέλω να τονίσω είναι ότι η καθ' ύλην αρμοδία για τη διαχείριση και την πρόληψη είναι η δασική υπηρεσία, η οποία όμως έχει απαξιωθεί, σε χρηματοδότηση και προσωπικό, έχουν να γίνουν προσλήψεις από το 2006. Οι Δασικές Υπηρεσίες πρέπει πάση θυσία να ανασυνταχθούν γιατί είναι από τις υπηρεσίες που κρατάνε Θερμοπύλες, ειδικά σε τέτοια μέρη. Χρειάζονται επιπλέον κίνητρα ώστε να επιστρέψει ο κόσμος στην υπαίθρο ώστε με τις αγροδασικές εργασίες να ευεργετείται το δάσος και να μην ερημώνει, ειδικά σε περιοχές ακριτικές που πρέπει να κρατήσουν τον κόσμο τους».

● Και τώρα;

Αυτό που όλοι οι δασολόγοι τονίζουν είναι ότι οι καμένες εκτάσεις χρειάζονται διαχείριση από τις δασικές υπηρεσίες, που θα καλύψει το κενό της ανθρώπινης αγροδασικής δραστηριότητας. Πρέπει να πάνε τα επόμενα χρόνια και να αφαιρέσουν την καινούργια βλάστηση που θα βγει, όπου χρειάζεται, και να βοηθήσουν τα πιο εύρωστα δέντρα. Στο Εθνικό Πάρκο πρέπει να υπάρχει μέριμνα για διαθέσιμη τροφή και να διαχειριστούν τις απειλές. «Θα είναι κρίμα να κάνουμε τόση προσπάθεια, να δίνουμε τόσα χρήματα, και τα πουλιά να θανατώνονται για άλλους λόγους» τονίζει ο κ. Καψάλης.

Και επειδή ακούμε πολλά και αντιφατικά για το πόσο χρειάζεται το δάσος για να ξαναγίνει, υπάρχει απάντηση. «Στο δάσος της Δαδιάς έχουμε δύο είδη πεύκων, το μαυρόπευκο και την τραχεία πεύκη τα οποία έχουν γενικά καλή φυτρωτική ικανότητα και ικανότητα αναγέννησης. Ήδη από τον επόμενο χρόνο θα αρχίζει να πρασινίζει, θα βγαίνουν κάποιες πόες, χρόνο με τον χρόνο θάμνοι και έπειτα τα δέντρα. Θα βοηθήσει ότι κάποια δέντρα δεν έχουν καεί ή δεν έχουν καεί ολοσχερώς και θα παραμείνουν ζωντανά. Σε 10-15 χρόνια θα έχουμε νέα δέντρα και σίγουρα μια πολύ καλή εικόνα για την πορεία της αναγέννησης του δάσους. Ευτυχώς δεν έχουμε τις τεράστιες κλίσεις που έχουν τα ψηλά βουνά, έχει σημασία να διατηρηθεί το χώμα, και βέβαια πάντα γίνονται στις αναδασωτές εκτάσεις αντιπλημμυρικά έργα και έργα στήριξης τους εδάφους, και το δάσος τελικά θα αναγεννηθεί. Και κάποια στιγμή στο μέλλον (ίσως χρειαστούν περισσότερα από 50 χρόνια) θα υπάρξουν ξανά τα μεγάλα πεύκα τα στέρεα χοντρά κλαδιά και την πλατιά κορυφή για να φωλιάσουν περισσότεροι μαυρόγυπες». ▣

Μεθεόρτια

ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΜΑΤΣΟΥΚΑ

Η ιστορία δεν έχει ακριβώς περιγράμμα, έχει όμως όγκο, σαν αποσκευή πανέτοιμη ν' ανασυρθεί απ' το πορτ μπαγκάζ της μνήμης.

Είναι πάνω από σαράντα μέρες που το Γεγονός έχει συντελεστεί – αδιανόητο και μαζί κοινότοπο, όπως κάθε θάνατος. Μένει να συντονιστούμε στην καινούργια συχνότητα, να μάθουμε να ισορροπούμε στα κενά αέρος από το ωστικό κύμα της αμετάκλητης αποχώρησης.

Για κάποια χρόνια τώρα, τον χώρο όπου κατοικούσε η ζωντανή μητέρα τον καταλάμβανε η διαδρομή της, η φροντίδα της, η κατάσταση, οι ανάγκες, οι διαθέσεις της. Αφότου έφυγε, ο χώρος έχει αρχίσει να κάνει τη συνοχή του, είναι φτιαγμένος από στρόβιλους μνήμης που εκτείνονται στο παρελθόν, υποχωρούν κι επανεμφανίζονται με άλλη άλλοτε ένταση. Το δωμάτιο που λεγόταν «Μητέρα» εξαχνώνεται και διαρρέει σε όλο το σπίτι αλλάζοντας τη σύστασή του.

Χτες το βράδυ, η απόκνη των ονείρων είχε μέσα τρία σκυλιά τα οποία (Θεέ και Κύριε!) είχαν πυροβοληθεί στο κεφάλι. Η πράξη ήταν ακραία, ψυχραιμία και χωρίς προειδοποίηση. Αμέσως μετά, η γυναίκα που το έκανε (άγνωστη μα πόσο οικεία! Μπορώ να την περιγράψω με την παραμικρή λεπτομέρεια...) μου έβαλε το περιστρόφο στο χέρι (βαρύ, γκριζομαυρο) σαν να μην το χρειαζόταν άλλο. Με κοίταξε με νόημα, και το μήνυμά της ήταν σαφέστατο: «*Οποιος έχει τα μέσα, έχει και το δικαίωμα*».

Δεν είναι ν' απορεί κανείς, δεδομένου του πόσο συχνά σκέφτομαι το τέλος, γενικά και ειδικά. Ο θάνατος, από την περιφέρεια όπου ζούσε εξόριστος, έχει κάνει ένα βήμα πιο κοντά στο κέντρο του κύκλου και είναι τώρα ορατός από κάθε γωνία. Η πανταχού παρουσία του δεν είναι ακριβώς απειλητική, αντίθετα μάλιστα, αποπνέει την υπόσχεση μιας νέας ελευθερίας. Μόνο που, για να φτάσει κανείς εκεί, πρέπει πρώτα να διασχίσει ένα τοπίο απελπισίας. (Κάπως έτσι μεταφράζω και την αίσθηση του να κρατάω τώρα εγώ το περιστρόφο!)

«You are constantly in the process of creating consequences» έλεγε το κείμενο της ημέρας για σήμερα. Δηλαδή: «Δημιουργείς συνέπειες συνεχώς, ό,τι κι αν επιλέξεις». Η ιδέα είναι ενοχλητική, σαν μια επιπλέον επιβάρυνση. Μου ζητάει να μεταπηδήσω σε μια διάσταση που δεν είναι εδώ, το μέλλον, που ήταν πάντα απροσπέλαστο. Μια έννοια αφηρημένη που ποτέ δεν μπόρεσα να της προσδώσω περιεχόμενο. «*Δεν πρόκειται να υπάρξει κανένα "μετά"*», μουρμουρίζει μέσα απ' τα δόντια της η απελπισία. «*Ζούμε σ' έναν χρόνο συντελεσμένο, η ζαριά έχει ριχτεί. Η καταστροφή έχει ήδη συμβεί, έχουμε γεννηθεί! Τώρα ο καθένας ας τα βγάλει πέρα όσο καλύτερα μπορεί*».

Κι ενώ, κανονικά, δεν προσυπογράφω τέτοιες σκέψεις, αναγνωρίζω πεντακάθαρα το συναίσθημα που ψάχνουν να δικαιώσουν. Η σκηνή από την οποία αυτή η ματαιώση αναβλύζει με ανανεωμένη ορμή είναι η εξής:

Στον εξωτερικό χώρο του κοιμητηρίου, φίλοι και παλιοί γείτονες κάθονται σε ξύλινα καθίσματα τοποθετημένα ημικυκλικά στο γρασίδι. Συνομιλούν χαμηλόφωνα. Κάποιους έχω να τους δω δεκαετίες. Βοηθάμε ψιθυριστά ο ένας τον άλλο να ταυτοποιήσουμε τους υπόλοιπους. Μπροστά μας, στο χορ-

τάρι, είναι το φέρετρό της μητέρας, ανοιχτό. Το θέαμα μου είναι οδυνηρό. Δεν αφήνω το βλέμμα να σταθεί εκεί, ούτε καν όταν πλησιάζω για ν' αποχαιρετίσω.

Είναι μια πολιτική κηδεία. Δεν υπάρχει εδραιωμένο τελετουργικό που θ' ακολουθηθεί, κι αυτό μας κάνει όλους λίγο αβέβαιοι. Ένας από τους παλιούς γείτονες προτείνει διστακτικά: «*Αν φωνάξουμε τον ιερέα να διαβάσει ένα σύντομο εξόδιο*» (Με την άκρη του ματιού δεν βλέπω τη μαμά να γειρεί κάποια αντίρρηση.)

Η πρόταση αποδεικνύεται σωτήρια. Το δεκάλεπτο ευχολόγιο, που όλοι αναγνωρίζουμε, βοηθά να μπει το συλλογικό συναίσθημα σε μια κοινή κοίτη. Κατόπιν, σπκώνεται η Ε. και περιγράφει τη φιλοξενία της από τη μάνα, που τότε δεν την ήξερε, όταν είχε πρωτοέρθει στην Αθήνα από το νησί. Έπειτα παίρνω εγώ τη σκυτάλη και μιλάω για την όρεξή της να βγει απ' το σπίτι στον κόσμο και να «κονταροχτυπηθεί εκεί έξω», όπως το έθετε, πράγμα που έγινε δυνατόν μόνο μετά τον θάνατο του πατέρα...

«*Μου προτάθηκε να της μιλάω*» συνεχίζω, «*και το κάνω, όπως και με τα φυτά μου. Δεν το νιώθω παράλογο, αντίθετα με ανακουφίζει να τη σκέφτομαι τώρα σαν μπουκαμβίλια. Ούτε υπάρχει τίποτα σπαρακτικό σ' αυτά που της λέω. Κυρίως ψιλοκουβέντα της κάνω, για το χάος του νοικοκυριού μου*».

(Όταν κάθομαι, η Β. με την οποία γειτονεύουμε χρόνια, μου λέει στο αυτί: «*Να δεις που κάποια στιγμή θα σου απαντήσει κιόλας*».

«*Το έχει ήδη κάνει. "Χεσ' το σπίτι" μου λέει, "εσύ, κοίτα να κάνεις τα πράγματα που σ' αρέσουν"*». Η Β. πνίγει ένα γελάκι. «*Ναι*» προσθέτω, «*μετά θάνατον έχει γίνει πολύ αθυρόστομη!*»)

Ανθρώπινη, απείριπτη, χωρίς τον εκκλησιαστικό στόμφο, χωρίς ακατανόητα μουρμουρίσματα από χρυσοποικίλα βιβλία, η αυτοσχεδία τελετή πετυχαίνει άριστα τον σκοπό της. Μέσα από τα λόγια των ανθρώπων, ενώνει τα νήματα ώστε να γίνει ορατό ένα μικρό κομμάτι του υφαντού που ήταν μια ζωή. Και μας φέρνει μαζί να

αποχαιρετήσουμε το μικρό πανί που χάνεται στον ορίζοντα.

Στον καφέ της παρηγοριάς, τρυγώ από τους πιο παλιούς στιγμιότυπα της μάνας μου που αγνώω, επιβεβαιώνοντας ότι η ζωή ενός τόσο κοντινού ανθρώπου έχει πράγματα που δεν ήξερα και δεν θα μάντευα. «*Οικείος*», λοιπόν, δεν σημαίνει «δικός μου».

Λίγες ώρες μετά, η συγκυρία θέλει να βρεθούμε μόνοι με τη μαμά στο αποτεφρωτήριο της Ριτσώνας. Λευκό, άδειο δωμάτιο με τζαμαρία στη λιακάδα και στη μέση η σωρός, μια συρρικνωμένη κέρμη κούκλα, άκαρδη απομίμηση του ζωντανού ανθρώπου. Το μόνο που παραμένει αναλλοίωτο είναι το τόξο των φρυδιών, κι εκεί εστιάζομαι. Δεν είναι πια εκείνη, αλλά στο σώμα που την υπηρέτησε κοντά 85 χρόνια αξίζει να τιμηθεί.

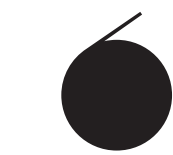
«*Μην ανησυχείς που θα καείς, δεν θα πονέσει*», μου έρχεται αυθόρμητα άλλος ένας ανακουφιστικός παραλογισμός.

Στη γωνία του δωματίου πίσω μου, ένα πιάνο. Ένας νεαρός άντρας μπαίνει αθόρυβα και, μ' ένα ελαφρύ νεύμα, αρχίζει να παίζει.

Ποτέ δεν ήξερα ότι η μουσική μπορεί να λειτουργήσει με αυτόν τον τρόπο! Το πιάνο σκέφτεται και νιώθει για μένα, και μου δίνει άδεια απλά να υπάρχω. Οι νότες του φτεροκοπούν στο δωμάτιο ραμφίζοντας μαλακά τον αέρα για να μπορέσω να φτάσω στη λύπη μου. Κάνει όλα όσα χρειάζονται για να βρω το πέρασμα για εκεί, ανάμεσα στην εκτίμηση, την ανακούφιση, την τρυφερότητα, την ενοχή...

Με το ένα χέρι αγγίζω το δικό της που είναι σαν παιχνιδιού από καουτσούκ, με το άλλο το μέτωπό της, ψυχρό και τεντωμένο.

«*Δεν ξέρω αν η ζωή που έζησες ήταν αυτή που θα διάλεγες, δεν είναι για μένα να το πω. Ξέρω ότι δοκίμαστικές πολύ, όπως τόσοι και τόσοι απ' τη γενιά σου. Και ξέρω ότι αγάπησες τον ανοικτό ορίζοντα όσο λίγοι. Όλος δικός σου τώρα. Αντίο, γλυκιά μου*».

Στον καφέ της παρηγοριάς, τρυγώ από τους πιο παλιούς στιγμιότυπα της μάνας μου που αγνώω, επιβεβαιώνοντας ότι η ζωή ενός τόσο κοντινού ανθρώπου έχει πράγματα που δεν ήξερα και δεν θα μάντευα. «Οικείος», λοιπόν, δεν σημαίνει «δικός μου».

Ο FRONTMAN ΤΩΝ THE
PRODIGY ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΤΗΝ
ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΤΟΥ ΠΛΕΥΡΑ ΣΤΗΝ
ΕΚΘΕΣΗ «*INFINITE DRAMA*
ATHENS» ΚΑΙ ΜΙΛΑΕΙ
ΣΤΗΝ ATHENS VOICE ΓΙΑ
ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ, ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
ΚΑΙ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ

ΤΩΝ ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ,
ΤΑΝΙΑΣ ΣΚΡΑΠΑΛΙΩΡΗ

« ΔΕΙΤΕ
ΤΙ ΕΧΩ
ΜΕΣΑ
ΜΟΥ »

Fast Forward. Σηματοδοτώντας ένα από τα πιο σημαντικά εικαστικά γεγονότα του 2023 για τη χώρα, η έκθεση «*Infinite Drama*», η πρώτη ατομική έκθεση του μουσικού και εικαστικού Maxim, παρουσιάζεται από τη The Blender Gallery και τη Varvara Roza Galleries στην Αθήνα. Τα εγκαίνια της ανατρεπτικής έκθεσης, που έχει απασχολήσει διεθνώς κοινό και κριτικούς με τα επίκαιρα έργα της, θα πραγματοποιηθούν το Σάββατο 16 Σεπτεμβρίου στις 20.00 και η διάρκειά της θα είναι μέχρι το Σάββατο 4 Νοεμβρίου. Στα εγκαίνια θα πραγματοποιηθεί και η live performance κατά της βίας «*Balaclava Ballerina*», εμπνευσμένη από το φερώνυμο γλυπτό που θα εκτίθεται στον χώρο της The Blender Gallery, στην οδό Ζησιμοπούλου 4, στη Γλυφάδα.

Rewind. Ντάλα κατακαλόκαιρο φτάνουμε Γλυφάδα, ανεβαίνουμε τα σκαλιά της γκαλερί κόσμημα για την πόλη, και λίγες ώρες πριν δώσει και πάρει ενέργεια με τους The Prodigy στο φεστιβάλ Release Athens, ο Maxim μάς περιμένει ήρεμος, χαμογελαστός και όπως θα διαπιστώσουμε βαθιά φιλοσοφημένος. Αφού συστηθούμε, πατάμε το rec.

◀ **Ξεκίνησα είκοσι ένα χρόνια πριν.** Το σπίτι μου στην Αγγλία είναι ένας ανακαινισμένος αχυρώνας με πολλούς άδειους, λευκούς τοίχους και χρειαζόμενους πίνακες. Οπότε έβαλα στο αυτοκίνητο τη γυναίκα και τον γιο μου και πήγαμε σε μια έκθεση τέχνης στο Λονδίνο, στο Battersea. Έβλεπα τα έργα και σκεφτόμουν ότι ήταν πολύ όμορφα, αλλά μετά κοιτάζοντας τις τιμές σκεφτόμουν «Μπα, εγώ μπορώ να το κάνω καλύτερα». Δεν πήρα κανέναν πίνακα, επέστρεψα στο σπίτι, αγόρασα μερικούς καμβάδες και ξεκίνησα να απλώνω χρώματα. Κόκκινο, μπλε σαν τον ουρανό, που κατέληγε σε πράσινο. Έβαλα αυτούς τους πίνακες στους τοίχους μου. Όταν έρχονταν φίλοι και συγγενείς στο σπίτι με ρωτούσαν από πού τους πήρα και τους έλεγα ότι τους έχω ζωγραφίσει μόνοι μου. Μετά ξεκίνησα να φτιάχνω πίνακες και για την οικογένεια και για τους φίλους μου. Έτσι άρχισα... Δεν ήμουν ζωγράφος, αλλά μου άρεσε η τέχνη και η ελευθερία που ένιωθα όταν ζωγράφιζα. Αργότερα, όταν είπα σε μια φίλη μου που είναι επιμελήτρια εκθέσεων ότι ασχολούμαι με την τέχνη, με σύστησε σε κάποιους φίλους της καλλιτέχνης, κατά τη διάρκεια μιας περιοδείας στη Νέα Υόρκη, οι οποίοι μου έδειξαν διάφορες τεχνικές – στένσιλ, κολάζ και όλα αυτά. Μέχρι τότε είχα την εντύπωση ότι τέχνη είναι απλώς να ζωγραφίζεις, να κάνεις ένα πορτρέτο ή κάτι τέτοιο. Δεν είχα φανταστεί ότι το στένσιλ, το να κόβεις και να ξανακολλάς φωτογραφίες, θα μπορούσε να είναι τέχνη. Και όταν έμαθα όλες αυτές τις τεχνικές τις ενσωμάτωσα στη δουλειά μου, άρχισα να ζωγραφίζω ακόμα περισσότερο, άλλαξα όλα τα έργα τέχνης στο σπίτι μου.

Ο αδελφός μου είναι εγκληματολόγος και είναι πολύ έξυπνος. Αυτός είναι το μυαλό, εγώ είμαι το ταλέντο. Όταν είδε τους πίνακές μου και του εξήγησα ότι τους έχω φτιάξει εγώ, πίστεψε ότι μπορούσε να το κάνει κι αυτός. Σκέφτηκε: «Για να μπορεί ο αδελφός μου, θα μπορώ κι εγώ». Προσπάθησε αλλά δεν τα κατάφερε, είναι έξυπνος, αλλά όχι φυσικό ταλέντο.

Όταν έκανα την πρώτη μου έκθεση στο Λονδίνο ένας φίλος μου καλλιτέχνης, ο Stuart Semple, είχε έρθει σπίτι μου, είδε τη δουλειά μου και μου είπε ότι οι πίνακές μου θα μπορούσαν να πουληθούν, και ότι έπρεπε να κάνω μια έκθεση. Χωρίς αυτόν νομίζω ότι θα είχαν μείνει στους τοίχους του σπιτιού μου. Εκείνος μου έδωσε την αυτοπεποίθηση που χρειαζόμενους, με έκανε να πιστέψω ότι οι πίνακές μου θα άρεσαν και στον κόσμο.

Το «Infinite Drama» έχει να κάνει με ένα διαρκές δραματικό στοιχείο που υπάρχει στη δουλειά μου. Κάτι που δεν τελειώνει ποτέ, που πάντα συνεχίζεται, η ζωή μου. Κάτι άπειρο. Έτσι, σκέφτηκα ότι είναι ο τέλειος τίτλος.

Είναι αστείο. Η τέχνη μου έχει όλον αυτόν τον σουρεαλισμό, είναι φανταστική. Πεταλούδες που σκοτώνουν έντομα – δεν υπάρχουν στ' αλήθεια αυτές οι εικόνες. Μόνο στο μυαλό μου. Αν και λένε πως ότι μπορεί να υπάρξει στη φαντασία σου, θα υπάρχει και κάπου στο σύμπαν. Μου αρέσει να παίρνω πράγματα από το σύνθετο πλαίσιο τους και να τα τοποθετώ σε ένα διαφορετικό. Μου αρέσει να κάνω τέχνη για τα μάτια του θεατή. Όταν κοιτάς έναν πίνακα να βλέπεις κάτι τελείως διαφορετικό από αυτό που βλέπει κάποιος άλλος. Μου αρέσει να αφήνω στη φαντασία των ανθρώπων να ερμηνεύσουν ένα έργο.

Στην κοινωνία που ζούμε υπάρχουν πάντα τα πάνω και τα κάτω, οι καλές και οι κακές ημέρες, και για εμένα αυτό που μπορεί να κάνει

Η ΙΔΕΑ ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΙΝΑΚΕΣ ΜΕ ΤΙΣ ΠΕΤΑΛΟΥΔΕΣ ΕΙΝΑΙ Η ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΑΔΥΝΑΜΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΑΛΕΨΟΥΝ

Από πάνω προς τα κάτω:

▲ **Balaclava Ballerina,** χρώμιο και χαλκός, μεταλλοτεχνία, 40 εκ.

▲ **Blue Future Y,** Μάσκα από ρητίνη ζωγραφισμένη στο χέρι

► **Divine 2, mixed media,** ακρυλική μπογιά σε χαρτόνι, 147 x 107 εκ.

► **Therapy Gold, mixed media,** ακρυλική μπογιά και γκλίτερ σε καμβά, 145 x 145 εκ.

η τέχνη για τους ανθρώπους είναι να τους πάρει μακριά από την πραγματικότητα – με τον ίδιο τρόπο που το κάνει και η μπάντα των Prodigy. Μας παίρνει από τις καταστάσεις της καθημερινής ζωής, μας φέρνει κοντά, γινόμαστε όλοι ένα, σε ένα σπίτι όπου μπορείς να ξεχάσεις τα προβλήματά σου. Για εμένα αυτό κάνει η τέχνη. Είναι μια απόδραση σε αυτόν τον φανταστικό κόσμο.

Μπορεί να λένε για την τέχνη μου ότι είναι πολύ σκοτεινή, αλλά δεν το κάνω από πρόθεση. Απλώς αποδίδω αυτό που έχω στο μυαλό μου και έχει να κάνει με την αγάπη και τη δημιουργία – δεν υπάρχει κάτι κακόβουλο ή σκοτεινό. Για παράδειγμα η πεταλούδα... οι πίνακες με την πεταλούδα ξεκίνησαν όταν μικρός είχα δει μια διαφήμιση με ένα ξανθό κορίτσι που έτρεχε σε ένα χωράφι με καλαμπόκια κρατώντας ένα δίχτυ και κυνηγούσε πεταλούδες. Αυτή η διαφήμιση μου έμεινε, ήμουν οκτώ χρονών τότε. Όταν ξεκίνησα να ζωγραφίζω, αυτή η εικόνα μου ξαναήρθε και σκέφτηκα την πεταλούδα, ήθελα να μπω στο μυαλό της. Τι να σκεφτόταν άραγε αυτό το λεπτεπίλεπτο, εύθραυστο πλάσμα, πιασμένο στο δίχτυ; Ήθελα να την οπλίσω, να της δώσω ένα σπαθί για να μπορεί να κόψει το δίχτυ, να αποδράσει, να βρει τη δύναμη και την ελευθερία. Οπότε όλη η ιδέα πίσω από τους πίνακες με τις πεταλούδες είναι η ενδυνάμωση όλων των αδύναμων ανθρώπων στην κοινωνία που πρέπει να παλέψουν. Είναι μια μεταφορά.

Όταν βλέπουν οι άνθρωποι τους πίνακες αυτούς μπορεί σε πρώτο επίπεδο να δουν μια πεταλούδα να σκοτώνει έντομα και να νιώθουν ότι είναι κάτι κακό. Αλλά δεν έχει να κάνει με αυτό. Στην πραγματικότητα, οι πεταλούδες σκοτώνουν κάτι στη ζωή του καθενός ενάντια στο οποίο πρέπει να πολεμήσει. Μπορεί να είναι κάποιος εθισμός στο αλκοόλ, στο φαγητό, οτιδήποτε. Μπορεί ένα πριβί να σπκωθεί και να θες να τρέξεις αλλά να πρέπει να το κατακτήσεις αυτό, να βρεθείς στο σημείο που θα ενδυναμώσεις τον εαυτό σου. Αυτό αντιπροσωπεύουν οι πίνακες αυτοί – έχουν να κάνουν με την εξόντωση του εσωτερικού δαίμονα που μας εμποδίζει να είμαστε ο εαυτός μας και με την απελευθέρωση του εαυτού μας από τα δίχτυα.

Κράτησα αυτές τις δραστηριότητες χωριστά (σ.σ. τη μουσική και τα εικαστικά) γιατί όταν ξεκίνησα να ζωγραφίζω ένιωθα ότι τέχνη και μουσική είχαν απόσταση μεταξύ τους. Υπάρχει και αυτή η πεποίθηση στην Αγγλία, δεν ξέρω αν ισχύει και στην Ελλάδα, ότι δεν μπορείς να κάνεις εξίσου καλά δύο πράγματα ταυτόχρονα. Για παράδειγμα, επικρατεί η άποψη: είσαι μουσικός, δεν μπορείς να κάνεις και τέχνη. Μείνε στη μουσική, σε αυτό που ξέρεις. Γι' αυτόν τον λόγο ένιωσα ότι έπρεπε να τα κρατήσω ξεχωριστά, στη μουσική να είμαι ο Maxim και στην τέχνη ο MM. Αλλά όσο περνάει ο καιρός, νιώθω ότι ο κόσμος αποδέχεται όλο και περισσότερο ότι ο καθένας μας μπορεί να κάνει περισσότερα από ένα πράγματα στη ζωή του. Πόσοι και πόσοι αυτοδημιούργητοι επιχειρηματίες ξεκίνησαν διαφορετικά πράγματα και δραστηριότητες από ό,τι έκαναν πρωτύτερα; Τα social media βοηθούν σε αυτό. Μπορεί να έχουν πολλά αρνητικά, αλλά μέχρι έναν βαθμό προσφέρουν ενδυνάμωση στον κόσμο. Τώρα μπορεί τη μία

στιγμή να είσαι συγγραφέας και την επόμενη να ανοίξεις ένα κατάστημα με μπλουζάκια. Δεν υπάρχουν εμπόδια στη δημιουργικότητα. Ζούμε σε πιο «ανοιχτούς» καιρούς, είναι κοινώς αποδεκτό ότι η δημιουργικότητα δεν χρειάζεται να περιοριστεί σε ένα μόνο κανάλι.

Δεν μπορείς να ποσοτικοποιήσεις την επιτυχία, να μετρήσεις την αξία της με χρήματα. Επιτυχία είναι να είσαι ο εαυτός σου και να περνάς καλά με αυτό. Για εμένα επιτυχία είναι να σηκώνομαι το πρωί και να χαίρομαι τη ζωή, την κάθε μέρα, να κάνω αυτό που θέλω – δεν έχει να κάνει καθόλου με χρήματα ή υλικά αντικείμενα. Επιτυχία είναι η ευτυχία. Υπάρχουν τόσοι άνθρωποι που δεν είναι χαρούμενοι, που είναι υποχρεωμένοι να κάνουν πράγματα που δεν αγαπούν, δουλειές που δεν θέλουν για να ταΐσουν την οικογένειά τους, να πληρώσουν το στεγαστικό τους δάνειο. Γι' αυτό για εμένα ο απόλυτος στόχος στη ζωή είναι να μπορείς να σηκωθείς το πρωί και να χαμογελάς, να απολαμβάνεις αυτό που κάνεις, γιατί τότε δεν είναι δουλειά είναι χαρά, ευχαρίστηση, ζωή που απολαμβάνεις.

Η μουσική είναι τέχνη και η τέχνη είναι μουσική για εμένα (γέλια). Θα ήταν στ' αλήθεια δύσκολο να επιλέξω γιατί το καθένα μου δίνει διαφορετικά πράγματα. Η ζωγραφική μου δίνει μια διαφορετική ελευθερία. Μερικές φορές μου αρέσει να ζωγραφίζω στην απόλυτη σιωπή, χωρίς καθόλου μουσική, να αδειάζει τελείως το μυαλό μου. Είναι σαν διαλογισμός, δεν σκέφτομαι απολύτως τίποτα, είναι μόνο ζωή λεπτό προς λεπτό, χωρίς κανέναν περιορισμό. Τα social media, οι πλατφόρμες, τα τόσα πολλά διαφορετικά κανάλια μουσικής και οπτικού περιεχομένου μερικές φορές δεν μας αφήνουν χρόνο να καθαρίσουμε το μυαλό μας. Αυτό κάνει η ζωγραφική για εμένα, αδειάζει το μυαλό μου, και λατρεύω αυτό το συναίσθημα. Η μουσική είναι κάτι πολύ διαφορετικό. Όταν ζωγραφίζω μπορώ να μη σκέφτομαι τίποτα και το χέρι μου να ηγηγείται από μόνο του. Όταν κάνω μουσική, όταν είμαι στη σκηνή, ζω τη στιγμή αλλά σκέφτομαι κάτι, σκέφτομαι το κοινό.

Νομίζω ότι στην τέχνη ανακαλύπτεις πολλά πράγματα, ακόμη και για τον ίδιο σου τον εαυτό. Όταν, λοιπόν, κάνεις τέχνη βάζεις ένα κομμάτι του εαυτού σου στον καμβά ή σε οτιδήποτε κι αν δημιουργείς, και κάπως έτσι ανοίγεις τον εαυτό σου στην κριτική. Ο κόσμος κριτικάρει, χωρίς όμως να καταλαβαίνει τι είναι η τέχνη. Η τέχνη είναι έκφραση αυτού του κομματιού που βάζει ο δημιουργός από τον εαυτό του μέσα σε αυτήν. Και οι άνθρωποι που βλέπουν το έργο τέχνης αντικρίνουν ένα κομμάτι της προσωπικότητας αυτού του ανθρώπου, ένα κομμάτι της ψυχής του και μπορούν να ασκήσουν κριτική. Οπότε αυτό νομίζω ότι κάνει η τέχνη τελικά – ο καλλιτέχνης ανοίγει τον εαυτό του στην κριτική, ανοίγει την καρδιά του και λέει: «Ορίστε, δείτε τι έχω μέσα μου».

Ο Ιερώνυμος Μπος ήταν, νομίζω, η μεγαλύτερη επιρροή μου. Υπάρχει μεγάλη λεπτομέρεια στη δουλειά του, είναι αρκετά σκοτεινός βέβαια αλλά μου αρέσει να διεισδύω σε όλη αυτήν τη λεπτομέρεια. Είμαι μεγάλος φαν του. Είμαι πολύ επηρεασμένος από συγκεκριμένες ταινίες, όπως το «Alien» και το «Matrix». Μου αρέσουν οι τόνοι, η ατμόσφαιρα αυτών των ταινιών. Έχω γνωρίσει τον Κιάνου Ριβς για την ακρίβεια πριν πολύ καιρό στην Αυστραλία όταν γύριζε το sequel του «Matrix», νομίζω το 2002. Είχαμε πάει στο γύρισμα, βγήκε και γνωριστήκαμε. Μεγάλη επιρροή το «Matrix», όλο αυτό το στιλ, η ατμόσφαιρα – το λάτρεψα. Το έφερα στην τέχνη μου, στο στούντιό μου, στην προσωπικότητά μου. Δεν έχω καθόλου φυσικό φως στο στούντιό μου, μόνο τεχνητό, γιατί δεν θέλω καθόλου να επηρεάζομαι από εξωγενείς παράγοντες. Μερικές φορές έχω την εντύπωση ότι έχει λιακάδα έξω ενώ βρέχει. Το μουσικό μου στούντιο είναι το «κόκκινο δωμάτιο» – κόκκινη επένδυση παντού και καθόλου φως – και το καλλιτεχνικό μου στούντιο έχει μαύρους τοίχους και μόνο τεχνητό φως. Προτιμώ το τεχνητό φως γιατί δεν δημιουργεί καμία ιδιαίτερη ατμόσφαιρα στον χώρο.

Χρησιμοποιώ πολύ ακρυλικά χρώματα γιατί τα χρώματα λαδιού παίρνουν αρκετό χρόνο για να στεγνώσουν. Και δεν έχω ιδιαίτερη υπομονή (γέλια). Χρησιμοποιώ επίσης κραγιόνια και διάφορα μελάνια. Δεν έχω πολλή υπομονή γιατί όταν έχω μια ιδέα πρέπει να τη ζωγραφίσω επιτόπου. Και οι ελαιογραφίες παίρνουν πολύ χρόνο – κάποιος χρησιμοποιούν πιστολάκι για να στεγνώσουν τους πίνακές τους πιο γρήγορα. Εμένα μου αρέσει η τέχνη της στιγμής, να ζωγραφίζω κάτι γρήγορα. Όταν λέω γρήγορα εννοώ να ζωγραφίσω την κεντρική ιδέα, το πρώτο επίπεδο, και μετά να μπορώ να επανέλθω, ίσως μετά από μια εβδομάδα, για μερικές ώρες, ώστε να το τελειώσω.

Από πολύ νέος πίστευα πολύ στη μοναδικότητά μου ως άτομο. Δεν ήθελα να ακολουθώ κανέναν – ξέρεις, όπως στο σχολείο που τα παιδιά θέλουν να ακολουθούν κάποιον. Δεν ήμουν ποτέ έτσι, φορούσα αυτό που ήθελα εγώ. Ακόμη κι όταν ήμουν δεκάξι-δεκαεπτά χρονών πίστευα ότι είναι ωραίο να φοράω ροζ ρούχα και τα φόρεσα – έβγαينا με ένα κορίτσι τότε που είχε μια ροζ σαλοπέτα, τη δανείστηκα και τη φορούσα με ροζ μπλε παπούτσια και μεγάλα λευκά γυαλιά για σκι. Πατί όχι; Ο κόσμος μπορεί να έλεγε... αλλά δεν με ένοιαζε. Πάντα φορούσα αυτό που μου άρεσε εμένα. Έχω αυτοπεποίθηση σε ό,τι με αφορά – στη μουσική μου, στο τι θα φορέσω στη σκηνή με τους Prodigy. Τα δημιουργώ εγώ, δεν είχα ποτέ στιλίστα. Η γυναίκα μου φτιάχνει πολλά από τα outfits μου, αλλά πολλά από τα ρούχα μου τα φτιάχνω εγώ ο ίδιος στη ραπτομηχανή. Αν θέλω να φορέσω μια μαύρη φούστα καλυμμένη με καρφίτσες θα τη φτιάξω μόνος μου – θα πάρω χίλιες καρφίτσες, θα επεξεργαστώ στρώσεις υφάσματος για να μοιάζει τραχύ, θα κάνω layering. Θα φτιάξω ένα ρούχο που μπορεί κάποιος να νομίσει ότι το έχει κάνει ο Ζαν Πολ Γκοτιέ. Μου αρέσει η ιδέα ότι μπορώ να το κάνω μόνος μου. Και ό,τι φοράω στη σκηνή είναι δικές μου ιδέες – ακόμα και τώρα που έχω μια ομάδα η οποία φτιάχνει τα ρούχα μου, τους δίνω τις ιδέες μου και μου τα φτιάχνουν. Έχω τις δικές μου μπότες, τις έχει φτιάξει ένας φίλος μου με δικό μου σχέδιο, τις φοράω και στη σκηνή και εκτός αυτής – είναι λίγο ζεστές αλλά τι πειράζει. Ο καιρός δεν υπαγορεύει το στιλ. Το στιλ είναι πιο σημαντικό για εμένα.

Όταν κατεβαίνω από τη σκηνή πίνω πράσινο τσάι. Όλο αυτό που συμβαίνει στη σκηνή είναι μια απελευθέρωση που δεν μπορώ να περιγράψω, είναι σαν να βγαίνει εκεί η σκηνική μου προσωπικότητα και δεν ξέρω ακριβώς τι είναι αυτό, αλλά είναι κάτι άλλο. Δεν προσπαθώ να το αναλύσω... όταν ανεβαίνω στη σκηνή βγαίνει αυτή η περσόνα, όταν κατεβαίνω μπαίνει πάλι στο κουτί της. Όπως σε εκείνο το επεισόδιο του «Mr. Bean» που μπαίνει σε ένα δωμάτιο με στολή Ινδιάνου αρχηγού και ζει μια περιπέτεια ως τέτοιος και μετά βγαίνει, βγάζει το κοστούμι και είναι και πάλι ο Mr. Bean. Οπότε αυτό είναι. Είμαι κι εγώ ο Mr. Bean.

Νομίζω την είχα πάντα μέσα μου, ήμουν πάντα αυτή η προσωπικότητα. Ημουν πάντα ο Maxim απλώς σε μια πολύ μεγαλύτερη σκηνή σε σχέση με τα sound systems. Πιστεύω ότι όταν είσαι στη σκηνή είναι σαν να σου δίνεται μια άδεια να απελευθερώσεις τη σκηνική σου περσόνα. Να τη βγάλεις ακόμα περισσότερο προς τα έξω, γιατί ο κόσμος αυτό θέλει να δει, θέλει να δει την performance... οπότε μπορείς να εκφραστείς περισσότερο. Κι αφήνω αυτήν την έκφραση για τη σκηνή, δεν την ανακατεύω με αυτό που είμαι εκτός σκηνής. Νομίζω εκεί μπερδεύονται πολλοί μουσικοί. Προσπαθούν να ζήσουν την περσόνα που έχουν στη σκηνή και εκτός αυτής, ενώ η ζωή εκτός σκηνής είναι εντελώς διαφορετική. Πολλοί μουσικοί μπερδεύουν τις δύο διαφορετικές αυτές προσωπικότητες σε βαθμό που να μην μπορούν να τις ξεχωρίσουν.

Νομίζω ότι ίσως αυτός είναι ένας λόγος που πολλοί καταλήγουν στα ναρκωτικά και στις καταχρήσεις. Αυτό είναι η δική μου ανάλυση. Μπορεί να μην ισχύει. Έτσι το εκλαμβάνω εγώ γιατί νιώθω ότι αν ήμουν αυτό που είμαι στη σκηνή και κάτω από αυτή, θα ήταν ένα χάος για εμέ-

◀ να. Θα τριγυρνούσα προσπαθώντας να είμαι αυτή η περσόνα ενώ δεν είμαι.

Η ζωή μπορεί να είναι πολύ σκατά, πολύ άσχημη για πολύ κόσμο. Ο σουρεαλισμός μπορεί να καταλύσει αυτήν την πραγματικότητα. Η μαγική λέξη είναι απόδραση. Όλοι πρέπει να αποδράσουν. Η μουσική δίνει μια οδό διαφυγής σε πολύ κόσμο, η τέχνη επίσης. Πολλοί παίρνουν χάπια για να ξεφύγουν, δεν χρειάζεται να κάνεις κάτι τέτοιο, μπορείς απλώς να πας σε μια συναυλία να ακούσεις μουσική, να μπεις σε μια γκαλερί και να δεις τους πίνακες. Αυτό θα σε ταξιδέψει κάπου αλλού. Ήμουν στην Ισπανία πριν δύο εβδομάδες και είδα κάποια έργα του Πικάσο. Ήταν διάφορα έργα, σχέδια και σκίτσα που έδειχναν σε διαφορετικά στάδια την εξέλιξη κάποιων από τους πίνακές του. Κοιτούσα τους τελειωμένους πίνακες και μετά πήγαινα πάλι πίσω και παρατηρούσα τα σκίτσα προσπαθώντας να φανταστώ πώς διαμόρφωσε τα τελικά έργα βασιζόμενα σε αυτά. Αυτό για εμένα ήταν απόδραση. Αυτός ο κόσμος είναι αληθινός, η μουσική και η τέχνη είναι οι οδοί διαφυγής.

Έχω ταξιδέψει σε πολλές χώρες, έχω δει πολλά μέρη αλλά δεν ξέρω αν μπορώ να ορίσω μια συγκεκριμένη περιοχή ως την πιο όμορφη. Έρχομαι για παράδειγμα στην Ελλάδα, κοιτάω έξω από το παράθυρο και είναι πολύ όμορφα. Η μουσική μου αρέσει πολύ να βλέπω φοίνικες και εξωτικά φυτά. Έχω πάει στην Αυστραλία, στην Ιαπωνία, στη Νότιο Αφρική, αλλά δεν μπορώ να ξεχωρίσω ένα μέρος ως το πιο όμορφο. Όλα έχουν τη δική τους ομορφιά. Και οι άνθρωποι είναι που δίνουν ξεχωριστή ομορφιά σε κάθε μέρος. Μπορώ απλώς να είμαι στον κήπο μου, να κοιτάω ένα φυτό και να σκέφτομαι ότι αυτό είναι ό,τι πιο όμορφο. Πατί το εκτιμώ. Δεν χρειάζεται να είναι κάτι φαντασμαγορικό, δεν χρειάζεται να είναι το μεγαλύτερο πάρτι με σαμπάνια, ποτά και αυτοκίνητα – δεν είναι αυτά ομορφιά για εμένα. Μπορεί να είναι αυτό το μικρό φυτό στον κήπο μου, αυτή η στιγμή που κοιτάζω αυτό το φυτό και σκέφτομαι «Ουάου! Πόσο τυχερός είμαι που μπορώ να βγω στον κήπο μου και να το δω από κοντά». Τα πιο απλά πράγματα είναι τα πιο όμορφα. Τα πράγματα που προσπερνάμε και δεν τα εκτιμούμε, κι αυτό γιατί κυνηγάμε υλικά αγαθά που όμως δεν είναι όμορφα. Όλα αυτά που φυτρώνουν και μεγαλώνουν γύρω μας είναι όμορφα. Αυτό το μικρό φυτό είναι ένα μοναδικό φυτό, δεν υπάρχει κανένα άλλο σαν κι αυτό. Και βρίσκομαι σε αυτό το σημείο της ζωής μου που εκτιμώ τη στιγμή που μυρίζω αυτό το φυτό. Αυτό είναι ομορφιά για εμένα, όλα αυτά που είναι γύρω μας και όχι κάποιο συγκεκριμένο μέρος.

Πριν την πανδημία πολλοί άνθρωποι σε μεγάλο μέρος του πλανήτη –και εγώ μεταξύ τους– ζούσαν τη ζωή τους χωρίς να σκέφτονται, κάνοντας όλα αυτά που κάνουν όλοι οι άλλοι. Μετά η πανδημία με έκανε να δω τα πράγματα με πολύ διαφορετικό τρόπο. Πατί το lockdown, όταν όλοι βρίσκονταν κλεισμένοι στα σπίτια τους, με έκανε να παρατηρήσω το περιβάλλον μου, τους ανθρώπους, τα φυτά. Αυτό με έκανε να εκτιμήσω τα απλά πράγματα, όλα αυτά που οι περισσότεροι πριν την πανδημία παίρναμε ως δεδομένα, ζώντας χωρίς να σκεφτόμαστε, ενώ αφηνόμασταν στο ρεύμα να μας παρασύρει. Νομίζω ότι αυτό το μικρό χρονικό διάστημα μας έκανε να συνειδητοποιήσουμε τι είναι σημαντικό στη ζωή. Εμένα με έκανε να συνειδητοποιήσω πόσο σημαντικό είναι οι άνθρωποι γύρω μου, οι φίλοι μου, η ζωή που με περιτριγυρίζει, τα ζώα, τα φυτά, οτιδήποτε. Ο ουρανός, τα αστέρια. Μερικές φορές στο σπίτι μου αρέσει να κοιμάμαι έξω. Όχι στη σκηνή, αλλά σε κρεβάτια κάτω από τα αστέρια. Και πολλοί με περνάνε για τρελό, αλλά το να είσαι στη φύση και να ξυπνάς ακούγοντας τα πουλιά είναι ό,τι πιο όμορφο. Είναι το πιο απλό αλλά και το πιο όμορφο πράγμα, και εμείς το θεωρούμε δεδομένο.

Να ζεις τη ζωή και να τη διασκεδάσεις. Όλοι έχουμε στιγμές που είμαστε πεσμένοι, και όταν κάνουμε αρνητικές σκέψεις προσελκούμε και αρνητικότητα. Όταν έχουμε θετική σκέψη, όταν εκτιμάμε τη ζωή και τη ζούμε, συμβαίνουν καλά πράγματα. Δεν μιλάω για υλικά αγαθά, αλλά για καλούς ανθρώπους που θα συναντήσεις ίσως ξαφνικά και θα σου κάνουν καλό. Αυτό είναι κάτι που προσπαθώ να

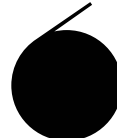
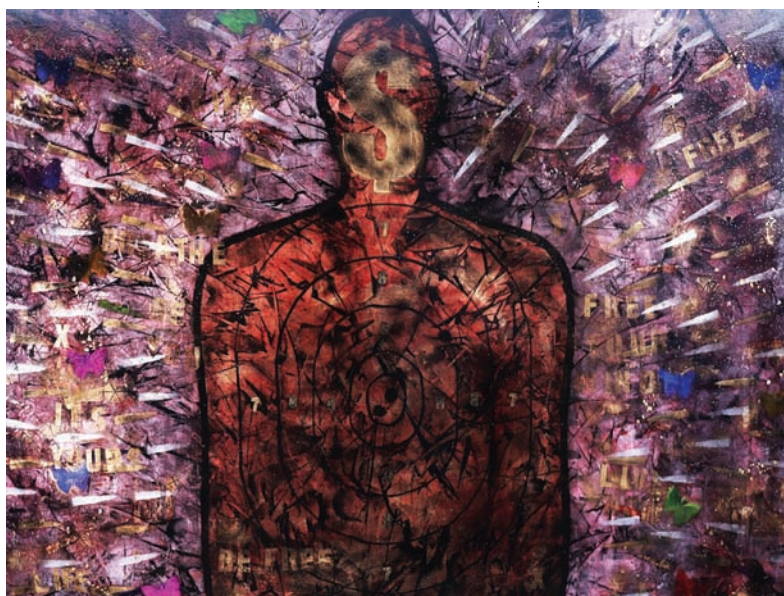

κάνω, να ζήσω τη ζωή μου έτσι, με θετικότητα και καλή πρόθεση. Όσα αρνητικά και να έρθουν –σε όλους συμβαίνει– προσπαθώ να τα ξεπερνάω, να διατηρώ το χαμόγελο στο πρόσωπό μου, να ζω τη στιγμή.

Οι Prodigy ήταν το σημαντικό, ένα μεγάλο δώρο. Καλοί φίλοι, σπουδαίες σχέσεις που χτίσαμε, μια μικρή οικογένεια που γνωριζόμαστε όλοι τόσο καλά μεταξύ μας. Ακόμα και που χάσαμε έναν από τους αδελφούς μας, τον Keith, –μια τραγική στιγμή στη ζωή μου– νιώθω ότι είναι ακόμα μαζί μου, είναι κάπου εκεί, τον βλέπω, είναι ακόμα μαζί μας. Οι Prodigy είναι ένα μεγάλο δώρο για εμένα αλλά και ένα δώρο για τον κόσμο, και είμαι ευγνώμων για αυτό, είμαι ευγνώμων που μπορώ να προσφέρω χαρά στους ανθρώπους. Όταν ανεβαίνω στη σκηνή και βλέπω τα πρόσωπα των ανθρώπων, νιώθω την ενέργειά τους να περνάει σε εμένα κι αυτό είναι δώρο.

Νομίζω ότι πολλοί ερμηνεύουν τη μουσική των Prodigy με λάθος τρόπο. Η αγριότητα και η επιθετικότητα έχουν να κάνουν με τον θυμό, και πολλοί μπορεί να θεωρούν ότι είναι μουσική που φέρνει προβλήματα και μεπελάδες. Ενώ είναι απλώς μουσική γεμάτη ενέργεια. Είναι απελευθερωτική μουσική, μουσική που δημιουργεί ελευθερία.

Νομίζω ότι βρίσκομαι σε ένα σημείο που γίνομαι πιο άμεσος στα έργα μου. Έχω τόσες πολλές ιδέες αλλά δεν είμαι «παραδοσιακός» ζωγράφος και πάντα με απασχολεί πώς θα καταφέρω να τις εκφράσω, πώς θα τις υλοποιήσω – έχω πάντα ανησυχία γι' αυτό. Κι όταν βρίσκομαι σε περιοδεία, σε ένα δωμάτιο ξενοδοχείου, μου έρχονται ιδέες τις οποίες βιάζομαι να γυρίσω σπίτι για να τις βάλω σε καμβά. Είμαι εδώ αλλά έχω όλες αυτές τις ιδέες και πρέπει να τις κάνω κάτι. Όλο αυτό μπορεί να με κάνει έναν καλλιτέχνη σε σύγχυση, με όλες αυτές τις ιδέες που πρέπει να βρω κάτι να τις κάνω. Νομίζω όλοι οι καλλιτέχνες περνάνε μια περίοδο σύγχυσης – ο Πικάσο ήταν ένας καλλιτέχνης σε σύγχυση. Νομίζω ότι

ΝΟΜΙΖΩ ΟΤΙ ΠΟΛΛΟΙ ΕΡΜΗΝΕΥΟΥΝ ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΩΝ PRODIGY ΜΕ ΛΑΘΟΣ ΤΡΟΠΟ

▼ LivingTarget, mixed media σε χαρτόνι 185 x 145 εκ.

◀ 1000 Hands, ακρυλική μπογιά, σπρέι, mixed media με ρητίνη σε ξύλο, 115 x 115 εκ.

περνάω αυτή μου την περίοδο αυτή τη στιγμή.

Πίνω δεκαπέντε φλιτζάνια την ημέρα, ταξιδεύω με το δικό μου πράσινο τσάι. Μου αρέσει το όλο τελετουργικό του τσαγιού, τα σκεύη, η τσαγιέρα, έχω ιαπωνικά φλιτζάνια. Έχει γίνει κάτι σαν δεύτερη φύση για εμένα. Μπαίνω σε μια ιδιαίτερη ζώνη όταν ετοιμάζομαι να βγω στη σκηνή, πίνω το τσάι μου, και το επόμενο λεπτό βρίσκομαι στη σκηνή. Είναι μια διαδικασία που έχει γίνει φυσική για εμένα πια – όπως οι αθλητές που ετοιμάζονται να βγουν να τρέξουν ένα διακοσάρι προπονούνται με έναν συγκεκριμένο τρόπο.

Τι είδα στην αγορά των NFTs; Μια προοπτική επέκτασης του έργου τέχνης από τον φυσικό κόσμο στον ψηφιακό κόσμο. Πήρα ένα έργο μου, το «Wolf», και έκανα μια ψηφιακή εκδοχή του. Ήταν σαν να φέρνω πάλι το έργο μου στη ζωή στον χώρο των NFTs – έτσι το σκέφτηκα. Έχω έναν φίλο που είναι πολύ καλός στην ψηφιακή τέχνη, έχει συνεργαστεί και με τους Prodigy, και με βοήθησε σε αυτό. Τον γνωρίσαμε γύρω στο 2000 όταν βγάλαμε μια «αγγελία» στους fans μας για να μας βοηθήσουν να φτιάξουμε ένα website. Μας έστειλαν CDs με τις ιδέες τους, αλλά αυτός ο φίλος μου έστειλε έναν μικρό πύραυλο στο σπίτι με το DVD του – δεν μπορούσες να μην το προσέξεις! Ξέρεις, αν πάρεις έναν απλό φακέλο με το ταχυδρομείο μπορεί να μην τον προσέξεις – ποτέ δεν ανοίγω τους φακέλους μου –, αλλά όταν έρχεται ένας πύραυλος στην πόρτα σου δεν γίνεται να μη δώσεις σημασία. Και η παρουσίαση που είχε στο DVD ήταν πολύ καλή, πολύ πανκ – επικιωνώνησα μαζί του και ήρθε σπίτι μου. Δεν ήξερα τι να κάνω με τον πύραυλο, αλλά ξεκίνησα με τη συνεργασία μας. Έφτιαξε πολλά ωραία πράγματα για εμάς όλα αυτά τα χρόνια, και όταν ήθελα να μπω στην αγορά ψηφιακής τέχνης του έδωσα τον πίνακά μου και του ζήτησα να τον φωτίσει φέρνοντάς τον στην ψηφιακή ζωή. Έγραψα και τη μουσική για αυτό το NFT. Οπότε νομίζω ότι τα NFTs παρέχουν τη δυνατότητα να δώσεις νέα ζωή στην τέχνη, να γράψεις μουσική για αυτήν, όπως περίπου και στις ταινίες. Μου έδωσε κατά κάποιον τρόπο μια ολιστική προσέγγιση στην τέχνη, όχι μόνο διδιάστατη.

Νομίζω ότι τα πρώτα χρόνια ζούσαμε απλώς τη στιγμή και το χαιρόμασταν, αλλά τώρα κοιτάζοντας πίσω εύχομαι να μπορούσα να είχα περισσότερα ντοκουμέντα για αυτές τις στιγμές, να είχα αποτυπώσεις περισσότερες. Μου λέει «θυμάσαι αυτό;» ή «θυμάσαι τότε που...» και εγώ λέω «όσοι!». Έχω απαίσια μνήμη, σε αντίθεση με τον Liam που θυμάται ένα σωρό πράγματα. Οπότε, ναι, εύχομαι να είχα κρατήσει περισσότερα στιγμιότυπα – αλλά εκείνη την εποχή δεν είχαμε smartphones και όλα αυτά τα μέσα του σήμερα. Εύχομαι να είχα περισσότερα από εκείνες τις πρώτες ημέρες – ήταν τρελές εποχές, κάναμε τρελά πράγματα και όταν τα σκέφτομαι λέω «Ουάου, υπέροχοι καιροί!». Γέλιο, χαρά, απίστευτα γεγονότα. Και τα ζήσαμε όλα αυτά. Ήταν ένα απολαυστικό ταξίδι και έμαθα να εκτιμώ κάθε στιγμή του. Σε πέντε χρόνια από τώρα η τωρινή στιγμή θα έχει χαθεί – στιγμές χάνονται ακόμα και σε απόσταση ενός χρόνου. Οπότε προσπαθώ να κρατάω περισσότερο υλικό τώρα και πάντα να εκτιμώ τη στιγμή.

Μου έχουν χαρίσει γύρω στα τριάντα ημερολόγια και δεν έχω γράψει ποτέ σε κανένα (γέλια). Σκέφτομαι, βέβαια, από πέρυσι ότι θέλω να γράψω κάτι σαν ημερολόγιο και να το δημοσιεύσω, να βγάλω ένα βιβλίο και να μιλήσω για το πώς είναι ένας χρόνος με τους Prodigy. «A Year With The Prodigy». Και γι' αυτό τραβώ συνέχεια ακόμα περισσότερες φωτογραφίες – από τα backstage, από όλα τα ταξίδια, στο αυτοκίνητο, στο αεροδρόμιο. Ναι, είναι κάτι που θέλω να κάνω.

Το τέλειο πάρτι απλώς συμβαίνει... αυθόρμητα, και ξυπνάς το επόμενο πρωί και λες «ουάου τι πάρτι!». Δεν μπορείς να προγραμματίσεις το τέλειο πάρτι. Μπορείς να έχεις φροντίσει για όλα, για τους καλεσμένους, τον ήχο, τη μουσική, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι θα έχεις ένα καλό πάρτι. Αν το προγραμματίσεις δεν θα συμβεί ποτέ. Πρέπει απλώς να το αφήσεις να συμβεί. **A**

www.athensvoice.gr

Διαβάστε όλη τη συνέντευξη

67ο ΡΑΛΛΥ ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ 2023

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΟΣ: ΘΩΜΑΣ Κ. ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Κρεσέντο ήχων και πανδαισία χρωμάτων

Το **Ράλλυ Ακρόπολις** συμπληρώνει 70 χρόνια ύπαρξης και μας καλεί να γιορτάσουμε μαζί του τη χαρά των αισθήσεων!

Μετά από ένα υπερπλήρες συναυλικό καλοκαίρι, τη σκυτάλη στην Πλατεία Νερού στο Φάληρο την παίρνει το Ράλλυ Ακρόπολις! Για να χρησιμοποιήσει τα Ολυμπιακά Ακίνητα της περιοχής σαν τεράστια νχεία που θα μεταφέρουν τους ήχους από τις εξατμίσεις και τις φτερωτές των turbo, σε όλη την Ελλάδα και τον κόσμο. Αλλά και στα βουνά, που περιμένουν τη μετέπειτα μεγάλη τριήμερη δράση.

Εβδομήντα ακριβώς χρόνια διεξαγωγής του και επί σειράς ετών ανελλιπούς παρουσίας στα σαλόνια του Παγκοσμίου Πρωταθλήματος Ράλλυ μετράει το Ράλλυ Ακρόπολις. Προχωρώντας στη συναισθηματική μας επικοινωνία, επιβάλλεται πρωτίστως να μνημονεύουμε τον αριθμό. Φέτος είναι το 67ο Ράλλυ Ακρόπολις. Ένας αριθμός που μέσα του κρύβει ιστορία ολόκληρη και που σε πείσμα όσων κατήργησαν την αριθμηση των αγώνων του WRC, φανερώνει και τον αντίστοιχο σεβασμό που πρέπει να έχουν όλοι όσοι προσεγγίζουν την ιστορία ενός θεσμού.

Η προστιθέμενη αξία του αγώνα έλκεται από το παρελθόν, όταν η ΕΛΠΑ το εδραίωσε στην κορυφή των αγώνων του WRC, σε εποχές που η διάρκειά του ήταν σχεδόν εβδομαδιαία, ενώ οι Ειδικές του Διαδρομές ξεπερνούσαν και τις πενήντα...

Μπορεί βέβαια να είναι μικρότεροι οι αγώνες πια, μόλις δεκαπέντε Ε.Δ. «μετράει» το φετινό Ακρόπολις, αλλά όταν κάναμε όλη τη διαδρομή του πριν δύο μήνες, διαπιστώσαμε ότι κατά έναν περίεργο τρόπο σου βγάζει τη δυναμική του, τις δυσκολίες του, την τεχνικότητα του και την ταυτότητά του. Μάλιστα θα πρέπει να πούμε ότι ακόμα και με τη σημερινή τους μορφή, τα ράλι συνεχίζουν να αποτελούν σημείο αναφοράς στις περιοχές που διεξάγονται. Μαζί αποτελούν και κοινωνική εκδήλωση, αλλά προκαλούν στο πέρασμά τους και οικονομικά οφέλη και επιρροή. Οι αγώνες ράλι είναι «λαϊκό» άθλημα. Γιατί είναι κοντά στους ανθρώπους και στον τρόπο ζωής τους. Προσπαθήστε για το τρίμερο του αγώνα, όσο περισσότερο μπορείτε, να γίνετε μέρος του. Θα σας αποζημιώσει!

Ας μιλήσουμε για αισθήσεις (και αισθήματα)

Το WRC φέρνει κοντά εκατοντάδες χιλιάδες ανθρώπους από όλα τα μέρη του κόσμου, για δύο αισθήσεις που φαινομενικά διεγείρονται για λίγα δευτερόλεπτα!

Κείμενο - Φωτογραφίες: **Ελένη Χελιώτη**

Η πρώτη φορά που παρακολούθησα αγώνα του Παγκοσμίου Πρωταθλήματος Ράλι από κοντά ήταν πριν 7 χρόνια. Accidentally που λένε, αλλά μη γελοιάστε... Κάτι υπήρχε και με τράβηξε, κάτι υπήρχε και με «κάλεσε», και τελικά κάτι υπήρχε και με μάγεψε και μου εμφύτευσε την αγάπη για αυτό το σπορ. Και μάλιστα, δεν ήταν Ακρόπολις –δεν είχαμε τότε στο Παγκόσμιο–, αλλά στο Μόντε Κάρλο. Να εξηγούμαστε ε; Δεν είχε σκόνη, αυτή ήρθε σε μεγάλες ποσότητες αργότερα, αλλά είχε οπτικό και ακουστικό ερωτικό κάλεσμά.

SLIDE SHOW ΣΤΟ ΜΥΑΛΟ ΜΟΥ

Οι εικόνες που κατέγραψε ο εγκέφαλός μου είναι πολλές, και είναι ακόμα παράδοξα ζωντανές, σαν να τις βίωσα πριν λίγες μέρες. Τόσους αγώνες μετά, το σεντούκι μέσα στο οποίο αποθηκεύονται συνεχίζει και γεμίζει, αλλά φαίνεται να μην έχει πάτο. Πώς θα μπορούσες άλλωστε να χορτάσεις; Όσοι αγαπάνε το άθλημα γνωρίζουν καλά ότι δεν χορταίνεις, απλά ανυπομονείς για την επόμενη. Και, μεταξύ μας, τι να πρωτοχορτάσεις; Τον ουρανό γεμάτο αστέρια βαθιά στις Γαλλικές Άλπεις στις θρυλικές βραδινές Ειδικές Διαδρομές του Ράλι Μόντε Κάρλο; Τους προβολείς των αυτοκινήτων που κινούνται άναρχα μέσα από τα βουνά ενώ πλησιάζουν το σημείο που βρίσκεσαι; Τις κόκκινες φωτοβολίδες των θεατών που κάνουν τη νύχτα μέρα και τις φωτιές

που ανάβουν για να ζεσταθούν και να ψήσουν λουκάνικα; Τα γραφικά χωριουδάκια της Καταλονίας που μεταμορφώνονται και ζωντανεύουν από τους θεατές όλων των ηλικιών και όλων των εθνικοτήτων; Τις πλατείες με τα εμβληματικά τεράστια πλατάνια στα ελληνικά χωριά όπου θεατές ξαποσταίνουν μαθαίνοντας τι σημαίνει ελληνικός μεζές; Δεν χορταίνονται αυτά... όσες φορές και να τα δεις. Η απόλαυση δεν περιορίζεται στην όραση, αλλά και στην ψυχολογία. Ο κόσμος είναι ένα, και

σε έναν αγώνα ράλι νιώθεις πάντα μια τεράστια παγκόσμια αγκαλιά να σε κρατάει σφιχτά.

Η ΑΙΣΘΗΣΗ ΠΟΥ «ΤΑΪΖΟΥΜΕ» ΑΧΟΡΤΑΓΑ...

Είναι μόνο εικόνες όμως; Συνήθως εστιάζουμε σε αυτές. Παίρνουμε αμέτρητες φωτογραφίες και βίντεο τα οποία ανεβάζουμε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Στα ράλι όμως υπάρχει και μια ακόμα αίσθηση την οποία «ταΐζουμε» αχόρταγα, και αυτή είναι η ακοή. Και οι ήχοι που γεμίζουν το είναι μας ποικίλλουν ίσως περισσότερο και από τις εικόνες.

Όλα ξεκινούν με μια σιωπή, νωρίς τα ξημερώματα όταν ετοιμάζεσαι να φύγεις. Όταν έχεις ήδη φτιάξει πρόγραμμα για το πού θα πας και τι θα δεις. Σε ποια φουρκέτα θα αράξεις για ώρες περιμένοντας αυτά τα λίγα δευτερόλεπτα. Εάν επέλεξες την πρώτη Ειδική Διαδρομή (Ε.Δ.) της ημέρας και αποφάσισες να «κλειστείς» ίσως να φτάσεις και να μην έχει ακόμα ξημερώσει. Θα φτάσεις. Θα αρχίσεις να στήνεις ήρεμα. Θα ακούεις μακρινές, χαμηλές, αγουροξυπνημένες φωνές όμορων θεατών. Θα ακούεις ότι έχει να προσφέρει η φύση στο σημείο που επέλεξες. Μετά ίσως λίγα γέλια, όλα λίγο υποτονικά.

Από ένα αυτοκίνητο ράλι που σε πλησιάζει, και μέχρι να σε «αφήσει» πίσω του, μπορείς να ξεχωρίσεις το σύστημα anti-lag, το turbocharger, το launch control, την ποδιά του αυτοκινήτου να «ξύνει» γλυκά το έδαφος, όπως επίσης και τον «κόφτη», όταν δηλαδή ο κινητήρας αγγίζει το μέγιστο των στροφών. Αυτά... εν κινήσει!

Όσο ξημερώνει, όσο ο κόσμος πληθαίνει, όσο η ώρα πλησιάζει, η ένταση θα αρχίσει να ανεβαίνει, μαζί με την ανυπομονησία. Και μετά; Μετά κοιτάς το ρολόι, ξέρεις ότι ο πρώτος μπήκε πριν 2 λεπτά, και υπολογίζεις νοστά ποσα ακόμα θα του πάρει να φτάσει στο σημείο που βρίσκεσαι. Και μετά; Μετά κλείνεις τα μάτια και απλά ακούς. Ωραία, ναι, και τι ακούς; Ένα γρήγορο αυτοκίνητο να έρχεται προς το μέρος σου και μετά να απομακρύνεται. Ναι, αλλά όχι.

Πατί όλος αυτός ο ήχος μπορεί να αποδομηθεί σε κομμάτια, γιατί

ανάλογα με τις στροφές, την ταχύτητα, την ιδιαιτερότητα του εδάφους, τη στροφή ή την ευθεία, από ένα WRC Rally1 αυτοκίνητο που σε πλησιάζει, και μέχρι να σε «αφήσει» πίσω του, μπορείς να διακρίνεις το σύστημα anti-lag, το turbocharger, το launch control, την ποδιά του αυτοκινήτου να «ξύνει» γλυκά το έδαφος, όπως επίσης και τον «κόφτη», όταν δηλαδή ο κινητήρας αγγίζει το μέγιστο των στροφών. Αυτά... εν κινήσει. Πατί υπάρχουν και δύο ακόμα που έχεις όμως την ευκαιρία να ακούσεις μόνο εάν βρίσκεσαι στην εκκίνηση της Ε.Δ. (εκ των οποίων ο πρώτος είναι ίσως ο αγαπημένος μου): ο σκληρός, μεταλλικός ήχος όταν ο οδηγός βάζει την πρώτη ταχύτητα, και μετά, λίγα δευτερόλεπτα πριν ξεκινήσει, όταν πατάει το γκάτζι τέρμα και περιμένει να «εκτοξευθεί».

Τόσο το θέαμα όμως, όσο και οι ήχοι δεν τελειώνουν εκεί. Πατί μπορεί να επέλεξες να «πουλήσεις» μια Ε.Δ. για να πας στο Service Park στη Λαμία την ώρα που θα επιστρέψουν τα πληρώματα. Να τους δεις και να τους ακούσεις από κοντά ενώ δίνουν συνεντεύξεις, να πας προς τα μέσα, να ακούσεις τους μηχανικούς και τα εργαλεία τους να επισκευάζουν τα τέρματα που πέρασαν μπροστά σου λίγες ώρες πριν. Να ακούσεις την ομοιομορφία των ήχων χαράς και ενθουσιασμού που δημιουργείται από τις φωνές συνεργατών, εθελοντών και θεατών όλων των ηλικιών.

Πατί αυτό είναι το WRC, κάτι που φέρνει κοντά δεκάδες χιλιάδες ανθρώπους από όλα τα μέρη του κόσμου, για δύο αισθήσεις που φαινομενικά διεγείρονται για λίγα δευτερόλεπτα. **A**

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΔΙΚΗΣ ΜΑΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

EKO ACROPOLIS RALLY
7-10 Σεπτεμβρίου 2023

Η Athens Voice στο Ράλλυ Ακρόπολις

Για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά, η A.V. υποστηρίζει τη συμμετοχή των Νώντα Καρανικόλα-Γιώργου Κακαβά, με το Ford Fiesta Rally3 στο Ράλλυ Ακρόπολις

Του **Θωμά Κ. Ευθυμίου** - Φωτογραφίες: Car Center

Νώντας Καρανικόλας

Γιώργος Κακαβάς

Το δίδυμο, μετά την εντυπωσιακή τους εμφάνιση πέρυσι –με ίδιο αυτοκίνητο–, επανέρχεται στο αγωνιστικό ακροπολικό σκηνικό, και πλέον, πέρα από την ατομική ευχαρίστηση, στοχεύει στη διάκριση μεταξύ ξένων και ελληνικών συμμετοχών της κατηγορίας και όχι μόνον. Και εάν αυτά ακούγονται κάπως «υπερβολικά» μία ματιά στις επιδόσεις των Νώντα Καρανικόλα και Γιώργου Κακαβά στο Ράλλυ Ακρόπολις 2022 πιστοποιούν ότι οι βλέςψεις δεν απέχουν από τις δυνατότητες!

Και αρκεί να θυμηθούμε εδώ ότι με το **Ford Fiesta Rally3 του Car Center οι Νώντας Καρανικόλας-Γιώργος Κακαβάς**, στην περυσινή τους συμμετοχή στο Ράλλυ Ακρόπολις, τερμάτισαν στην πρώτη θέση της κατηγορίας Rally3 μεταξύ των Ελλήνων αγωνιζομένων και στην πέμπτη θέση της γενικής κατάταξης της ίδιας κατηγορίας!

Σχεδιασμένο και αναπτυγμένο από την M-Sport Poland, το οικονομικά αποδοτικό τετρακίνητο Fiesta Rally3 αποτελεί ένα «σημαντικό σκαλοπάτι» για νέους οδηγούς που θέλουν να αποκτήσουν εμπειρία στα τετρακίνητα αγωνιστικά αυτοκίνητα που συμμετέχουν στα ράλι. Τη συμμετοχή του Car Center υποστηρίζουν, ως Μεγάλος Χορηγός το **CAR CENTER** (εμπορία/service/κάθετη υποστήριξη αυτοκινήτων Ford), οι εταιρίες

ΕΛΤΡΕΚΚΑ - Castrol (eltrekka διανομή λιπαντικών), STORE YOUR CAR (συντήρηση ιστορικών & συλλεκτικών αυτοκινήτων), Total Pack (car parts & accessories) και Doulakis Parts (ανταλλακτικά αυτοκινήτων), ενώ χορηγός επικοινωνίας είναι το **ATHENS VOICE media group.**

ΕΛΤΡΕΚΚΑ - Castrol (eltrekka διανομή λιπαντικών), STORE YOUR CAR (συντήρηση ιστορικών & συλλεκτικών αυτοκινήτων), Total Pack (car parts & accessories) και Doulakis Parts (ανταλλακτικά αυτοκινήτων), ενώ χορηγός επικοινωνίας είναι το **ATHENS VOICE media group.**

«Χαίρομαι ιδιαίτερα που και φέτος θα έχουμε στη διάθεσή μας ένα ολοκαίνουργιο, εργοστασιακά προετοιμασμένο αγωνιστικό αυτοκίνητο, το Ford Fiesta Rally3, με το οποίο θα προσπαθήσουμε να φανούμε ανταγωνιστικοί στην εν λόγω κατηγορία, όπως κάναμε και πέρυσι. Το γεγονός ότι με ίδιο αυτοκίνητο συμμετέχουν και τα πληρώματα της κατηγορίας Junior WRC, με τα οποία πέρυσι ήμασταν ανταγωνιστικοί σε χρόνους, είναι ένα σημείο αναφοράς των ικανοτήτων και δυνατοτήτων του συνδυασμού μας».

«Είναι το δεύτερό μου Ακρόπολις και πλέον αισθάνομαι πολύ χαρούμενος γιατί πέρα από το γεγονός ότι μπορώ να αποδώσω ακόμα καλύτερα στον ρόλο μου ως συνοδηγός, έχουμε πλέον με τον Νώντα ένα επιπλέον κίνητρο σε επίπεδο γενικής κατάταξης στην κατηγορία μας. Σημαντικό ρόλο στην εξέλιξη του στόχου μας θα παίξει η κατάσταση των οδοστρωμάτων στα δεύτερα περάσματά μας από αυτές. Θα δούμε στην πορεία της εξέλιξης του αγώνα».

OPINION

Το καλύτερο για εμένα είναι...

Το 31ο Ράλλυ Ακρόπολις του 1984! Αυτός είναι ο αγώνας του οποίου την εξέλιξη θα ήθελα να ξαναζήσω, αν ήταν να διαλέξω «έναν» στην εβδομηκονταετή ιστορία του.

Κείμενο - Φωτογραφίες: **Θωμάς Κ. Ευθυμίου**

Ναι, αυτό θα διάλεγα... Το 31ο Ακρόπολις των τριών Σκελών που το καθένα είχε συνολικά τρεις Ειδικές Διαδρομές (και παραπάνω) από ό,τι έχουν τα σύγχρονα Ακρόπολις.

Και για να έχουμε μία εικόνα το Ακρόπολις του 1984 είχε 47 Ειδικές Διαδρομές συνολικού μήκους 796.62 χλμ. και το φετινό 15 Ειδικές Διαδρομές με συνολικό μήκος 307.89 χλμ.

Πατί όμως πάω τόσο πίσω για να βρω έναν ιδιαίτερο για εμένα αγώνα; Να σας πω.

Το Ράλλυ Ακρόπολις έχει τη δική του «χρυσή δεκαετία». Από τα μέσα του '70 έως και τα μέσα του '80, ο μεγάλος μας αγώνας γίνεται σημείο αναφοράς στο Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Ράλλυ (WRC) σε όλο τον κόσμο. Συχνά δε και πρότυπο: αγωνιστικό, διοργανωτικό, ολοκληρωμένο.

Ήταν τότε που οι ομορφιές της Ελλάδας έφταναν μέσα από την κινηματογραφική εικόνα στα πέρατα του κόσμου. Κάθε χρόνο οι συμμετοχές αυξανόνταν με γεωμετρική πρόοδο και φτάνουμε το 1978, όταν αυτές ξεπέρασαν τις 250. Αριθμός υπερβολικά μεγάλος για έναν τόσο σκληρό αγώνα. Στις αρχές του '80 γίνεται η επανάσταση στα ράλι. Το θηριώδες Audi Quattro με υπερτροφοδότη στον κινητήρα, το γνωστό μας turbo και κίνηση στους τέσσερις τροχούς, διαλύει τον συναγωνισμό και δημιουργεί τάση στο σπορ. Τα ράλι πλέον δεν θα είναι ποτέ ίδια. Η εποχή της αθωότητας έχει περάσει ανεπιστρεπτή και τα υπεραυτοκίνητα του Group B κάνουν την εμφάνισή τους για να αποκτήσουν τα ράλι τον όρο επικινδυνότητα

Επάνω, οι **Achim Warmbold-«Biche» με Mazda RX-7 στην αφρότατη της σκληρότητας της Ε.Δ. Δίστομο, στον δρόμο για την 9η θέση της γενικής κατάταξης. Δίπλα: Stig Blomqvist-bjorn Cederberg, Audi Quattro A2, οι νικητές του 1984, στην τελευταία Ε.Δ. Καρνεζέικα**

με άμεσο κόστος της ζωής τριών αγωνιζομένων. Ευτυχώς για το Ακρόπολις, η δεινότητα των διοργανωτών της ΕΛΠΑ το προφυλάσσει με το παραπάνω και δεν εμπλέκεται σε περιπέτειες. Παραμένει απεριόριστα δημοφιλές, αφού ακόμα και οι απλοί άνθρωποι των χωριών υποδέχονται τον αγώνα στην περιοχή τους σαν να είναι γιορτή. Τα σχολεία κλείνουν και οι δάσκαλοι συνοδεύουν τα παιδιά στις Ειδικές Διαδρομές που περνούν κοντά στο χωριό τους! Εικόνες μαγικές, αλλά και μοναδικές.

Έχοντας παρακολουθήσει όλα τα Ακρόπολις από το 1977 μέχρι σήμερα και έχοντας καλύψει δημοσιογραφικά τον αγώνα από το 1985 και μετά, αλλά και δεκάδες αντίστοιχους αγώνες του WRC σε όλο τον κόσμο, μπορώ να πω χωρίς δεύτερη σκέψη ότι η πενταετία 1982-1986 είναι αυτή κατά τη διάρκεια της οποίας βρίσκεται και ο αγώνας που θα ξεχώριζα. Και δεν είναι εύκολο πράγμα να διαλέξω. Πατί και οι πέντε χρονιές έχουν χαραχθεί ανεξίτηλα μέσα μου. Ήταν τόσο συγκινητικά γεμάτες χρονιές, με κορυφαίες εργοστασιακές συμμετοχές, με θρύλους αγωνιζόμενους που άφησαν ανεξίτηλη σφραγίδα στο WRC με το πέρασμά τους, αλλά και τη μεγάλη διάρκειά τους. Χόρταινες αγώνα!

Αν ήταν να διαλέξω έναν αγώνα, θα ήταν αυτός του 1984. Για τον οποίο όργωσα την Ελλάδα για να παρακολουθήσω –σύμφωνα με τα αρχεία μου– 12 Ε.Δ. και να γεμίσω τη φαρέτρα της μνήμης μου σκόνη για 200 χρόνια. Ναι. Αν γύρναγα τον χρόνο πίσω και έπρεπε να διαλέξω έναν αγώνα να παρακολουθήσω, αυτός θα ήταν το 31ο Ράλλυ Ακρόπολις του 1984. **A**

Από μέσα!

Βιώνουμε την σπάνια εμπειρία ως συνοδηγός του Χρυσόστομου Καρέλλη στο μπάκετ του Citroën C3 Rally2 με το οποίο θα πάρει μέρος στο Ράλλυ Ακρόπολις

Του **Θωμά Κ. Ευθυμίου** - Φωτογραφίες: Citroën Karellis

ΝΑ ΜΗ ΘΕΛΕΙΣ ΝΑ ΒΓΕΙΣ...

Αν η **light** αρκό μάς το επέτρεπε, θα ξεκινούσαμε την εμπειρία μας στο πλάι του Χρυσόστομου Καρέλλη ως εξής: «να μη θέλεις να βγεις η φάση...». Και είναι λογικό. Διότι πόσες φορές έχεις την ευκαιρία να βρεθείς σε ένα κορυφαίο αγωνιστικό αυτοκίνητο για να κάνεις μια βόλτα;

Η αλήθεια είναι ότι με το ίδιο αυτοκίνητο και τον ίδιο οδηγό, είχα την ευκαιρία να «συνοδηγήσω» και πέρυσι, παραμονές πάλι του Ράλλυ Ακρόπολις σε ένα μικρό τμήμα της διθάσπης Ε.Δ. Παύλιανη. Φέτος το εγχείρημα έγινε στη μικτού οδοστρώματος (άσφαλτος/χώμα) του Iaveris Park, όπου και πάλι απολαύσαμε το «επιθετικό» και ταυτόχρονα μετρημένο οδηγικό στιλ του Χρυσόστομου. Βλέπετε, τα αυτοκίνητα αυτά χρειάζονται να καταλάβουν ότι ο οδηγός «τα ελέγχει». Αλλιώς δεν οδηγούνται! Ξέρω ότι θα σας φανεί μεταφυσική αυτή η σχέση που περιγράφω, αλλά ποιος είπε ότι η μεταφυσική δεν έχει σχέση με τα motorsports;

Κρατάμε τον ιδιαίτερο τρόπο να μπει, το «γυμνό» εσωτερικό του Citroën C3 Rally2, την ανάσα του Χρυσόστομου Καρέλλη μέσα από την ενδοσυνεννόηση και φυσικά τα απαραίτητα drift.

Και μέσα; Τι γίνεται εκεί μέσα; Πρωτίστως με το που ξεκινάει το αυτοκίνητο, καταλαβαίνεις ότι τίποτα δεν είναι εύκολο. Όλα «σπαρτιατικά», μόνο τα απαραίτητα – ηλεκτρονικά πλέον – όργανα με πλήθος πληροφοριών για οδηγό και συνοδηγό, και παντελής απουσία μονωτικών. Αυτό μεταφράζεται ότι πριν καν φτάσει το αυτοκίνητο στην πρώτη στροφή και πριν στρίψει το τιμόνι ο Χρυσόστομος, ακούς ακόμα και τα μικρά πετραδάκια να τυπούν το αμάξωμα από κάτω – αυτό λέγεται και «welcome sound» στην «ραλιάρικη» διάλεκτο. Μετά, όχι μόνο το συνηθίζεις, αλλά το αποζητάς σε τέτοιο βαθμό που όταν είναι πια να βγεις, σου λείπει. Αυτόν τον ήχο τον κράτησα στη μνήμη μου, γιατί για εμένα είναι εκλεπτυσμένη μουσική!

Τι άλλο κράτησα; Το ότι νιώθεις τι θα πει να δέχεται την κάθετη και την πλάγια επιτάχυνση σε κάθε αλλαγή πορείας του αυτοκινήτου.

Βλέπετε οι «κοντές» σχέσεις στο κιβώτιο ταχυτήτων δίνουν άμεση εντολή στο τίνιγμα του αυτοκινήτου. Το ένιωσα αυτό για τα καλά, αυτή την αίσθηση να «κρατήσεις» το βάρος του κράνους στο κεφάλι σου.

Το χαμόγελο του Χρυσόστομου στο τέλος της «βόλτας» κρύβει ικανοποίηση. Αλλά σε εκείνον επαναλαμβανόμενη, σε μένα στενοχώρια που τελείωσε γρήγορα. Ναι, ήθελα κι άλλο.

Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Η Citroën Καρέλλη, με οδηγό τον Χρυσόστομο Καρέλλη και συνοδηγό τον Ηλία Παναγιωτούνη, συμμετέχει και φέτος στο Rally Acropolis, με το αγωνιστικό αυτοκίνητο Citroën C3 Rally2 εξελιγμένο από τη γνωστή αγωνιστική ομάδα TRT της Ουγγαρίας, που υποστηρίζεται και συνεργάζεται, εδώ και χρόνια, με την επίσημη ομάδα Citroën Racing της Γαλλίας.

Η TRT, πλήρως εξοπλισμένη, με ειδικό κινητό συνεργείο θα υποστηρίξει το αυτοκίνητο στο Service Park του αγώνα στη Λαμία, προκειμένου να εξασφαλίσει μαζί με τους μηχανικούς της Karellis Group άρτια τεχνική εξυπηρέτηση σε τόσο απαιτητικές συνθήκες, όπως αυτές που δημιουργεί μία ανταγωνιστική οδήγηση σε έναν αγώνα του Παγκοσμίου Πρωταθλήματος Ράλλυ (WRC).

Το C3 Rally2 της ομάδας, με κινητήρα 1598 cc, αποδίδει 282 ίππους και μέγιστη ροπή 400 Nm στις 4.000 στροφές, διαθέτει σειριακό 5τάχυτο κιβώτιο με διπλό συμπλέκτη το οποίο μεταφέρει την κίνηση και στους τέσσερις τροχούς, ενώ παρόντα είναι και πολλαπλά συστήματα ενεργητικής και παθητικής ασφάλειας, εξελιγμένα από την τεράστια εμπειρία της Citroën στο Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Ράλλυ (WRC).

Η παρουσίαση της ομάδας και του αυτοκινήτου έγινε μερικές ημέρες πριν την έναρξη του Ράλλυ Ακρόπολις στον συμβολικό χώρο Iaveris Park στη Μαλακάσα, δίνοντας το μήνυμα ότι η ασφαλής οδήγηση είναι υ-

περάνω όλων στον μηχανοκίνητο αθλητισμό. Το παρών έδωσαν φίλοι και συνεργάτες του οδηγού, όπως ο Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών Χ. Σταϊκούρας, ο Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος του Ομίλου Συγγελίδη Δ. Καββούρης, ο Διευθύνων Σύμβουλος DHL Λ. Σαμαράς, αλλά και πλήθος δημοσιογράφων, χορηγών και παραγόντων του motorsport.

ΜΕ ΤΗ ΧΟΡΗΓΙΑ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΣΥΓΓΕΛΙΔΗ

Το ελληνικό πλήρωμα Καρέλλη - Παναγιωτούνη θα αγωνισθεί με τη μεγάλη χορηγία του Ομίλου Συγγελίδη και της εταιρίας ταχυμεταφορών DHL, αλλά και την υποστήριξη της Santander Consumer Finance (SCF) που δραστηριοποιείται στην καταναλωτική χρηματοδότηση, της διεθνούς εταιρίας λιπαντικών TOTAL Energies, καθώς και της Eurorepar Car Service του ομίλου Stellantis. Ακόμη, την αγωνιστική ομάδα υποστηρίζουν η Λόζας ΑΕ, με εξοπλισμούς συνεργειών καθώς και η τοπική εταιρία της Λαμίας, PPG Μπάκας με προϊόντα βαφής αυτοκινήτων.

Ο Χρυσόστομος Καρέλλη και ο Ηλίας Παναγιωτούνης δεν είναι μόνο ένα έμπειρο ελληνικό πλήρωμα που συμμετέχει για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά στο Ράλλυ Ακρόπολις, αλλά μία ομάδα με την αγάπη για την αυτοκίνηση, βαθιά ριζωμένη στο DNA της. Εξάλλου ένας από τους βασικούς λόγους συμμετοχής της Citroën Karellis Racing Team είναι η συλλογή εμπειριών που μπορούν να εφαρμοστούν καθημερινά στην τεχνική εξυπηρέτηση των πελατών της Karellis Group.

Να σημειωθεί ότι ο επικεφαλής της Karellis Group, Χρυσόστομος Καρέλλη, αποτελεί τη δεύτερη γενιά ενός Ομίλου που εκπροσωπεί στην Κεντρική Ελλάδα τις σημαντικότερες μάρκες της παγκόσμιας αυτοκίνησης, όπως Citroën, Opel, DS Automobiles, Peugeot, Mazda, Jeep, Isuzu και πρόσφατα την MG, ενώ η Karellis Group αποτελεί βασικό συνεργάτη του Ομίλου Συγγελίδη εδώ και 43 χρόνια! **A**

Το χαμόγελο του Χρυσόστομου στο τέλος της «βόλτας» κρύβει ικανοποίηση. Αλλά σε εκείνον επαναλαμβανόμενη, σε μένα στενοχώρια που τελείωσε γρήγορα. Ναι, ήθελα κι άλλο...

Χρυσόστομος Καρέλλης (αριστερά) και Ηλίας Παναγιωτούνης

Λίγο πριν αρχίσει η «βόλτα»... το χαμόγελο μέχρι τα αυτιά

Το Citroën C3 Rally2 σε ώρα δράσης

Στο πάνθεον μιας λαμπρής ιστορίας

Acropolis Rally Hall Of Fame! Οι φίλοι του Ράλλυ Ακρόπολις ψήφισαν τους αγαπημένους τους ανάμεσα στους καλύτερους όλων των εποχών και έδωσαν τη δική τους οπτική στο πάνθεον μιας λαμπρής ιστορίας, που φέτος συμπληρώνει τα 70 χρόνια

Του **Θωμά Κ. Ευθυμίου** - Φωτογραφίες: acropolisrally.gr

Ο διαγωνισμός «Acropolis Rally Hall of Fame powered by betsson» έφερε για ακόμα μία φορά στο προσκήνιο τους πρωταγωνιστές της ιστορίας του Ράλλυ Ακρόπολις. Άνθρωποι που ξεχώρισαν, καθένας στην εποχή του, αυτοκίνητα τα οποία με τις επιδόσεις και την τεχνολογία τους διαμόρφωσαν περιόδους του παγκόσμιου μηχανοκίνητου αθλητισμού, ειδικές διαδρομές ταυτισμένες με τον θρύλο του αγώνα.

Όλα τα παραπάνω στην κρίση του κοινού, που με την ψήφο του στο «Acropolis Rally Hall of Fame powered by betsson» κλήθηκε να αναδείξει τους κορυφαίους μεταξύ ίσων, με την κατάταξη να επιβεβαιώνει πως σε έναν αγώνα σαν το Ράλλυ Ακρόπολις το συναίσθημα μπορεί να υπερέρχει των ρεκόρ.

Ο διαγωνισμός, που συγκέντρωσε σχεδόν 10.000 ψήφους, περιλάμβανε πέντε κατηγορίες: (1) Έλληνες και (2) Ξένοι οδηγοί και (3) συνοδηγοί με την πιο επιτυχημένη πορεία

στον αγώνα, (4) αγωνιστικά αυτοκίνητα που διακρίθηκαν περισσότερο στις σκληρές του επιφάνειες και (5) ειδικές διαδρομές που κέρδισαν την προτίμηση των πληρωμάτων, των θεατών και του Τύπου.

Με ποσοστό 26%, είναι ο «**Ιαβέρης**» (Τάσος Μαρκουίτζος) ο Έλληνας οδηγός που κέρδισε την προτίμηση του κοινού. Καλύτερό του αποτέλεσμα η 5η θέση στο 26ο Ράλλυ Ακρόπολις (1979), ωστόσο ο ίδιος «χάρισε» πολλές στιγμές στους φίλους του αγώνα, κυρίως στα

τέλη της δεκαετίας του '70 και στις αρχές του '80, πάντα χάρη στη θεαματική οδήγησή του. Ανάλογα, ο αδικοκαμένος **Colin McRae**, πολυνίκης του Ράλλυ Ακρόπολις και παγκόσμιος πρωταθλητής του 1995, αποσπώντας το 30% των ψήφων, αναδείχθηκε κορυφαίος ξένος οδηγός, επιβεβαιώνοντας πως το στίγμα του στο σπορ παραμένει ανεξίτηλο.

Στην κατηγορία των συνοδηγών, που περιλάμβανε Έλληνες και ξένους πρωταγωνιστές του Ράλλυ Ακρόπολις, το 55% που «έδωσαν» οι θεα-

τές στον **Κώστα Στεφανή** ήταν το μεγαλύτερο ποσοστό που καταγράφηκε στην ψηφοφορία. Ο πολυνίκης Έλληνας συνοδηγός αρχικά ξεχώρισε δίπλα στον «Ιαβέρη», ενώ δίπλα στον «Τζίγγερ» κυριάρχησε την εξαετία 1987-92. Στις σημαντικότερες επιτυχίες του περιλαμβάνεται η κατάκτηση της 1ης θέσης Γενικής, το 1995, με τον Άρη Βωβό.

Με έξι συνεχόμενα Πρωταθλήματα και συνολικά 46 νίκες στο WRC, η **Lancia Delta** θεωρείται ένα από τα πλέον επιτυχημένα αυτοκίνητα όλων των εποχών. Αυτοκίνητο που αγαπήθηκε από το κοινό διεθνώς και από τους Έλληνες ειδικώς, οι οποίοι έδειξαν την προτίμηση τους ψηφίζοντάς την με ποσοστό της τάξης του 25%.

Στην κατηγορία των Ειδικών Διαδρομών, ο «**Ταρζάν**», με ποσοστό 21%, κέρδισε την προτίμηση των θεατών, κυρίως χάρη στον θρύλο του. Μια ειδική διαδρομή της οποίας η φήμη προηγείται του ονόματός, με τις ιστορίες να κάνουν λόγο για ότι σκληρότερο περιλάμβανε κατά το παρελθόν το Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Ράλλυ. **A**

ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Safety First!

Οι χρυσοί κανόνες για να παρακολουθήσεις το Ράλλυ Ακρόπολις με ασφάλεια

Του **Θωμά Κ. Ευθυμίου**
Φωτογραφία: acropolisrally.gr
Σκίτσα: Richard Hicker

2. Μην καθίσετε σε σημεία απ' όπου δεν μπορείτε να διαφύγετε σε περίπτωση ανάγκης. Να στέκεστε πάντα πίσω από τις κορδέλες ή το πλέγμα.

3. Μην εμποδίζετε το έργο των κριτών. Συνεργαστείτε μαζί τους και συμβουλευτείτε τους.

4. Από κάποιο ύψωμα βλέπετε το ίδιο καλά και σίγουρα με περισσότερη ασφάλεια.

5. Δείτε προσεκτικά το σκαρίφημα μιας Ειδικής Διαδρομής. Οι θέσεις που είναι σκιασμένες με κόκκινο χρώμα είναι απαγορευμένες.

6. Τα αυτοκίνητα της κορυφαίας κατηγορίας Rally1 είναι υβριδικά. Ως εκ τούτου όταν τα συναντήσουμε σταματημένα ή εκτός δρόμου σε μία Ειδική Διαδρομή, ΔΕΝ ΤΑ ΑΓΓΙΖΟΥΜΕ εάν είναι αναμμένα τα κόκκινα ενδεικτικά φωτάκια στο παρμπρίζ και στα πλαϊνά των παραθύρων. Αγγίζουμε το αυτοκίνητο μόνο αν είναι πράσινα αναμμένα τα λαμπάκια.

7. Σε κάθε περίπτωση, πριν ξεκινήσετε για τις Ειδικές Διαδρομές μπειτε στην επίσημη ιστοσελίδα του αγώνα www.acropolisrally.gr, κατεβάστε τον Οδηγό Ασφάλειας Θεατή (acropolisrally.gr/portal/el/theates/odigos-theati) και τυπώστε τον. Συμβουλευτείτε τον με κάθε ευκαιρία. **A**

ΑΓΑΠΗΤΕ ΘΕΑΤΗ

A Να συμβάλουμε όλοι μας στο να είμαστε όλοι εδώ και του χρόνου και να εξακολουθήσει το Ράλλυ Ακρόπολις να είναι ένας από τους κορυφαίους στο Παγκόσμιο Πρωτάθλημα. Να θυμάστε:

- Προστατέψτε την όμορφη ελληνική φύση.
- Μην ανάψετε για κανένα λόγο φωτιά και μην πετάξετε αναμμένο τσιγάρο.
- Αν δείτε ακόμα και τη μικρότερη εστία φωτιάς, ειδοποιήστε αμέσως τον πιο κοντινό ενδιάμεσο κριτή ή τηλεφωνήστε στο 199.
- Φροντίστε φεύγοντας να πάρετε μαζί τα άχρηστα αντικείμενα απ' ό,τι χρησιμοποιήσατε. Αναλογιστείτε τι θα συμβεί αν ο καθένας αφήσει τα σκουπίδια του πίσω.
- Οι ειδικές διαδρομές θα **κλείνουν 3 ώρες** πριν από το πρώτο αγωνιστικό αυτοκίνητο. Φροντίστε να είστε εγκαίρως στην Ειδική Διαδρομή, και παρκάρετε:

A) έτσι ώστε να μην εμποδίζεται πιθανή διέλευση ασθενοφόρου οχήματος (είναι λόγος ακύρωσης Ειδικής Διαδρομής)

B) με τη φορά που θα ακολουθήσετε φεύγοντας, ώστε να μη χρειάζεται ανατροπή

Γ) μόνο στη μία πλευρά του δρόμου.

2' ΠΟΥ ΑΞΙΖΟΥΝ ΜΙΑ ΖΩΗ...

Διαβάστε με προσοχή τις συμβουλές του διοργανωτή. Θα σας χρειασθούν.

1. Μην μετακινείστε από το σημείο όπου

κάθεστε και μη φύγετε από τη θέση σας, αν πρώτα δεν περάσει το ουραγό αυτοκίνητο της οργάνωσης.

Ο Colin McRae είναι ο κορυφαίος όλων και πολυνίκης του Ράλλυ Ακρόπολις

Αποσπώντας το 30% των ψήφων, αναδείχθηκε κορυφαίος ξένος οδηγός στο Acropolis Rally Hall Of Fame, επιβεβαιώνοντας πως το στίγμα του στο σπορ παραμένει ανεξίτηλο

Του **Θωμά Κ. Ευθυμίου** - Φωτογραφίες: acropolisrally.gr, Ford, Subaru

Το εκρηκτικό του ταλέντο και τις οριακά «άπειρες» δυνατότητές του τις έδειξε από την αρχή. Μάλιστα όσες ατυχίες είχε στο ξεκίνημά του και ατυχήματα και άσχημες εξόδους, αυτό δεν επηρέασε στο ελάχιστο τον τρόπο οδήγησής του. Και οι εργοστασιακές ομάδες, βλέποντας τις ικανότητές του, αλλά και την ευρεία αποδοχή από τους φίλους των ράλι σε όλο τον κόσμο, απλά διεκδικούσαν την υπογραφή του για να τον εντάξουν στο δυναμικό τους. Βλέπετε και ο ίδιος, γεννημένος το 1968, μεγάλωσε με την αμέριστη βοήθεια και συμπαράσταση του πατέρα του Jimmy McRae, πέντε φορές πρωταθλητή Βρετανίας, ο οποίος τον μύπησε από μικρό στα μυστικά των ράλι. Και ο μαθητής έγινε καλύτερος, πολύ καλύτερος από τον δάσκαλό του. Όταν ενηλικιώθηκε, αγωνίστηκε για πρώτη φορά σε τοπικό ράλι στη Σκωτία και έναν χρόνο αργότερα έκανε τον ντεμπούτο του στο Παγκόσμιο Πρωτάθλημα, τερματίζοντας στην 36η θέση στο ράλι Σουηδίας, στο τιμόνι ενός Vauxhall Nova. Το 1991 μπαίνει στην εργοστασιακή ομάδα της Subaru και κερδίζει το πρωτάθλημα Βρετανίας δύο συνεχόμενες χρονιές, το '91 και το '92. Η πρώτη του νίκη σε αγώνα του Παγκοσμίου Πρωταθλήματος έρχεται το 1993 στη Νέα Ζηλανδία – νίκη «διαβατήριου» για την είσοδο του Impreza στο πρωτάθλημα.

ΠΛΟΥΣΙΑ ΚΑΡΙΕΡΑ

Τότε είναι που ασχολούνται όλοι με την περίπτωση του, και που σημάδεψε την καριέρα του αλλά και όλο το παγκόσμιο Πρωτάθλημα Ράλλυ. Είναι η χρονιά που θα γίνει ο νεότερος σε ηλικία οδηγός και παράλληλα ο πρώτος –και για την ώρα τελευταίος– Βρετανός που κατακτά τον παγκόσμιο πρωτάθλημα οδηγών.

Στη Subaru-Prodrive έμεινε μέχρι το '98 και στη συνέχεια πήγε στη Ford για να ολοκληρώσει το όνειρο της ομάδας. Να κερδίσει δηλαδή ένα βρετανικό δίδυμο ένα παγκόσμιο τίτλο. Κάτι που δυστυχώς δεν πραγματοποιήθηκε, σε μεγάλο βαθμό και λόγω των επιλογών της ομάδας σε θέματα επενδύσεων. Οδήγησε το Focus WRC μέχρι το 2002 σημειώνοντας αρκετές νίκες και όταν η αβεβαιότητα έκανε την εμφάνισή της σχετικά με τη μελλοντική πορεία της Ford, το 2003, που ήταν και η τελευταία πλήρης χρονιά του στο WRC, πήγε στη Citroen. Εκεί δυστυχώς, λόγω διαφόρων παραμέτρων, δεν ήταν και η καλύτερή του. Η σαρωτικές εμφανίσεις του Sebastien Loeb, αλλά και η παρουσία του «διπλωμάτη», πλην όμως και σταθερού σε εμφανίσεις Sainz, στο τέλος της χρονιάς, σε ηλικία ακόμη «αντα-

γωνιστική» (35 ετών ήταν τότε) αναγκάστηκε να αποσυρθεί, μην έχοντας ουσιαστικά άλλη επιλογή. Οι λόγοι σαφείς: το υψηλό κασέ του αλλά και οι απόλυτες διεκδικήσεις του από τις ομάδες που τον πλησίαζαν για την ύπαρξη ανταγωνιστικού αυτοκινήτου... Έκτοτε ασχολήθηκε ενεργά με την εξέλιξη και προώθηση του βίντεο παιχνιδιού, του γνωστού μας Colin McRae Rally, ενώ αργότερα παρουσίασε και το πρώτο δικό του αυτοκίνητο, το R4, που όπως ο ίδιος καυχιόταν ήταν προϊόν της συμπυκνωμένης πλούσιας εμπειρίας του στις ειδικές διαδρομές.

Οι δύο τελευταίες του παρουσίες στο WRC ήταν το 2005 με τη Skoda (με την οποία τερμάτισε έβδομος στο ράλι Βρετανίας και εγκατέλειψε στην Αυστραλία, ενώ ήρ-

Αποκαλέστηκε, και όχι άδικα, ως «ο πιο εντυπωσιακός οδηγός rally στην ιστορία του WRC»

θε τρίτος, όταν οι μηχανικοί δεν κατάφεραν σε 20 λεπτά να αλλάξουν συμπλέκτη), και το 2006 όταν αντικατέστησε στην Τουρκία τον τραυματία Loeb, χωρίς όμως να κατορθώσει να τερματίσει.

Συνολικά στην καριέρα του ο Κόλιν ΜακΡέι συμμετείχε σε 146 αγώνες του Παγκοσμίου Πρωταθλήματος και κέρδισε 25 φορές. Το Ράλλυ Ακρόπολις ήταν από τους αγαπημένους του αγώνες. Πώς να μην είναι άλλωστε, αφού στη χώρα μας κέρδισε συνολικά πέντε φορές: το 1996, το 1998 και τρεις διαδοχικές χρονιές, από το 2000 ως το 2002. Συνοδηγοί του αντίστοιχα, οι Derek Ringer ('96), και Nicky Grist ('98, '00, '01, '02).

ΧΟΡΕΥΤΗΣ ΚΑΙ ΓΗΤΕΥΤΗΣ

Ένας από τους χαρακτηρισμούς που εύστοχα του αποδόθηκε ήταν παραστατικότατος: The most spectacular rally driver ever! Μαζί με αυτόν και δεκάδες άλλοι, που αντιπροσώπευαν, λιγότερο ή περισσότερο ο καθένας τον χαρακτήρα του Σκωτσέζου. Πολλοί από αυτούς δεν ήταν πάντα κολακευτικοί. Δεν ήταν λίγοι εκείνοι που τον χαρακτήριζαν «κακομαθημένο» και «καβαλημένο». Αλλά την ίδια στιγμή τον αγαπούσαν ακόμη περισσότερο. Γιατί όταν τελείωναν οι χαρακτηρισμοί, άρχιζαν τα ανάποδα και τα παντλίκια που προκαλούσαν κραυγές αποθέωσης από το πλήθος.

Τα ράλι είναι στιγμές. Κάποια δευτερόλεπτα διαρκεί ένα πέρασμα από μπροστά σου, άντε ένα λεπτό και κάτι παραπάνω, ανάλογα τη θέση που βρίσκεσαι και την οπτική γωνία που έχεις. Μέσα σε αυτά τα δευτερόλεπτα παίζονται όλα. Ο Colin ποτέ δεν απογοήτευσε κανένα. Πώς να το κάνει άλλωστε αφού σπάνια οποιοδήποτε αυτοκίνητο και να οδηγούσε, αυτό πάταγε και με τις τέσσερις ρόδες στον δρόμο. Το οδηγικό του στυλ δεν ήταν ένα. Τα είχε όλα: και Scandinavian flick και left foot braking. Οδηγούσε πότε υποστρέφοντας και πότε υπερστρέφοντας το αυτοκίνητο που οδηγούσε. Κοινώς πότε με τα «μούτρα» και πότε με τα «πάντες». Και κάπως έτσι «χόρευε» σε κάθε είδους οδοστρώματα και «γύτευε» ότι αυτοκίνητο και αν οδηγούσε!

Ο ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ο ορισμός της ειρωνείας... Ο άνθρωπος που επέζησε από διαλυμένα αυτοκίνητα μετά από αγνώστου αριθμού τούμπες και ξεσκονιζόταν για να μην αφήσει την εντύπωση του φοβισμένου, σκοτώθηκε το 2007 μαζί με τον πεντάχρονο γιο του, τον οποίο προόριζε να ακολουθήσει τα βήματά του. Αμφότεροι με δύο φίλους τους επέβαιναν στο προσωπικό ελικόπτερο του Colin το οποίο έπεσε –από λάθος χειρισμό, όπως ανακοινώθηκε αρκετά αργότερα από τις αρχές– δίπλα στο σπίτι του, στο Lanarkshire της Σκωτίας.

Ο κόσμος των ράλι ήταν φτωχός έτσι κι αλλιώς μετά την αποχώρησή του από τους αγώνες και έγινε ακόμα φτωχότερος με τον θάνατό του. Ήταν παντρεμένος με την Alison και είχε δύο παιδιά, την οκτάχρονη Holly-Jane και τον πεντάχρονο Johnny. **A**

ΒΑΣΚΤΟ

ΟΔΗΓΟΣ ΕΠΙΒΙΩΣΗΣ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΓΟΝΕΙΣ

Έξυπνες πληροφορίες, διευθύνσεις, πρακτικά tips για να περιορίσεις τα έξοδα στη στέγαση, στην ενέργεια, στον ρουχισμό, στο γυμναστήριο και στη διατροφή ενόψει της φοιτητικής ζωής που ξεκινάει

Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΚΑΜΠΟΣΟΥ

Φοιτητές που, χωρίς από το γεγονός ότι δυσκολεύονται όσο ποτέ να βρουν στέγη, καλούνται να στήσουν ένα νοικοκυριό και γονείς που βάζουν βαθιά το χέρι στην τσέπη για να στηρίξουν τα παιδιά που φοιτούν στο σχολείο, ψάχνουν να γλιτώσουν ευρώ από παντού. Ακολουθεί οδηγός επιβίωσης για τους πρώτους δύσκολους μήνες της φοιτητικής, αθηναϊκής (και όχι μόνο) ζωής.

● Hacks για μικρότερους λογαριασμούς ρεύματος

Το ρεύμα είναι από τα πρώτα, καθώς τους ήδη φουσκωμένους λογαριασμούς επιβαρύνουν οι συσκευές βαμπίρ που δεν τις γνωρίζουμε αλλά υπάρχουν σε κάθε σπίτι και σύμφωνα με τον **ενεργειακό επιθεωρητή Ευαγγέλο Πάνο**, καταναλώνουν ενέργεια ακόμα και όταν φαίνονται σβηστές.

«Οι συσκευές-βρικόλακες είναι αυτές που καταναλώνουν ρεύμα, σαν την τηλεόραση η οποία μοιάζει κλειστή αλλά μπορεί να βρίσκεται σε stand by κατάσταση, πράγμα που θα κοστίσει 30 ευρώ τον χρόνο. Όσο βρίσκονται στην πρίζα οι υπολογιστές, ακόμα κι αν δεν τους χρησιμοποιούμε, έχουν μια κατανάλωση περίπου στα 15 ευρώ τον χρόνο. Το ρούτερ σε ετήσια λειτουργία 10 με 15 ευρώ, όπως και το πχουσύστημα. Κάνοντας την πρόσθεση το κόστος ανέρχεται στα 75 ευρώ. Την ίδια ώρα οι αναντικατάστατες συσκευές της καθημερινότητάς μας –το ψυγείο, η κουζίνα ή ο φούρνος μικροκυμάτων, το κλιματιστικό– έρχονται να προσθέσουν. Το πλυντήριο ρούχων κυμαίνεται στα 50 ευρώ στον λογαριασμό σε ετήσια χρήση, ενώ το ψυγείο στα 100 ευρώ. Γνωρίζοντας αυτά, αν συνδέσουμε απλά ένα πολύμπριζο με διακόπτη και την ώρα που δεν είναι σε λειτουργία η τηλεόραση, οι κονσόλες και ο υπολογιστής το κλείνουμε, θα βγαίνουν κι αυτές εκτός λειτουργίας με αποτέλεσμα στο τέλος του χρόνου να έχουμε εξοικονομήσει ένα ποσό ικανό να καλύψει τα τέλη κυκλοφορίας του αυτοκινήτου μας».

● Ταπεράκι από το χωριό και μαγειρέμα με leftovers

Το θέμα της διατροφής προβληματίζει επίσης τους φοιτητές τη στιγμή που το κατεξοχήν φοιτητικό φαγητό, το σουβλάκι, ξεπερνά τα 3,5 ευρώ, και με την τιμή του καφέ να έχει πάρει κι αυτή την ανιούσα, πολλοί φοιτητές σκέφτονται διπλά αν θα επιλέξουν το delivery και επενδύουν σε οικονομικές μηχανές εσπρέσο για να γλιτώσουν το καθημερινό έξοδο του take away. Το τάπερ της μαμάς αποδεικνύεται σωτήριο και δεν είναι λίγοι οι δαιμόνιοι επιχειρηματίες που το έχουν αντιληφθεί, όπως στην περίπτωση του «Vanakias» με σλόγκαν «Για να είναι η μανούλα ήσυχη και ο φοιτητής χορτάτος» που παραλαμβάνει το τάπερ από το πατρικό και το μεταφέρει στον φοιτητή σε κάθε μεριά σχεδόν της Ελλάδας. Όταν όμως δεν υπάρχει αυτή η δυνατότητα, το μαγειρέμα είναι μονόδρομος.

Ο έξυπνότερος τρόπος εξοικονόμησης στο μαγειρέμα είναι αυτός της αξιοποίησης των leftovers (ό,τι έχει περισσέψει δηλαδή). Η **food blogger Μαρίνα Ζαφείρη (Faganoula)** εξηγεί πώς μπορεί κανείς να το πετύχει εύκολα, και στο βιβλίο της «Τι θα φάμε, μαμά;» βρίσκει κανείς δεκάδες εύκολες και οικονομικές συνταγές για παιδιά και φοιτητές. «Το ψωμί που μαγαίατεψε δεν το πετάμε» εξηγεί, «με αυτό φτιάχνουμε μπρουσκέτες και κρουτόν για σαλάτα με ελάχιστο λάδι και αλάτι, και τσος

SCHOOL

iFocus

Ο μαγικός κόσμος της φωτογραφίας
ξεδιπλώνεται μπροστά στον «φακό» σας

Μάθετε για τα σεμινάρια και διεκδικήστε δώρα

Είναι μαγική η φωτογραφία. Μπορεί να παγώσει τον χρόνο και να κρατήσει μια στιγμή για πάντα ζωντανή. Αυτό το εφηβικό και ελκυστικό όνειρο πολλών έρχεται να κάνει πραγματικότητα το iFocus. Το περιοδικό, η γκαλερί και τώρα οι εκδόσεις του iFocus είναι μέσα καλλιτεχνικής αλληλεπίδρασης και δράσεων γύρω από τη φωτογραφία που δίνουν την ευκαιρία σε ανερχόμενους και μη καλλιτέχνες, με την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών, όχι μόνο να προβάλλουν το φωτογραφικό τους έργο, αλλά και να έρθουν σε επαφή με άλλους φωτογράφους, καθώς και το ίδιο το κοινό.

Παρά την πρόσφατη ιδρύση της, η γκαλερί έχει καταφέρει να φιλοξενήσει με επιτυχία αξιόλο-

ΜΗ ΧΑΣΕΙΣ!

Είτε ξεκινάτε τώρα τα πρώτα σας βήματα στη φωτογραφία, είτε είστε έμπειροι φωτογράφοι, η ATHENS VOICE και το www.iFocus.gr σας δίνουν τη δυνατότητα να διεκδικήσετε 4 υποτροφίες στα σεμινάρια φωτογραφίας, μια φωτογραφική μηχανή Instax mini 12, ευγενική χορηγία της Fujifilm Hellas, και τρία τυπώματα σε αλουμίνιο 40 επί 60, ευγενική χορηγία της εταιρίας Ψηφιακό Τύπωμα, και σας προσκαλούν να λάβετε μέρος. Δείτε μας τη δική σας φωτογραφική προσέγγιση και κερδίστε!

γες εκθέσεις Ελλήνων και ξένων φωτογράφων. Παράλληλα, σε συνεργασία με σημαντικούς φωτογράφους, διεξάγονται διάφορα σεμινάρια-workshops («Εισαγωγή στην Ψηφιακή Φωτογραφία», «Ανακαλύπτω το προσωπικό μου ύφος», «Δημιουργία portfolio και έκθεση φωτογραφίας», «Φτιάχνοντας τη δική μου φωτογραφική ιστορία», «Μετατρέποντας το φωτογραφικό μου έργο σε βιβλίο», «Φωτογραφία στον κινηματογράφο», «Σεμινάριο Τεχνητής Νοημοσύνης», «Σεμινάριο Ταξιδιωτικής Φωτογραφίας», «Σεμινάριο φωτογράφισης γυμνού», «Σεμινάριο στον τιακή φωτογραφία», «Σεμινάριο φωτογραφίας δρόμου», «Online Διαλέξεις πάνω στην Καλλιτεχνική Φωτογραφία», «Αυτογνωσιακή Φωτογραφία», «Σεμινάριο φωτογραφίας για γονείς και παιδιά!»).

Στοά Όπερας, Ακαδημίας 57 & Ιπποκράτους 13, 2103647088,
www.ifocus.gr Fb: iFocus.gr insta: ifocus_gr

— γιατί να αγοράσεις ψωμί του τοστ αν μπορείς να κόψεις λεπτές φέτες αυτό που έχεις στο σπίτι; Τα φρούτα που ωρίμασαν πολύ μπορούν να γίνουν μέρος ενός κέικ, όπως banana bread, ή μια εύκολη μαρμελάδα που απαιτεί ελάχιστα υλικά και μας εξασφαλίζει το πρωινό των επόμενων ημερών. Η σάλτσα ντομάτας που θα περισσέψει μπορεί να μπει στην κατάψυξη για μελλοντικές μακαρονάδες ή να χρησιμοποιηθεί το πρωί σε έναν καγιανά. Βρασμένα ζυμαρικά που θα περισσέψουν μπορούν να μπουν την επόμενη μέρα στον φούρνο με τυρί και κρέμα γάλακτος ώστε να γίνουν σουφλέ. Με τα όσπρια φτιάχνονται επίσης οικονομικά και θρεπτικά γεύματα, ενώ αν περισσέψουν βρασμένα ρεβύθια, φακές, ρύζι ή φασολάκια μπορούν να συνθέσουν θρεπτικές σαλάτες. Όσον αφορά τους γονείς που θέλουν να ετοιμάζουν ένα νόστιμο και οικονομικό κολατσιό για τα παιδιά στο σχολείο αυτό δεν είναι άλλο από τα κουλουράκια και τα μπισκότα — μπορείς να φτιάξεις μια μεγάλη ποσότητα για όλη την εβδομάδα».

● Αξιοποίηση των χώρων του Πανεπιστημίου

Ανάσα για τους φοιτητές αποτελεί και η αξιοποίηση των υφιστάμενων χώρων της σχολής τους. Το διάβασμα και οι εργασίες μπορούν να γίνουν στις βιβλιοθήκες και τα εργαστήρια του Πανεπιστημίου που διαθέτουν θέρμανση και ιντερνετ, ενώ στο εστιατόριο της λέσχης μπορεί να χορτάσει κανείς δωρεάν με την κάρτα σίτισης ή με ένα συμβολικό αντίτιμο τόσο το μεσημέρι όσο και το βράδυ. Γυμναστήριο με όργανα και κόμπι όπως παραδοσιακοί χοροί, μπάσκετ, κολύμβηση, σκάκι κι άλλα πολλά γίνονται δωρεάν στους ειδικά διαμορφωμένους πανεπιστημιακούς χώρους με μια απλή εγγραφή και πιστοποίηση από παθολόγο, όπως στο Αθλητικό Κέντρο του ΕΜΠ, αλλά και στο Πανεπιστημιακό Γυμναστήριο του ΕΚΠΑ.

● Η σωτήρια λύση της συγκατοίκησης

Είναι γεγονός πως η εκτίναξη των ενοικίων οδηγεί πολλούς φοιτητές στη συγκατοίκηση. Οι πλατφόρμες εύρεσης συγκατοίκου στην Ελλάδα ήρθαν στο επίκεντρο ήδη από την περασμένη χρονιά, αποτελούν μια τεράστια τάση και μετρούν χιλιάδες εγγεγραμμένους χρήστες — περισσότερους ακόμα κι από την περίοδο της κρίσης. «MyRoomie.gr», «flatcake», «JoinRoomie» είναι κάποιες από αυτές, στις οποίες ο ενδιαφερόμενος συμπληρώνει την περιοχή, τη διάρκεια μίσθωσης και το ποσό που διαθέτει και αναζητά τον ιδανικό συγκατοίκο. Κακά τα ψέματα όμως, η συγκατοίκηση —ειδικά με έναν άγνωστο— δεν είναι για όλους, οι περισσότεροι την επιλέγουν από ανάγκη — όχι μόνο για να αντιμετωπίσουν τα έξοδα των τσουχερών ενοικίων και των λογαριασμών, αλλά και για να αποφύγουν το μεγάλο κόστος εξοπλισμού ενός σπιτιού από το μηδέν. Το Marketplace του Facebook έχουν κατακλύσει οι αγγελίες από φοιτητές που ξενικιάζουν τα φοιτητικά τους σπίνια και δίνουν προς πώληση τα έπιπλα τους. Άλλοι πάλι κάνουν ανταλλαγές, μια τηλεόραση που ούτως ή άλλως δεν

παρακολουθούν για έναν φούρνο μικροκυμάτων που θα τους εξυπηρετήσει περισσότερο. Το «universipiti.gr» και το «roulaw.gr» είναι μερικές μόνο από τις ιστοσελίδες που μπορεί να βρει κανείς αγγελίες για πώληση μεταχειρισμένων επίπλων και ηλεκτρικών συσκευών, προσφορές και ανταλλαγές σε όλη την Ελλάδα. Επίσης, σε έναν τεράστιο χώρο 3.000 τ.μ. στον Ταύρο στεγάζεται μια από τις μεγαλύτερες αγορές για μεταχειρισμένα έπιπλα και διακοσμητικά αντικείμενα, το «Παλαιοπωλείο Παλιосυνθήκες» (Υδρας 10) που μπορεί να το επισκεφτεί κανείς και να εξοπλιστεί μέχρι και με κουζινικά, στις πιο χαμηλές τιμές που υπάρχουν.

● Μπουφάν από second hand Η τάση που ήρθε και έμεινε

Στην ίδια λογική με τον οικιακό εξοπλισμό από δεύτερο χέρι, οι φοιτητές κινούνται και για την ένδυσή τους αναζητώντας οικονομικά και διαχρονικά κομμάτια από thriftshops, τα οποία πληθαίνουν σε κάθε γειτονιά της Αθήνας. Από τα πρώτα που έκαναν την εμφάνισή τους στην Αθήνα και άνοιξαν τον δρόμο για τα υπόλοιπα ήταν το «Kiloshop» (Ερμού 120, Μοναστηράκι). Τα ρούχα εκεί κατηγοριοποιούνται σε ομάδες τιμών ανά κιλό. Στο «V for Vintage» στην Πατησίων (28ης Οκτωβρίου 65) τα ρούχα από δεύτερο χέρι δεν μεταπωλούνται απλά, αλλά μεταποιούνται και μοιάζουν πιο σύγχρονα. Πολλοί φοιτητές επιπλέον, αξιοποιούν καταστήματα σαν αυτό για να πουλήσουν ρούχα σε καλή κατάσταση που δεν τους κάνουν ή δεν τα φορούν. Πολύ φτηνα second hand, ενδεικτικά, βρίσκεις και στο «Priceless» στην Ιπποκράτους 167.

● Τα μεταχειρισμένα σχολικά είδη

Οι μεγάλες αυξήσεις στα σχολικά είδη προκαλούν επίσης πονοκέφαλο στους γονείς. Οι περισσότεροι εκμεταλλεύονται το «Καλάθι των Σχολικών Ειδών» που θα είναι σε ισχύ μέχρι και τις 3 Οκτωβρίου 2023 σε μεγάλες αλυσίδες σούπερ μάρκετ, παιχνιδιών και ειδών τεχνολογίας, το οποίο περιλαμβάνει 9 σχολικά είδη και συγκεκριμένα σχολικές τσάντες, κασετίνες, τετράδια, μολύβια ξύλινα ή μηχανικά, χρωματιστούς μαρκαδόρους, στυλό, γόμες, ξύστρες, διαβήτες, χάρακες. Μια λίστα, ωστόσο, με τα είδη που ζητάει ο δάσκαλος είναι πάντα χρήσιμη κατά την επίσκεψη στα βιβλιοπωλεία για να αποφευχθούν οι περιττές αγορές (το ίδιο ισχύει και στο σούπερ μάρκετ ή στη λαϊκή). Επίσης, στην ελληνική πλατφόρμα αγγελιών «Vendora» οι γονείς μπορούν να βρουν μεταχειρισμένα σχολικά βοηθήματα σε χαμηλότερες τιμές, αλλά και σχολικές τσάντες που ξεκινούν ακόμα κι από τα 5 ευρώ.

Πέρα από την ενέργεια, τις τιμές στα τρόφιμα και τη στέγη, υπάρχουν και αστάθμητοι παράγοντες, όπως οι καιρικές συνθήκες, που μπορούν να φέρουν επιπλέον οικονομικές επιβαρύνσεις στην καθημερινότητά μας και προσεχώς θα κληθούμε να αντιμετωπίσουμε παίρνοντας βαθείς ανάσες. ■

Back to School

Φτιάξτε εύκολα,
γρήγορα και
οικονομικά

Σπιτικά smoothies
με δημητριακά
και φρούτα

Χρόνος Ετοιμασίας: 5 λεπτά

Συνολικός χρόνος: 5 λεπτά

Βαθμός δυσκολίας:

Υλικά

- ½ ποτήρι γιαούρτι
- ½ ποτήρι παγάκια
- 1 ποτήρι φρούτα του δάσους
- 1 ποτήρι ροδάκινα
- 1 μπανάνα
- 5 κ.σ. βρώμη
- 2 κ.σ. μέλι

Σε ένα μπλέντερ ρίχνουμε το γιαούρτι, την μπανάνα, τα φρούτα του δάσους, τα παγάκια και τη βρώμη. Προς το τέλος προσθέτουμε και το μέλι. Χτυπάμε μέχρι να έχουμε ένα λείο και κρεμώδες smoothie. Σερβίρουμε σε ποτήρια και γαρνίρουμε με φρούτα της αρεσκείας μας.

Δείτε κι άλλες συνταγές
στην ιστοσελίδα μας
www.lidl-hellas.gr

Ελληνικά
ροδάκινα

Μόνο

Το κιλό

0,99€

Μύρτιλα

Μόνο

Συσκ. 125 g

1,89€

1 Kg = 15,12€

lidl-hellas.gr

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΤΙ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΤΑ «ΙΔΙΩΤΙΚΑ» ΠΑ

Τι σημαίνει μη κερδοσκοπικό ΑΕΙ και γιατί είναι αναπόφευκτο

Της ΣΩΤΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

Οι περισσότεροι Έλληνες όταν σκέφτονται την προοπτική των «ιδιωτικών πανεπιστημίων» εννοούν ότι κάποιος Φούφουτος θα ανοίξει μαγαζάκι με αμφιθέατρα και θα κάνει μαθήματα σε πλουσιόπαιδα, τα δίδακτρα θα είναι αστρονομικά και θα απευθύνονται στους μπαμπαδομαμάδες της εγχώριας και ξένης πλουτοκρατικής τάξεως. Επί του θέματος ακούγονται διάφορες τρέλες — τρέλες ακούγονται επί όλων των θεμάτων. Η κυβέρνηση, που έχει στόχο την ίδρυση «ιδιωτικών» πανεπιστημίων, δεν έχει εξηγήσει στο κοινό περί τίνος πρόκειται ακριβώς — αν και παραδέχομαι ότι η ιδεοληψία είναι τέτοια ώστε ακόμα και στην περίπτωση που εξηγούσε θα σκόνταφτε πάνω της.

Υπάρχουν πολλοί τύποι κολεγίων και πανεπιστημίων στον κόσμο. Τα κολλέγια είναι συνήθως ιδιωτικά ή δημόσια ιδρύματα που προσφέρουν πτυχία διετούς ή τετραετούς φοιτήσεως: η λέξη δεν έχει το ίδιο περιεχόμενο σε όλες τις χώρες. Στην Ελλάδα τα «ιδιωτικά κολλέγια» συνδέονται συχνά με ξένα πανεπιστήμια και δίνουν τη δυνατότητα στους σπουδαστές να συνεχίσουν τις σπουδές τους στο εξωτερικό. Καθώς τα ιδιωτικά πανεπιστήμια απαγορεύονται από το Σύνταγμα (το περιβόητο άρθρο 16), τις τελευταίες δεκαετίες έχουν ξεπηδήσει εργαστήρια ελεύθερων σπουδών που, βάσει νόμου της δεκαετίας του 1930, ήταν, μέχρι το 2008, εγγεγραμμένα ως ιδιωτικές κερδοσκοπικές επιχειρήσεις και

ελέγχονταν από το υπουργείο Εμπορίου. Τα πτυχία τους δεν αναγνωρίζονται στην Ελλάδα· παρέχονται από πανεπιστήμια της Βρετανίας και των ΗΠΑ μέσω συμφωνιών franchise ή επικύρωσης. Το 2008 εισήχθη νόμος που υποχρέωνε όλα τα ιδιωτικά ιδρύματα που συνεργάζονται με ξένα πανεπιστήμια να εγγραφούν στο Υπουργείο Παιδείας ως κολλέγια μέχρι τον Αύγουστο του 2009. Περαιτέρω τροποποιήσεις στο πλαίσιο αυτό έγιναν το 2010, το 2012 και το 2013 (4111/2013, 4093/2012) χωρίς να αλλάξει ο περιθωριακός ρόλος των εργαστηρίων ελεύθερων σπουδών και των ινστιτούτων επαγγελματικής κατάρτισης.

Στις ΗΠΑ ως college λογίζεται κάθε σχολή τρι-

BACK TO SCHOOL

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ

τοβάθμιας εκπαίδευσης: υπάρχει μια ποικιλία τέτοιων σχολών, μερικές από τις οποίες είναι ιδιωτικές-κερδοσκοπικές, άλλες είναι μη κερδοσκοπικές, άλλες είναι community colleges που λειτουργούν με κρατική χρηματοδότηση και ειδικεύονται σε κλάδους που μοιάζουν με εκείνους των δικών μας ΤΕΙ. Στη Βρετανία colleges ονομάζονται, συνήθως, τα επιμέρους τμήματα των μεγάλων πανεπιστημίων — γενικά μιλώντας, τα πανεπιστήμια (universities) προσφέρουν περισσότερα προγράμματα από τα κολλέγια, μεγαλύτερα και καλύτερα εξοπλισμένα campuses, έρευνα αιχμής και βεβαίως μεταπτυχιακές και διδακτορικές σπουδές.

Τα δημόσια πανεπιστήμια χρηματοδοτούνται από το υπουργείο Παιδείας, δηλαδή από τα χρήματα των φορολογουμένων. Αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι είναι παντού δωρεάν, όπως είναι στην Ελλάδα. Σε πολλές χώρες η κρατική υποχρηματοδότηση μπορεί να οδηγήσει τα δημόσια ΑΕΙ σε υψηλά διδάκτρα και σε χαμηλότερη ακαδημαϊκή και διδακτική ποιότητα: δεν είναι αυτή η ελληνική περίπτωση, το πρόβλημά μας δεν είναι η υποχρηματοδότηση.

Αντιθέτως, τα ιδιωτικά πανεπιστήμια δεν καλύπτουν τις λειτουργικές τους δαπάνες από δημόσιους πόρους: τα περισσότερα και τα καλύτερα από αυτά λειτουργούν ως εκπαιδευτικοί μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί. Η χρηματοδότησή τους προέρχεται από επενδύσεις, ιδιωτικές δωρεές και διδάκτρα: τα χρήματα ανακυκλώνονται στο εσωτερικό τους, δεν υπάρχει κάποιος που να τσεπώνει κέρδη. Αυτό είναι το μείζον γνώρισμά τους: τα ιδιωτικά πανεπιστήμια δεν μοιάζουν σε τίποτα με τα ιδιωτικά σχολεία τα οποία έχουν ιδρύσει και διαχειρίζονται ιδιώτες επιχειρηματίες. Όσο για τα διδάκτρα, ακόμα και σε χώρες χωρίς παράδοση δωρεάν τριτοβάθμιας παιδείας, πολλά «ιδιωτικά» ΑΕΙ δέχονται φοιτητές δωρεάν ή με πολύ μειωμένα διδάκτρα όταν αυτοί προέρχονται από οικογένειες με μέτρια ή χαμηλά εισοδήματα. Επιπροσθέτως, ενώ ορισμένα «ιδιωτικά» πανεπιστήμια μπορεί να έχουν υψηλότερα διδάκτρα, η οικονομική βοήθεια σε μη προνομιούχους ή αριστούχους είναι συχνά αρκετά γενναιόδωρη και εξασφαλίζει καλή σταδιοδρομία.

Ωστόσο, υπάρχουν —ιδιαίτερα στις ΗΠΑ— κερδοσκοπικά πανεπιστήμια που διοικούνται από ιδιώτες: σ' αυτή την περίπτωση, τα χρήματα από τα διδάκτρα χρησιμοποιούνται για το μάρκετινγκ και για τη στρατολόγηση σπουδαστών αντί να επανεπενδύονται για ερευνητικούς σκοπούς και για τις παροχές της πανεπιστημιούπολης. Τα κερδοσκοπικά πανεπιστήμια, αν και διαθέτουν προγράμματα γρήγορης προετοιμασίας με σκοπό την εύρεση εργασίας, έχουν φτωχό ιστορικό: προσελκύουν τους μέτριους σπουδαστές που δεν μπορούν να εισαχθούν σε ΑΕΙ υψηλότερου κύρους, έχουν χαμηλά ποσοστά αποφοίτων και επιβαρύνουν τις οικογένειες με μεγάλα φοιτητικά χρέη. Όπως είναι φυσικό, οι εργοδότες εκτιμούν τα πτυχία των μη κερδοσκοπικών ΑΕΙ στο βιογραφικό των αποφοίτων, αλλά όχι και τόσο εκείνα των κερδοσκοπικών. Η πρόθεση στην Ελλάδα δεν είναι τα κερδοσκοπικά ΑΕΙ και αν ξεκολλήσουμε από την έμμονη ιδέα της δωρεάν παιδείας, θα ιδρυθούν μη κερδοσκοπικά πανεπιστήμια με διδάκτρα και με δυνατότητες υποτροφιών η δαπάνη των οποίων θα καλύπτεται από τα διδάκτρα.

Ένας άλλος μύθος σχετικά με τα «ιδιωτικά» ΑΕΙ αφορά στη διαδικασία εισόδου. Αντίθετα απ' ό,τι πιστεύουν οι καχύποπτοι Έλληνες, η εγγραφή θα γίνεται με εξετάσεις, με ντοσιέ και με συνέντευξη: δεν μπορεί να υπάρξει εκπαιδευτικό ίδρυμα κύρους χωρίς αυστηρά κριτήρια εισόδου. Στην ιδανική περίπτωση, δεδομένης της άθλιας κατάστασης των περισσότερων σχολών των σημερινών δημόσιων πανεπιστημίων, τα «ιδιωτικά» θα εξασφαλί-

ζουν υψηλότερο επίπεδο σπουδών, επιστημονικής έρευνας και φοιτητικής ζωής. Αν δεν το κάνουν, θα κλείσουν — κανείς δεν θα φοιτά έναντι διδασκτρών σε σχολή ίσου επιπέδου με μια δωρεάν.

Με λίγα λόγια, τα «ιδιωτικά» πανεπιστήμια (τα εισαγωγικά είναι απαραίτητα) μπορούν να οριστούν αρνητικά: δεν λειτουργούν, δεν ανήκουν και δεν χρηματοδοτούνται θεσμικά από τις κυβερνήσεις, αν και συχνά απολαμβάνουν φορολογικές ελαφρύνσεις, δημόσια φοιτητικά δάνεια και επιχορηγήσεις. Ως αναγνωρισμένα από το κράτος —εξυπακούεται η διαπίστευση τριτοβάθμιας εκπαίδευσης από το υπουργείο Παιδείας— υπόκεινται σε κυβερνητικούς κανονισμούς. Το πρωταρχικό τους πλεονέκτημα είναι, στην ιδανική περίπτωση κι αν όλα λειτουργούν σωστά, η δημιουργία μιας επιστημονικής και γενικότερα διανοητικής ελίτ — καμιά κοινωνία δεν μπορεί να προχωρήσει χωρίς ελίτ, το δημοκρατικό στοιχείο δεν είναι η κατάργηση της κοινωνικής πρωτοπορίας αλλά η πρόσβαση οποιουδήποτε άξιου σ' αυτή. Το δεύτερο πλεονέκτημα είναι το άνοιγμα στην αγορά εργασίας και στον κόσμο: η Ελλάδα είναι από τις λίγες χώρες χωρίς ιδιωτικά ΑΕΙ επειδή το κομματικό κατεστημένο δεν επιτρέπει τη σύνδεση της παιδείας με την επάρατη αγορά και, επιπλέον, επειδή αδιαφορεί για τις ανταλλαγές της χώρας με τον υπόλοιπο κόσμο. Τα «ιδιωτικά» ΑΕΙ αναμένεται να προσελκύσουν ξένους σπουδαστές, κάτι που αδυνατούν να κάνουν τα υπάρχοντα δημόσια. Τέλος, η καταβολή διδασκτρών αλλάζει τη δημοσιούπαλληλική νοοτροπία των διδασκόντων και καταργεί την κουλτούρα των βανδάλων: προφανώς, στα ιδιωτικά ΑΕΙ δεν υπάρχει περιθώριο καταλήψεων, εκφοβισμού καθηγητών και δράσης εξωπανεπιστημιακών παραγόντων στον ακαδημαϊκό χώρο. Αξίζει να δημιουργηθούν ιδιωτικά ιδρύματα μόνο και μόνο για την αλλαγή του εν λόγω παραδείγματος.

Αν και, όπως είπα, οι περισσότερες χώρες έχουν ιδιωτικά πανεπιστήμια —ακόμα και στην Κίνα και στη Βουλγαρία ιδρύθηκαν ιδιωτικά πανεπιστήμια όπου τα μαθήματα γίνονται στα αγγλικά— στην Ελλάδα επικρατεί η φαντασίωση ότι η τοπική αριστερά είναι το τελευταίο προπύργιο της φιλολαϊκής πολιτικής. Όλοι οι υπόλοιποι έχουν άδικο, έχουν παρασυρθεί και ευθυγραμμιστεί με τα συμφέροντα της άρχουσας τάξης. Από αυτή την αλλόκοτη υπεροψία προκύπτει η προπαγάνδα εναντίον των ιδιωτικών ΑΕΙ μέσω της οποίας διαδίδονται ψέματα, σύγχυση και παρεξηγήσεις.

Θα μπορούσαμε να αναδιαρθρώσουμε τα υπάρχοντα ΑΕΙ και να αποφύγουμε τη δημιουργία νέων ιδρυμάτων; Θεωρητικά θα μπορούσαμε, στην πράξη όμως η ριζική αναμόρφωση και αναβάθμιση των δημόσιων πανεπιστημίων έχει αποδειχθεί αδύνατη. Είναι αδύνατη επειδή είναι ανεπιθύμητη, γι' αυτό όλα τα πολιτικά σχέδια με στόχο την αναμόρφωση και την αναβάθμιση έπεσαν στο κενό, είναι τόσο ισχυρή η αντίσταση του κατεστημένου που δεν επιδέχεται καμιά μεταρρύθμιση. Εξάλλου, σε πλείστες περιπτώσεις, δεν αρκούν καν οι μεταρρυθμίσεις, απαιτείται συνολική κατεδάφιση και ξαναχτίσιμο του θεσμού από την αρχή. **A**

Η ΕΛΛΑΔΑ
ΕΙΝΑΙ ΑΠΟ
ΤΙΣ ΛΙΓΕΣ ΧΩΡΕΣ
ΧΩΡΙΣ
ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΑΕΙ

BACK TO
SCHOOL

Ο αγώνας μας όλο το καλοκαίρι ήταν «να ξεκαθαρίσουμε τα περσινά βιβλία και τετράδια»... τα οποία είναι ακόμα α-ξεκαθάριστα, μαζί με βιβλία, τετράδια της προηγούμενης σχολικής χρονιάς, που κάπως ξέφυγαν σε γωνίες παιδικών, σόρι, εφηβικών δωματιών. Η Προετοιμασία Για τη Νέα Χρονιά χάνει την αιγλή της κάθε χρόνο όλο και πιο πολύ καθώς μεγαλώνουν τα παιδιά: ενώ στο Δημοτικό είναι εκστρατεία ολόκληρη, συχνά με δράματα (όταν δεν βρίσκουμε τα ΣΩΣΤΑ τετράδια/μολύβια/σαχλαμαρίδια), στο Γυμνάσιο γίνεται μια διαδικασία «ώχου πάλι», και τέλος στο Λύκειο δεν γίνεται καθόλου – ή τουλάχιστον όχι με τον παραδοσιακό τρόπο.

Ο παραδοσιακός τρόπος θέλει τους γονείς να αμολιούνται στα χαρτοπωλεία εξοπλισμένοι με λίστα απαραίτητων σχολικών υλικών και εφοδίων, με λεφτά, με γερά μπράτσα, με υπομονή, ίσως και με πρεμιστικουλία. Συνήθως, τα παιδιά τρέχουνε μαζί με τον γονιό επειδή έχουν άποψη, για να μη διαλέγει ο γονιός μια κασετίνα ό,τι να 'ναι, με φατσούλες που έχουνε φύγει από τη μόδα και για αυτό είναι -20% – αλλά πού να ξέρει από τέτοια κόλπα ο αθώος γονιός. Η εξέλιξη του παραδοσιακού τρόπου είναι τα προ-επιλεγμένα και μάλιστα «ντυμένα» (με διαφανές αυτοκόλλητο) από τον έμπορο βιβλία, η λίστα έτοιμη ανά σχολείο και τάξη, επίσης από τον έμπορο, και τέλος η αναιμακτη, ηλεκτρονική παραγγελία. Ο γονιός δεν χρειάζεται να ξεκουνηθεί από το σπίτι, παραγγέλνει με μερικά κλικ τα πάντα όλα, από σελοτέιπ και κόλλες-στικ, χαρτιά βελουτέ, οντουλέ, γκοφρέ, λαμέ, πιτσιλέ, Α4, Α3, φακέλους, ντοσιέ, τετράδια και γραφική ύλη, μέχρι σακίδια και σχολικές τσάντες.

Οι οποίες τσάντες, ή μάλλον τα σακίδια πλάτης που έχουν αντικαταστήσει τις σχολικές τσάντες... τα σακίδια όσο είναι μικρό το παιδί ανανεώνονται κάθε χρόνο, μια και το παιδί (1) κάνει φύλλο και φτερό το σακιδιό του μέσα σε μια σχολική χρονιά, ή (2) το ξεπερνάει – δεν είναι ουάου φέτος αυτό που ήτανε ουάου πέρυσι, για όνομα. Από την Α' - Β' Γυμνασίου και μετά, το καινούργιο σακίδιο δεν είναι πια απαραίτητο αξεσουάρ της σχολικής ζωής. Εκτός που μπορεί να καθεί ανεξήγητα στα μέσα της χρονιάς και να χρειάζεται άμεση αντικατάσταση, δεν

ενδιαφέρει το παιδί που δεν είναι πια παιδί: είναι ένα εργαλείο για να πηγαινοφέρνει στο Λύκειο διάφορα συμπράγκαλα, τα οποία αντιμετωπίζει με την ίδια περιφρόνηση που αντιμετωπίζει και το σακίδιο. Η περιφρόνηση κρατάει ως τη Γ' Λυκείου, οπότε σφίγγουν τα πράγματα και το παιδί, που δεν είναι πια παιδί, αρχίζουν να το ζώνουν τα φίδια όσον αφορά το τι σκατά θα κάνει από 'δω και πέρα, οπότε ρίχνει μια ματιά και στο σακίδιο. Όχι τόσο για την εμφάνισή του (έχει γίνει σύσχυριστο τα τελευταία 2-3 χρόνια που σέρνεται μέχρι και στη

θάλασσα, σε κοπάνες καλοκαιρίας). Το σχολικό σακίδιο αρχίζει να ενδιαφέρει τον έφηβο όταν βλέπει να ανοίγεται μπροστά του το Χάος των σπουδών, του Μέλλοντος, του τι-θα-κάνω-από-δω-και-πέρα... Τότε το προσέχει ξαφνικά, με ένα ξάφνιασμα («ωπ, τι έχουμε εδώ;») ξεφυλλίζει τα βιβλία και τετράδια, με έναν σχεδόν πανικό καθώς τα επόμενα χρόνια αρχίζουν να του δείχνουν τα δόντια τους.

Τέλος πάντων, ακόμα δεν φτάσαμε στη Γ' Λυκείου, τα μικρότερα παιδιά μου ξεκινάνε Λύκειο φέτος. Θα κρατήσουν τις ίδιες τσάντες-σακίδια με πέρυσι, και ορκίζονται ότι θα παραγγείλουν ηλεκτρονικά, μόνα τους, ότι χρειάζεται για τη νέα σχολική χρονιά. Κι ενώ χαμογελάω με συγκατάβαση όταν βλέπω ξεμαλλιασμένες μαμάδες στα χαρτοπωλεία, αρχές Σεπτεμβρίου, ενώ σκέφτομαι «απαπα, τα έχω γλυτώσει όλα αυτά!»... αισθάνομαι και μια βαθύτερη νοσταλγία για τα πρώτα σχολικά χρόνια των τριών πολυαγαπημένων παιδιών μου: για τις εποχές που η βαριά δυσκολία ήτανε αν θα βρίσκαμε κασετίνα Cars, Little Mermaid, ξανά Cars (είχανε ξαναβγει στη μόδα) ή Μπομπ Σφουγγαράκη που δεν τον ήθελε ο Θεός από μία φάση και μετά – ας ήτανε Ο θεός ο ίδιος, σε παλιότερη φάση. Για τις εποχές που τα παιδιά ήταν κατευχαριστημένα με οβηστήρες-ανθρωπάκια, μολύβια με φούντες, μαρκαδόρους σε όλα τα χρώματα, ξυστήρες-αυτοκινητάκια, και εξαγοράζονταν εύκολα με τρία τέσσερα σετ αυτοκόλλητων ετικετών. Με τον Μπομπ Σφουγγαράκη όσο ήταν στη μόδα, και οπωσδήποτε χωρίς αυτόν, μόλις πέρναγε η μογιά του.

Μακάρι να χρειαστεί να τα κάνω όλα από την αρχή και πάλι με εγγόνια, επειδή, ακόμα κι όταν ξεφουσουσα φορτωμένη σακούλες με σχολικά, μου άρεζε, όπως μου αρέσει ακόμα, η διαδικασία. Αλλά κυρίως μου αρέσει η αισιοδοξία και η ελπίδα που κουβαλάει μαζί της κάθε νέα σχολική χρονιά... **A**

ΣΤΟ ΛΥΚΕΙΟ

Ο σεπτεμβριάτικος πανικός των χαρτοπωλείων δεν σε αφορά και πολύ όταν τα παιδιά σου είναι στην εφηβεία. Αλλά τον θυμάσαι με ανατριχίλα και με λίγη νοσταλγία...

Της ΜΑΝΙΝΑΣ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗ

ΑΠΟ ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ

Ήταν μία ζεστή αυγουσιτιάτικη μέρα, σε ένα από εκείνα τα παραθαλάσσια μαγαζάκια των ελληνικών χωριών που είναι λίγο απ' όλα: ταβέρνες, μαγειρεία, καφετέριες, και γλυκοπωλεία ταυτόχρονα. Μία κοπέλα καθόταν σε ένα τραπέζι και ζωγράφιζε. Όχι σε χαρτί, μα στο tablet της. Μου έκανε εντύπωση η αφοσίωσή της, ο τρόπος που καθοδηγούσε το S Pen πάνω στην οθόνη, έμοιαζε σαν μόλις να της είχε έρθει μία καλή ιδέα και δεν ήθελε να την αφήσει να φύγει. Όταν τελείωσε, την πλησίασα και κοίταξα την οθόνη πάνω από τον ώμο της. Δεν πίστευα στα μάτια μου!

Είχε μόλις δημιουργήσει ένα υπέροχο αρχιτεκτονικό σχέδιο, αλλά το πιο απίστευτο ήταν ότι το έκανε στο tablet! Αν δεν το είχα δει, δεν θα πίστευα ποτέ ότι κάτι τέτοιο είναι εφικτό, τουλάχιστον όχι σε αυτό το επίπεδο. Όμως αυτό δεν ήταν ένα συνηθισμένο tablet, αλλά ένα **Galaxy Tab S9**.

Η νέα σειρά **Galaxy Tab S9** της Samsung ήρθε για να ταρακουνήσει όσα ξέραμε μέχρι τώρα για τα tablet, αλλά κυρίως για να κάνει την καθημερινότητά μας πιο εύκολη. Περιλαμβάνει τρία μοντέλα (το **Galaxy Tab S9**, το **Tab S9+** και το **Tab S9 Ultra**), όλα σχεδιασμένα ώστε να ενσωματώνουν την premium εμπειρία των Galaxy σε ένα tablet που σε ακολουθεί παντού.

Τι τα κάνει τόσο ξεχωριστά; Πρώτα απ' όλα η οθόνη τους. Και τα τρία μοντέλα της σειράς διαθέτουν από μία οθόνη Dynamic AMOLED 2X, η οποία όχι μόνο προσφέρει εντυπωσιακά χρώματα και γραφικά, αλλά επιπλέον είναι και εξαιρετικά ξεκούραστη για τα μάτια καθώς έχει μειωμένη εκπομπή μπλε φωτός. Επίσης, χάρη στο Vision Booster, η φωτεινότητα της οθόνης προσαρμόζεται αυτόματα μέ-

σω ενός έξυπνου αλγόριθμου εξωτερικού χώρου που ανιχνεύει τη λάμψη του πλίου, επιτρέποντάς σου να βλέπεις καθαρά ακόμη και σε έντονα φωτισμένους χώρους.

Η οθόνη Dynamic AMOLED 2X σε συνδυασμό με τον γρήγορο επεξεργαστή Snapdragon 8 Gen2 υπόσχονται απολαυστική εμπειρία gaming και εκπληκτικές επιδόσεις, ενώ η μηχανή γραφικών με τις σχεδόν πραγματικές αντανάκλασεις στα περιβάλλοντα 3D gaming, κάνει τα πράγματα ακόμη πιο συναρπαστικά. Και δεν χρειάζεται καν να ανησυχείς για τη φόρτιση! Η μπαταρία μακράς διάρκειας των **Galaxy Tab S9** έχει αρκετή ισχύ για ολόκληρη τη μέρα και επιπλέον διαθέτει απόθεμα σε περίπτωση που το χρειαστεί το smartphone σου.

Θες να κάνεις τα πράγματα ακόμη πιο γρήγορα κι εύκολα; Το μόνο που χρειάζεται είναι να συνδέσεις το Book Cover Keyboard και το tablet σου θα μεταμορφωθεί σε έναν πανέξυπνο Η/Υ, που συνδέεται με οποιαδήποτε άλλη συσκευή Galaxy για να πληκτρολογείς σε όποια οθόνη θες. Επιπλέον, τα **Galaxy Tab S9** είναι ειδικά σχεδιασμένα για όσους αγαπούν το multitasking. Η οθόνη τους, βλέπεις, χωρίζεται παρέχοντας τη δυνατότητα στον χρήστη να κάνει πολλαπλές εργασίες ταυτόχρονα. Ας πούμε, μπορείς να σχεδιάζεις, να απαντάς σε email και ταυτόχρονα να κάνεις βιντεοκλήση, χωρίς να κλείσεις ούτε ένα παράθυρο!

Αλλά αυτό που με εντυπωσίασε περισσότερο ήταν το S Pen. Με αυτό το εκπληκτικό εργαλείο, μπορείς να καταγράψεις αμέσως όποια ιδέα σου έρθει στο μυαλό για να μην την ξεχάσεις. Το S Pen θα μετατρέψει γρήγορα κάθε χειρόγραφο κείμενο σε εισαγωγή κειμένου σε μία ευρεία γκάμα εφαρμογών. Εκπληκτικό;

Και αν οι συνθήκες της μέρας σου δεν είναι αυτές που περιμένεις, τουλάχιστον δεν χρειάζεται να ανησυχείς για το tablet σου. Η **Galaxy Tab S9** είναι η πρώτη σειρά Samsung Galaxy tablet ανθεκτική στο γλυκό νερό και τη σκόνη, με πιστοποίηση IP68. Επιπλέον, το ισχυρό Armor Aluminum πλαίσιο θα προστατέψει το tablet σου από τους κραδασμούς.

Οπότε, σε περίπτωση που ψάχνεις ένα tablet ισχυρό για να σου κάνει τη ζωή πιο εύκολη, μόλις το βρήκες. Ανακάλυψε τη νέα σειρά **Galaxy Tab S9** στο [Samsung.com/gr](https://www.samsung.com/gr).

Διαφημιστική καταχώρηση της Samsung Electronics Ελλάς Μ.Α.Ε.

Galaxy Tab S9

Η νέα σειρά premium tablet από τη Samsung

**ΕΝΑ TABLET ΠΟΥ ΗΡΘΕ
ΝΑ ΚΑΝΕΙ ΤΗ ΖΩΗ ΜΑΣ
ΠΙΟ ΕΥΚΟΛΗ**

BACK TO
SCHOOL

Ένα ΠΑΡΚΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΣΤΗ Γλυφάδα

Το πρώτο πάρκο με δωρεάν μαθήματα σε όλα τα παιδιά. Ο Δήμαρχος Γλυφάδας, Γιώργος Παπανικολάου, μας ξεναγεί στον νέο εντυπωσιακό χώρο

Της ΜΑΡΙΑΣ-ΙΩΑΝΝΑΣ ΣΙΓΑΛΟΥ

«**Αυτοσχέδιοι αγώνες επίδειξης με αυτοκίνητα και μηχανές.** 368 παραβάσεις και 12 συλλήψεις», γράφει η λεζάντα στο κεντρικό δελτίο των 8 της Κυριακής και, χωρίς να διαβάσω πού αναφέρεται, καταλαβαίνω πως πρόκειται για την Παραλιακή. Όχι επειδή έχω κάποια μαντική ικανότητα, αλλά επειδή αυτή η λεωφόρος στα drifts, τις σουζες και τις κόντρες, έχει τα πρωτεία. Δυστυχώς αυτή η ατέλειωτη ευθεία, εκτός από την επιτομή του Californication με φόντο τους φοίνικες και θέα τη θάλασσα, έχει γίνει η «Χάρυβδη» πολλών ανθρώπων και ειδικότερα νέων. Αλλά δεν είναι μόνο αυτός ο δρόμος που έχει τη «φήμη». Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (Π.Ο.Υ.) τα τροχαία δυστυχήματα αποτελούν την 1η αιτία θανάτου για τους νέους 15-29 ετών. Από την άλλη, το Παγκόσμιο Σχέδιο για τη Δεκαετία Δράσης για την Οδική Ασφάλεια 2021-2030 αποτελεί έναν φιλόδοξο στόχο για τη μείωση των θανάτων και τραυματισμών από τροχαία ατυχήματα κατά 50% έως το 2030. Επισημαίνεται ότι μπορούν να προληφθούν μεταξύ άλλων (π.χ. την επανεξέταση ολόκληρου του συστήματος μεταφορών) με την υιοθέτηση σωστής οδικής συμπεριφοράς.

Νέο πάρκο κυκλοφοριακής αγωγής στη Γλυφάδα

Μία τέτοια πρόταση είναι το νέο πάρκο κυκλοφοριακής αγωγής της Γλυφάδας. Αυτό το σύγχρονο οικοδομικό τετράγωνο (Επαμεινώνδα -Ηφαιστου-Δημελά-Ποσειδώνος), που είναι σε λειτουργία από τον Μάιο, αποτελεί μία προσομοίωση του οδικού δικτύου, με φωτεινούς σηματοδότες και τα βασικά σήματα της Τροχαίας, απευθυνόμενο στους μικρούς μας φίλους. Ποιο όχημα έχει προτεραιότητα στον κυκλικό κόμβο; Τι πρέπει να κάνουμε όταν δούμε την μπλε πινακίδα με το βέλος; Ποιοι περνούν από τις διακεκομμένες λευκές γραμμές του δρόμου (ενν. διάβαση); Τα παιδιά μαθαίνουν με τον πιο βιωματικό, απλό και κατανοητό τρόπο να κινούνται σε ένα περιβάλλον μικρογραφίας της πραγματικής πόλης τόσο ως συνειδητοί οδηγοί όσο και ως προσεκτικοί πεζοί. «STOP, STOP, πρέπει να σταματήσεις!», ακούω το κοριτσάκι (συνοδηγός) να λέει στον συνομήλικό οδηγό της «άσπρης BMW», καθώς ο Γιώργος Παπανικολάου, Δήμαρχος Γλυφάδας, μας ξεναγεί στον χώρο.

Σε αυτό το μίνι οδικό δίκτυο, τα παιδιά μπορούν να έρθουν με το πατίνι, το ποδήλατο ή το αυτοκίνητάκι τους και να απολαύσουν ατέλειωτες κούρσες, πάντα τηρώντας τον Κ.Ο.Κ. «Επειδή διαπιστώσαμε ότι δεν είναι πάντα εύκολο για έναν γονιό να φορτώσει ένα ή δύο αυτοκινιτάκια ή ποδήλατα στο αμάξι, ο Δήμος μας διαθέτει στα παιδιά 40 σύγχρονα ηλεκτρικά αμαξάκια», αναφέρει ο κ. Παπανικολάου όσο περιμένουμε να ανάψει ο «Γρηγόρης» για τους πεζούς.

Δωρεάν μαθήματα κυκλοφοριακής αγωγής

Τη σωστή οδική συμπεριφορά έρχονται να συμπληρώσουν τα δωρεάν 30λεπτα μαθήματα κυκλοφοριακής αγωγής που παρέχονται καθημερινά τις απογευματινές ώρες από εκπαιδευτικούς προσχολικής αγωγής και γυμναστές σε παιδιά από 1,5 (Σουμάχερ από κούνια) έως 10 ετών – ανάλογα τη σωματοδομή τους. «Δωρεάν και πάντα δωρεάν. Είναι μία ακόμη σημαντική κοινωνική αποστολή του Δήμου. Δεν βρίσκουμε νόημα στο να σκεφτόμαστε χρηματικά» αναφέρει ο Δήμαρχος. Ωστόσο, δεν έχει τόσο σημασία το ότι πρόκειται για μια δωρεάν υπηρεσία, άλλωστε στην Ελλάδα πολλά είναι τα αγαθά χωρίς πληρωμή – μέχρι στιγμής τουλάχιστον. Το σημαντικότερο είναι η ποιότητα αυτής της παροχής, η οποία ομολογώ (όσο υποτιμητικό και αν ακούγεται για τη χώρα μας) είναι επιπέδου εξωτερικού.

Από τη φετινή σχολική χρονιά θα γίνουν οργανωμένες σχολικές ξεναγήσεις. Το πάρκο θα επισκέπτονται κατά τις εκπαιδευτικές ώρες (1 ή 2) και παιδιά δημοσίων και ιδιωτικών σχολείων της Γλυφάδας με συνοδεία των δασκάλων τους και θα συμμετέχουν στα δωρεάν μαθήματα – μια παροχή δυνατή και σε μαθητές άλλων Δήμων. «Είμαστε σε διαβούλευση με το Υπουργείο Παιδείας για την ακριβή υλοποίησή του. Ενδεχομένως να υπάρχει και πρωτότερη ενημέρωση και προετοιμασία στις τάξεις» αναφέρει ο Δήμαρχος.

Σημειώνεται ότι είναι το πρώτο πάρκο κυκλοφοριακής αγωγής που διαθέτει δικά του υπερσύγχρονα αυτοκίνητα και παρέχει δωρεάν μαθήματα σε όλα τα παιδιά (όχι μόνο σε δημότες ή οργανωμένα σε σχολεία).

Ασφάλεια των μικρών οδηγών

Το πάρκο αυτό είναι το «αγχολυτικό» πολλών γονιών σε σχέση με τη σωματική ακεραιότητα των παιδιών τους. Εδώ που τα λέμε, τα περισσότερα πάρκα είναι εκτεθειμένα σε δρόμους όπου περνούν πολλά αμάξια και δη με ανεξέλεγκτη ταχύτητα. «Αυτό που πρώτα απαντάμε σε κάθε οικογένεια είναι το εξής: Εδώ μπορείτε να έρθετε με το ποδήλατο, το πατίνι ή το αυτοκινιτάκι του παιδιού σας και να απολαύσετε όλοι μαζί το παιχνίδι χωρίς κινδύνους. Έχω και εγώ μικρά παιδιά και αντιλαμβάνομαι πώς αισθάνονται οι γονείς». Όσο είναι ανοιχτό το πάρκο, υπάρχει παντού προσωπικό του Δήμου για να παρέμβει οποιαδήποτε στιγμή, π.χ. εάν ένα παιδί τρέχει πολύ με το ηλεκτρικό αμάξι. Στην τελευταία περίπτωση έχει τη δυνατότητα να παρέμβει και ο γονέας ακινητοποιώντας το αμαξάκι, καθώς μπορεί να προμηθευτεί το ειδικό κοντρόλ που το χειρίζεται – ενδείκνυται για τα παιδιά πολύ μικρής ηλικίας. Τέλος, όπως μας ενημερώνουν, τα αυτοκινιτάκια συντηρούνται πολύ τακτικά. «Αυτή την ανακούφιση και τη χαρά των γονιών την εισπράττουμε πολύ έντονα και μας δίνει και εμάς κουράγιο για τη συνέχεια» συμπληρώνει.

Σημείο συνάντησης για μικρούς και μεγάλους

Το έργο αυτό δεν απευθύνεται μόνο σε δημότες. Αντιθέτως, έρχονται από πολύ μακρινές περιοχές, όπως Αίγινα και Καματερό. Σημειώνεται ότι όταν η ζήτηση για μαθήματα είναι τεράστια, προτεραιότητα δίνεται στους κατοίκους Γλυφάδας. Η επιτυχία όμως αυτού του πάρκου έγκειται στο ότι δεν απευθύνεται αποκλειστικά σε παιδιά. Είναι ένας όμορφος χώρος, με πολλές γωνιές πρασίνου (δέντρα, θάμνοι, λουλούδια) και ευρύχωρα ξύλινα τραπέζια με ενσωματωμένους πάγκους, κατάλληλος για να περνούν οι γονείς/συνοδοί την ώρα τους εξίσου ευχάριστα. Μάλιστα, είναι τέτοιος ο αριθμός των τραπέζιων και έτσι τοποθετημένα, ώστε να μη χάνουν τα παιδιά ποτέ από τα μάτια τους – γιατί όσο ασφαλές και αν είναι το μέρος, η αγωνία των γονιών σε έναν βαθμό παραμένει. «Στόχος είναι να θέλει όλη η οικογένεια να ξαναέρθει την επόμενη ημέρα. Νομίζουμε ότι σε σημαντικό βαθμό τα έχουμε καταφέρει» προσθέτει ο κ. Παπανικολάου.

Μεγάλη επισκεψιμότητα

Σε αυτό το πάρκο η εκπαίδευση γίνεται παιχνίδι. Για αυτόν τον λόγο έως τώρα έχουν έρθει χιλιάδες παιδιά. Σκεφτείτε μόνο ότι το επισκέπτονται κατά μέσο όρο 120 παιδιά την ημέρα για να παρακολουθήσουν το μάθημα και πόσα ακόμη για να παίξουν μόνα τους με το όχημά τους ή στον παιδότοπο που υπάρχει στην έκταση. «Θέλαμε να φτιάξουμε έναν χώρο που θα τον βλέπουν τα παιδιά και θα θέλουν να μπου μέσα να τον εξερευνήσουν. Να είναι γεμάτος με εικόνες και πράγματα που αρέσουν σε αυτά και στις οικογένειές τους. Δεν μας ενδιαφέρει να πληρώσουμε μόνο τις βασικές προδιαγραφές, αλλά να βάζουμε πολλή φαντασία και πολλή αγάπη, και νομίζουμε ότι σε αυτόν τον χώρο αυτό το καταφέραμε. Γι' αυτό και όταν ο καιρός είναι καλός το πάρκο είναι γεμάτο» αναφέρει ο Δήμαρχος. «Μερικές φορές χρειάζεται να φέρουμε κανονικό τροχονόμο», προσθέτει γελώντας.

Σχέδια για το μέλλον

«Θέλαμε πρώτα να ξεκινήσει να λειτουργεί το πάρκο, να δούμε πώς θα αξιοποιήσουμε όλες τις δυνατότητες και μετά να προχωρήσουμε σε άλλες ενέργειες» λέει ο Δήμαρχος. Σε επόμενη φάση θα ακολουθήσει και νέος κύκλος μαθημάτων κυκλοφοριακής αγωγής με ποδήλατα για παιδιά μεγαλύτερης ηλικίας. Υπάρχει και το ενδεχόμενο συνεργασίας με φορείς που κάνουν πιο οργανωμένα μαθήματα κυκλοφοριακής αγωγής, όχι όμως για μικρά παιδιά. Ακόμη, υπάρχει ένα αναξιοποίητο μέρος που φιλοδοξούν να φτιαχτεί ένας ειδικός κλειστός χώρος στον οποίο θα γίνονται παρουσιάσεις και συζητήσεις και θα λειτουργεί συμπληρωματικά για να εμπλουτιστεί η προσπάθεια – ενδεχομένως να έχει και Led προσομοιωτές οδήγησης σε ψηφιακούς δρόμους. Μαζί με εταιρίες που θα δώσουν χορηγίες, ο Δήμος Γλυφάδας σκέφτεται να φτιάξει ένα πρατήριο για καύσιμα ή ηλεκτρική φόρτιση. «Πολύ σύντομα θα εισαχθούν και άλλες καινοτομίες, γιατί φιλοδοξούμε αυτός ο χώρος να είναι σημείο αναφοράς για πολλές γενιές παιδιών» ολοκληρώνει. Συμπληρώνω πως μία πρόβλεψη για παιδιά ΑμεΑ είναι κάτι που λείπει από αυτό το πάρκο, ώστε να μπορούμε να κάνουμε λόγο για πραγματική συμπερίληψη.

Συσχέτιση με τροχαία ατυχήματα

Ατυχήματα και δυστυχήματα στη Βουλιαγμένης, drift και κόντρες στην Ποσειδώνος, έφηβοι χωρίς δίπλωμα. Ο Δήμαρχος απαντά: «Δυστυχώς βλέπουμε να χάνονται ζωές καθημερινά σε όλη την Ελλάδα από τροχαία ατυχήματα και από κακή εν γένει οδική συμπεριφορά. Ασφαλώς μας επηρεάζει όλους. Κεντρικές αρτηρίες, όπως η Ποσειδώνος και η Βουλιαγμένης (εκεί αναπτύσσονται μεγάλες ταχύτητες) και όλο το μήκος της Ριβιέρας στη Νότια Αττική, έχουν επικινδυνότητα. Είναι δεδομένο ότι όλα αυτά έπαιξαν ρόλο στην προσπάθειά μας (ενν. το πάρκο), η οποία είναι πρόληψης και όχι αντιμετώπισης. Δεν είναι όμως μόνο τα ατυχήματα. Το πάρκο εκφράζει την ανάγκη που έχουμε όλοι, να μπορούμε να λειτουργούμε πιο υπεύθυνα ως πολίτες σήμερα και αύριο». Σε σχέση με το αν έχουν γίνει και άλλες κινήσεις από τον Δήμο, απαντά: «Είναι πολύ σύνθετο θέμα. Αρμόδια είναι η Περιφέρεια Αττικής και το Υπουργείο Μεταφορών και μετά ο Δήμος. Έχουν γίνει από κοινού προσπάθειες. Εξετάζουμε πώς θα βρούμε λύσεις και πώς θα μπορούμε να ενισχύσουμε την οδική ασφάλεια σε συγκεκριμένα σημεία και διασταυρώσεις, αλλά φαίνεται ότι είναι ακόμη πολλά αυτά που πρέπει να γίνουν από κοινού». Θα συμφωνήσω με το τελευταίο.

Ακούγοντας όλα αυτά, βλέποντας την πειθαρχία των παιδιών –όχι επειδή πρέπει, αλλά επειδή το θέλουν– και έχοντας στο μυαλό μου εικόνες ατυχημάτων ως αποτέλεσμα κακής οδικής συμπεριφοράς, σκέφτηκα ότι η κυκλοφοριακή αγωγή πρέπει να γίνει υποχρεωτικό μάθημα στην εκπαίδευση, και γιατί όχι να συνδυαστεί με πρακτική εφαρμογή σε τέτοια πάρκα – την ίδια σκέψη κάνει και ο Δήμαρχος. Ίσως τελικά να μην υπάρχουν επικίνδυνοι δρόμοι αλλά επικίνδυνοι άνθρωποι, και αυτό είναι κάτι που πρέπει να αλλάξει. Ποιος είναι ο πιο κατάλληλος να φέρει την αλλαγή, αν δεν είναι τα παιδιά; **Α**

*Τα μαθήματα κλείνονται ηλεκτρονικά με προκράτηση.

www.athensvoice.gr

Διαβάστε όλη τη συνέντευξη

QUIZ ΚΑΛΩΣ ΗΡΘΕΣ ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ!

Αυτά είναι τύποι συμφοιτητών, πρότυπα, είδωλα, φράσεις και καταστάσεις που θα συναντήσεις. Κάνε το κουίζ και μάθε μερικά μυστικά της φοιτητικής ζωής.

Της ΛΙΝΑΣ ΜΑΝΔΡΑΚΟΥ

1. Τι είναι ο «φοιτητοπατέρας»;

- α)** Ευτυχισμένος γονιός που το παιδί του πέρασε στο πανεπιστήμιο
β) Ο αιώνιος φοιτητής που θα σου την πέσει στις εγγραφές για να σε γράψει σε μια κομματική παράταξη.

2. Τι είναι το «συνεργείο»;

- α)** Το συνεργείο που επιδιορθώνει φοιτητικά δίτροχα σε καλές τιμές.
β) Εμπνευσμένη ομάδα, κομάντο της αντιγραφής, που ετοιμάζουν τους πιο αόρατους σκόνους (σκονάκια).

3. Σπουδαράζω σημαίνει:

- α)** Φαίνεται ότι σπουδάζω, στην πραγματικότητα αράζω. Όλοι το κάνουν στο πρώτο εξάμηνο ως ρεφάρισμα στην ταλαιπωρία των πανελλαδικών.
β) Μπαίνω με γκάτζα στη σχολή για να πάρω πτυχίο στην ώρα μου και μετά να αράξω.

4. Μονοψήφιος είναι ο φοιτητής που:

- α)** Τόσα χρόνια στη σχολή κι έχει περάσει κάτω από 10 μαθήματα.
β) Χρωστάει μόνο ένα μάθημα για να πάρει πτυχίο.

5. Θαπεσάκας είναι ο τύπος που:

- α)** Ζει για το καμάκι, την «πέφτει» όπου βρει.
β) Ξέρει πάντα τι θα πέσει στις εξετάσεις, αλλά κατά κανόνα πάει κουβά.

6. «Δέντρο» αποκαλείται:

- α)** Ο αιώνιος φοιτητής που ρίζωσε στη σχολή, έβγαλε κλαδιά και δεν παίρνει πτυχίο με τίποτα.
β) «Το φυτό», ο διαβασμένος φοιτητής που στις εξετάσεις γύρω από τον «κορμό» του μαζεύονται αδιάβαστα κλαράκια για να αντιγράψουν.

7. «Παγκόσμια Φοιτητική Σταθερά», ή συντομογραφικά ΠΦΣ, είναι:

- α)** Το αίτημα «ψωμί, παιδεία, ελευθερία».
β) Το σωτήριο 5 με το οποίο περνάς το μάθημα στο τσακ.

8. «Ρεμαλισμός» είναι το κίνημα που πρεσβεύει:

- α)** Ρεμάλισμα και αρακλαμαντάν από το πρωί ως το βράδυ.
β) Την εντατικοποίηση των σπουδών, απειλώντας του χαλαρούς με τη φράση «τον νου σας, ρεμάλια».

9. Όλοι θα γνωρίσουν έναν «ξα» στον φοιτητικό

τους βίο. Ποιος είναι;

- α)** Ο Ξας (από το «πού 'σαι, ρε ξάδελφε») ξέρει κόσμο και κοσμάκη, δουλεύει ρε σε μπαράκι και φτιάχνει παρέες και κατάσταση.
β) Ο Ξας όλη τη χρονιά δεν πατούσε στις παραδόσεις (γιατί «τα έξυνε») και λίγο πριν τις εξετάσεις ζητιανεύει για σημειώσεις.

10. Συγκατοικώ με έναν «σέξαλο» σημαίνει ότι:

- α)** Ο συγκατοικός μου κάνει συχνά σεξ στο διπλανό δωμάτιο και δεν με αφήνει να κοιμηθώ.
β) Ο συγκατοικός μου (και η μαμά του) νομίζει πως είναι ακαταμάχητος και την πέφτει σε ό,τι κινείται.

11. Το «Κουβάλα τον προτζέκτορα, για να σε κάνω λέκτορα» είναι:

- α)** Τραγούδι του Πιώργου Ζαμπέτα, συνέχεια του «Ο πιο καλός ο μαθητής».
β) Ατάκα μεταξύ αστέιου και σοβαρού για το πώς μπορείς να προοδεύσεις σε ένα ακαδημαϊκό περιβάλλον. **A**

Από 1 έως 5 σωστές απαντήσεις

Ξεκινάς την πανεπιστημιακή σου ζωή εντελώς απληροφόρητος και άσχετος, τρυφερό «μπουμπούκι». Βρες άμεσα κάνα «δέντρο» να σε μυήσει στα κόλπα.

Από 6 έως 8 σωστές απαντήσεις

Έχεις μεγαλύτερο/η αδελφό/ή φοιτητή/τρια και σου έχει ψιθυρίσει ήδη μυστικά. Έχεις προοπτικές να παίξεις σε παραπάνω κατηγορία.

Από 9 έως 11 σωστές απαντήσεις

Φωτεινός παντογνώστης! Μεταξύ μας τώρα, μήπως είσαι «μονοψήφιος»;

β-11 β-01

α-6 α-8 β-2 α-9 β-5 α-4 α-ε β-2 β-1

ΣΥΖΟΥΜΕΛΑΜΑ ΣΥΖΟΥΜΕΣ

REFRESH AND RESET

Ανακαλύψτε όλα τα αγαπημένα σας ροφήματα Starbucks
στα ψυγεία σε super market & περίπτερα.

starbuckschilled.com/gr

SAMSUNG

Galaxy Tab S9 Graphite από €949

G-STAR RAW

Bomber €319

BERSHKA

Πλεκτό φόρεμα με έξω ώμους €25,99

TED BAKER

Τσάντα €50

TOMMY HILFIGER

Γυαλιά μυωπίας

TEZENIS

Φούτερ μακρυμάνικο βαμβακερό €7,49

IKEA

Πολυθρόνα POANG €89

NEW BALANCE

Παπούτσια €119,95

SWATCH

Ρολόι Bioceramic WHAT IF... GREEN? €105

Καθηγητής:

θα σε βγάλω έξω!

Μαθητής:

OK, αλλά εσύ
κερνάς.

MAT FASHION

Πλεκτή ζακέτα και παντελόνια με
δίσχρωμία €119,20 και €71,50

MOLESKINE

Εβδομαδιαίο 18μηνο ημε-
ρολόγιο 2023-2024 €31,90

New Balance Stores

- **THE MALL ATHENS** - ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ 35 ΜΑΡΟΥΣΙ ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ: 210-6300177
- **ΓΛΥΦΑΔΑ** - ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΑΓΓΕΛΟΥ ΜΕΤΑΞΑ 25, ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ: 210-8980241
- **ΑΤΤΙΚΑ CITY LINK** - ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 9, ΑΘΗΝΑ, 105 64
ΤΗΛ: 211-1802763
- **NOTOS** - ΣΤΑΔΙΟΥ & ΑΙΟΛΟΥ
ΤΗΛ: 210-3311894
- **ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ** - ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 52
ΤΗΛ: 2310-286619
- **MEDITERRANEAN COSMOS** - 110 ΧΛΜ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΔΟΥ, Α/Δ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Ν. ΜΟΥΔΑΝΙΩΝ
ΤΗΛ: 2310 478782
- **ΚΥΠΡΟΣ** - ΛΕΜΕΣΟΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΙΙΙ 202
ΤΗΛ: 00357-25363136

New Balance Outlet Stores

- **DESIGNER OUTLET ATHENS** - ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ, ΓΙΑΛΟΥ, ΣΠΑΤΑ
ΤΗΛ: 210 6638241
- **FACTORY OUTLET** - ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟΥ ΠΑΙΑΝΙΑ - ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ: 210-3541221
- **FACTORY OUTLET** - ΠΕΙΡΑΙΩΣ 76 ΝΕΟ ΦΑΛΗΡΟ - ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ: 210 4834203
- **MEGA OUTLET** - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ 43
ΤΗΛ: 2310-471780

E-shop: www.newbalance.gr

new balance

ΦΩΤΟ VILLY CALLIGA

Κίκη Μαυρίδου

Αν θες να ανέβεις στη θεατρική σκηνή, πρέπει να αποκαλυφθείς

Της VILLY CALLIGA

Η θεατρική συγγραφέας, ηθοποιός και ποιήτρια Κίκη Μαυρίδου μιλάει για τη διαδρομή της στον χώρο του θεάτρου και της ποίησης

Κάμποσα χρόνια πριν, μια οκτάχρονη πιτσιρίκα ξεκινάει το ταξίδι της από τη Θεσσαλονίκη έως το Wiesbaden με τρένο. Μαζί με τις αποσκευές της κουβαλάει κάτι πολύτιμο. Την αγάπη της για το θέατρο. Στα δεκατέσσερά της δημοσιεύει στη «Frankfurter Allgemeine» το πρώτο της ποίημα, στα δεκαέξι ανεβάζει την πρώτη της θεατρική παράσταση, παρουσία του υπεύθυνου Παιδείας του ελληνικού προξενείου. Το να ασχοληθεί με το θέατρο είναι για αυτήν τόσο αυτονόητο όσο και το ότι αναπνέει. Κατά παραι-

νεση της οικογένειάς της όμως δίνει εξετάσεις και γίνεται δεκτή στην Johannes Gutenberg University of Mainz. Παράλληλα δίνει εξετάσεις στην Ελλάδα και επιτυγχάνει στη Νομική Σχολή Κομοτηνής. Είναι 2023 όταν το όνομα του κοριτσιού ακούγεται στα 12α Θεατρικά Βραβεία Θεσσαλονίκης. Κίκη Μαυρίδου. Η συγγραφέας του θεατρικού μονολόγου «*Η μάνα αυτοunu*» που απέσπασε το Β΄ Βραβείο Κοινού και έφερε το Βραβείο Καλύτερης Γυναικείας Ερμηνείας στη Ράνια Σχιζα ως μητέρα του συγγραφέα Κώστα Ταχτσής. Μια παράσταση που παίζεται για τέταρτη συνεχή σεζόν στο θέατρο Vault. Γιατί το μικρό κορίτσι με τη μεγάλη αγάπη για το θέατρο έκανε αυτό που τελικά ήθελε. Κατέθεσε την ψυχή και το σώμα του σε αυτό. Συναντηθήκαμε με την Κίκη Μαυρίδου και μιλήσαμε για τη διαδρομή της. Μια διαδρομή που διανύθηκε με πείσμα, αφοσίωση και αγάπη.

Η αγάπη για το θέατρο ριζωσε μέσα σου νωρίς. Δεν ξέρω αν γεννήθηκα με την αγάπη ριζωμένη στα σπλάχνα μου ή αν μου τη μετέδωσε η μητέρα μου που το λάτρευε και με πήγαινε συνέχεια σε παραστάσεις. Από παιδί διψούσα για θέατρο, μακριά του δεν μπορούσα να αναπνεύσω. Σκέψου ότι στη Γερμανία υπήρχε ένα γαλλικό κανάλι, το TV5, που έδειχνε θεατρικές παραστάσεις κι εγώ τις παρακολουθούσα ανελλιπώς κι ως μην καταλάβαινα λέξη.

Πώς προέκυψαν οι νομικές σπουδές; Ήταν η εποχή που οι περισσότεροι γονείς, αν δεν άνθκαν στον καλλιτεχνικό χώρο, δεν ήθελαν το παιδί τους να γίνει καλλιτέχνης. Θυμάμαι πως η αγαπημένη μου γιαγιά, μια γυναίκα που είχε γεννηθεί το 1930, θεωρούσε τις ηθοποιούς ιερόδουλες. Πέρα από αυτό, νοσταλγούσα την Ελλάδα. Στη Γερμανία με αντιμετώπιζαν ως Ελληνίδα και στην Ελλάδα ως Γερμανίδα – και

εκεί και εδώ, δηλαδή, ως ξένη. Οι σπουδές στην Κομοτηνή εξασφάλιζαν την επιστροφή μου στη χώρα που ήθελα να ανήκω.

Μίλησέ μας για την επιστροφή σου. Με το που φτάνω, παράλληλα με τις σπουδές μου, ξεκινάω θέατρο στο Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο Κομοτηνής. Κάνω ραδιόφωνο, γράφω σε εφημερίδες, δημοσιεύω ποιήματά μου. Τελειώνω τις σπουδές, ασκώ δικηγορία στη Θεσσαλονίκη –παρέμεινα στο Δ.Σ. Θεσσαλονίκης μέχρι το 2011–, ενώ ξεκινώ σπουδές στο Τμήμα Θεάτρου της Καλών Τεχνών και στο εργαστήρι της Πειραματικής Σκηνής της Τέχνης με δασκάλους τους Σταμούλη, Ζηβάνο, Οικονόμου και τον Ναζίρη. Τελειώνω τις θεατρικές σπουδές μου και τον Ιούνιο του 2002 αποφασίζω εντελώς ξαφνικά και χωρίς να γνωρίζω κανέναν και τίποτα να μετακομίσω στην Αθήνα.

Ήταν όπως τα φανταζόσουν εδώ; Οι πρώτες ακροάσεις με απογοήτευσαν. Συνειδητοποίησα ότι αν όχι σε όλες τις περιπτώσεις, στις περισσότερες, το να σε επιλέξουν δεν ήταν θέμα ικανοτήτων ή ταλέντου αλλά δημοσίων σχέσεων και κατάλληλων γνωριμιών.

Πώς το διαχειρίστηκες; Πιστεύω στη συνεχή εκπαίδευση του ηθοποιού οπότε άρχισα να παρακολουθώ κύκλους σεμιναρίων, όπως για παράδειγμα με τον Ιάπωνα Yoshi Oida, ενώ δούλευα σέρβις και μπαρ για να εξασφαλίσω τα προς το ζην. Και φυσικά έγραφα πυρετωδώς.

Και κάπως έτσι γεννήθηκε η πρώτη ποιητική σου συλλογή... Το 2010, με τίτλο «*Ερωτας σε πρώτο πρόσωπο*». Είχε ανέλπιστα θερμή υποδοχή, ξεπούλησε τους πρώτους έξι μήνες και για τρεις μήνες βρισκόταν στα δέκα πρώτα ευώλπτα του περιοδικού «*Διαβάζω*». Ποίημα από αυτή τη συλλογή επιλέχθηκε από τον Κακλέα για τη «*Λυσιστράτη*» του, στην Επίδαυρο. Πολλές φορές λέω «*Μπορεί να μην έχω παίξει εγώ Επίδαυρο, αλλά έχει παίξει ποίημά μου*» (γέλια).

Το 2011, γνωρίζεις έναν άνθρωπο με τον οποίο συνεργάζεστε μέχρι σήμερα. Τον Δημήτρη Καρατζιά. Πρωτοανέβηκα στο σανίδι του Vault με την παράσταση «*Η μαμά μου ποτέ δεν πεθαίνει*» σε σκηνοθεσία δική του. Μια παράσταση βασισμένη στο βιβλίο της Claire Castillion, δώρο φίλου λόγω της ασθένειας της μητέρας μου από καρκίνο. Όταν το είδα, κρίνοντας από το εξώφυλλο που ήταν κόμικ, το σνόμπαρα. Όταν όμως το διάβασα συγκλονίστηκα και το πρότεινα στους συνεργάτες του Vault ώστε να μετουσιωθεί σε παράσταση.

Η μακροχρόνια σχέση σου με το Vault σημαίνει ότι δεν είσαι ανοικτή σε άλλες συνεργασίες; Κάθε άλλο. Εννοείται ότι είμαι ανοικτή! Οι καλλιτέχνες είναι σαν τα πουλιά, ελεύθεροι πάντα να ταξιδεύουν, να ανακαλύψουν και να γνωρίσουν νέους κόσμους.

Παρατηρώ από την κουβέντα μας ότι η μορφή της μητέρα σου είναι παρούσα καθόλη τη διάρκεια της διαδρομής σου. Η σημαντικότερη μορφή στη ζωή μου και η σημαντικότερη απώλεια. Τα συναισθήματα και οι μνήμες μου γέννησαν την ποιητική συλλογή «*Εξάρτηση*» που της αφιέρωσα.

Αυτό είναι κάτι που μεταφέρεις στους μαθητές σου στα σεμινάρια υποκριτικής στο Vault; Ναι. Άλλωστε δεν αποβλέπουν όλοι στο να γίνουν ηθοποιοί, κάποιοι θέλουν να δουλέψουν τους φόβους τους, τις αναστολές τους. Όσο πιο απελευθερωμένος είσαι στη ζωή τόσο θα είσαι και στο σανίδι. Και είναι συγκινητικό να βλέπεις ανθρώπους να σπάνε τελικά το σκληρό τους περίβλημα και να ανακαλύπτουν δυνατότητες που δεν γνώριζαν ότι είχαν.

«Μεθυσμένοι κόνδορες», το νέο υπό έκδοση βιβλίο σου. Τι αφορά; Είναι μικρά ταξίδια μνήμης και ποίησης. Ζήτησα από δεκαεφτά ανθρώπους να με πάνε σε ένα σημείο της Αθήνας που είναι για αυτούς σημαντικό γιατί έγινε εκεί κάτι πολύ «δικό» τους και να το μοιραστούν μαζί μου. Μεταξύ τους οι Σπύρος Ορνερράκης, Μελίνα Κανά, Πάννης Ξανθούλης, Πάννης Κακλέας, Πούλικα Σκαφιδά, Φωτεινή Βελεσιώτου κ.ά. Οι κουβέντες μας περιστρέφονται γύρω από τον έρωτα, τη φιλία, τη μοναξιά κ.λπ. και κάθε μια από αυτές συνοδεύεται από δύο ποιήματά μου.

Πάνω σε τι δουλειές αυτή την εποχή; Γράφω τηλεοπτικά σενάρια και δουλεύω τους διαλόγους μιας κωμωδίας που θα βγει σύντομα σε μεγάλο τηλεοπτικό κανάλι.

CITY GUIDE

Γιατί να δεις το «Μα» του Ρομέο Καστελούτσι

Η περφόρμανς του διάσημου σκηνοθέτη είναι ένας (ακόμα) καλός λόγος για να πάρεις τον δρόμο για τον αρχαιολογικό χώρο της Ελευσίνας

Της ΙΩΑΝΝΑΣ ΓΚΟΜΟΥΖΑ

Μια αλληγορία για τη ζωή, τον θάνατο, τη μητρότητα και την προσδοκία της λύτρωσης: ένα ταξίδι ά-λογο, χωρίς λέξεις, κι όμως τόσο εύγλωττο μέσα από τους ήχους και την χορογραφία των σωμάτων, η νέα παράσταση του Ρομέο Καστελούτσι άνοιξε σιωπηλά τα βήματά μας σε μια μυσταγωγική πομπή στον αρχαιολογικό χώρο της Ελευσίνας.

Ο τίτλος της μονολεκτικής, «Μα», παραπέμπει στο ψέλλισμα ενός βρέφους που καλεί τη μητέρα του, στη ρίζα του όρου μήτρα (*matrice*), στην επίκληση στα θεία αλλά και σ' ένα επιφώνημα αντίρρησης, που επιτρέπει να παρεισφρήσει η αμφιβολία. Αυτές οι συνδηλώσεις και όλα αντιπροσωπεύει η γη του Αισχύλου και της σύγχρονης αποβιομηχανοποίησης είναι εκεί στην περφόρμανς που παρουσιάζει (έως 13/9) στο πλαίσιο της 2023 Ελευσίς Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης ο Ιταλός δημιουργός - «ανατόμος της πληγής», σε μια ατμοσφαιρική αναδιαπραγμάτευση μιας πτυχής των Ελευσινίων Μυστηρίων. Η (πληγωμένη) Μητέρα Γη και η Κόρη, η κάθοδος στο σκοτάδι και η φωτεινή επιστροφή/αναγέννηση, οι αναφορές στις αρχαίες αλλά και στις χριστιανικές τελετουργίες.

Ήταν 27 χρόνων όταν είδε τη σπασμένη μαρμαρίνη κεφαλή του Ευβουλέα, που τον οδήγησε στα Ελευσίνια Μυστήρια. Λίγα χρόνια αργότερα, καθώς δούλευε την «Ορέστεια», συνάντησε «τον μητροκτόνο έφηβο του οποίου η πράξη επέφερε το τέλος της Δύσης», όπως

αναφέρει. Στη δική μας εποχή γνώρισε έναν νέο Ορέστη, τον Φιλίππο Αντάμο, έναν έφηβο από την Κατάνια που δολοφόνησε τη μητέρα του και του ζήτησε να βαδίσει στο ιερό της Ελευσίνας - όπου απαγορευόταν η είσοδος σε μητροκτόνους και «βαρβάρους».

«Η πράξη του αντιπροσωπεύει κάτι, μια προσευχή που έλειπε, μια συμφιλίωση επί της γης. Μετασχηματίζεται σε τάμα, σε χάδι, σε αφηρημένο γλυπτό. Εισερχόμενος στο άδυτο στην ουσία βεβηλώνει το ιερό του χώρου αλλά επαναφέρει την ιερότητά του» αναφέρει ο διάσημος σκηνοθέτης που πιστεύει ότι *«το θέατρο δεν είναι τίποτα άλλο από τη ζωή την ίδια».*

Βαδίζουμε στο ιερό της Δήμητρας στα χνάρια ενός σμήνους γυναικών, που είναι ομοιόμορφα ντυμένες, ώστε να ταυτίζονται σ' ένα πρόσωπο. Συλλέγουν το μητρικό τους γάλα, βηματίζουν στο τελεστήριο (σύμφωνα με τη χορογραφία της Γκλόρια Ντορλιγκούτσο) ακολουθώντας τους συριγμούς του κλαρινέτου και τον βόμβο της τούμπας (τα υποβλητικά ηχοτοπία του Ντεμέτριο Καστελούτσι), διαβαίνουν πύλες, τυλίγονται σε πλαστικά κουκούλια στο Πλουτώνιο Σπήλαιο, που συμβόλιζε την είσοδο στον Άδη. Εκεί, μπροστά σε ένα αντίγραφο του χρυσοποίκιλτου Ευαγγελισμού των Σιμόνε Μαρτίνι και Λίππο Μέμμι, θα καταφθάσει και ο σύγχρονος Ορέστης για να προσφέρει στη Γη το γάλα που του δόθηκε μέσα σ' έναν γυάλινο σωλήνα και, με ένα ξερό κλαδί στο χέρι, να προσπέσει γονυπετής ικέτης στην Παναγία-Μητέρα (του) αναζητώντας τη συγχώρεση.

INFO Μυστήριο 11, Μα Αρχαιολογικός χώρος Ελευσίνας, Σπηρίου Γκιόκα, Ελευσίνα Έως 13 Σεπτεμβρίου

ΕΠΙΛΟΓΕΣ

Μη χάσετε αυτή την εβδομάδα

10

Μη χάσετε αυτή την εβδομάδα θέατρο, συναυλίες, εκθέσεις. Πολιτιστικές προτάσεις που μας εντριγκάρουν αυτό το επτάημερο.

Της ΙΩΑΝΝΑΣ ΓΚΟΜΟΥΖΑ

Για να καταχωριστείτε στους οδηγούς της Α.Υ., στείλτε δελτία Τύπου 2 εβδομάδες πριν από την προγραμματισμένη ημερομηνία. Ταχυδρομικά στη διεύθυνση Χαρ. Τρικούπη 22, 10679 Αθήνα ή στο fax 210 3617310 ή στο avguide@athensvoice.gr

1 Ο Γούντι Άλεν στην Αθήνα

Δεν είχε κλείσει τα δέκα όταν του μπήκε η ιδέα να φτιάξει μια ταινία, στα δεκαπέντε έγραφε ήδη «αστείους διαλόγους» για το ραδιόφωνο και για τηλεοπτικές εκπομπές, ενώ δεν αποχωριζόταν το κλαρινέτο του. Αυτή την εβδομάδα ο Αμερικανός διάσημος σκηνοθέτης καταφθάνει στα μέρη μας και με τις δύο καλλιτεχνικές του αγάπες. Στις 8 Σεπτεμβρίου παρουσιάζει στην Αίγλη Ζαπφείου την 50ή ταινία του με τίτλο τα «Γυρίσματα της τύχης». Το Σαββατόβραδο, πάλι, από την ορχήστρα του Ηρωδείου θα παίξει με την μπάντα του κλασική τζαζ της Νέας Ορλεάνης, γλυκιά και νοσταλγική, χαρούμενη και θλιμμένη συνάμα, όπως και οι ταινίες του.

Πειραιώς 260, 20 Ιουλίου στις 21:00

3 Σινεμά Παράδεισος στην Ελευσίνα

Έργα video art και ντοκιμαντέρ πλάι στη θάλασσα; Το **Μυστήριο 73** από την 2023 Ελευσίς Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης φέρνει στο προσκήνιο κινηματογραφικές αφηγήσεις από 22 καλλιτέχνες για διαφορετικές κοινότητες, τελετουργίες και θάλασσες, για την πλανητική καταστροφή, την εργασία και τον εκτοπισμό. Ανάμεσά τους μια ταινία τεκμηρίωσης που δημιουργήθηκε μαζί με το σωματείο ναυπηγών στο Γκαντάνι του Πακιστάν, η χαμένη «Atlantis» του πολυβραβευμένου Ben Russell, το θρυλικό «What are the clouds?» του Πιερ Πάολο Παζολίνι, αλλά και το ταξίδι ενός κοντέινερ από το Ρότερνταμ μέχρι το Λος Άντζελες και το Χονγκ Κονγκ μέσα από τον φακό του Άλαν Σέκουλα.

Κινηματογραφική Λέσχη Ελευσίνας, 13 & 15-24 Σεπτεμβρίου στις 20:30

4 Χορεύοντας στο πάρκο

Αν σου έπεσε βαριά η επιστροφή στην πόλη, μήπως να το ρίξεις στον... χορό; Το **Social Ballroom Festival** του Κέντρου Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος επανακάμπτει για ένα κεφάλτο τρίμηνο με dancehall, tango και boogie woogie ρυθμούς. Κάθε βραδιά θα ξεκινά με ανοικτά μαθήματα χορού (από τους Sara Ganem, Tangoropolis και Rollin' Foxes), ενώ από τις 21:00 και για ένα δίωρο θα «παίξει» πάρτι (με μουσική από τους Κώστα Βλαχόπουλο και Herman Mayr στις 9/9 και τους HiROLLERS στις 10/9).

Αγορά του ΚΠΙΣΝ, 8-10 Σεπτεμβρίου από τις 19:30

2 Ραντεβού στο 51ο Φεστιβάλ Βιβλίου

Μετά από δέκα χρόνια το Πεδίο Άρεως γέμισε ξανά με βιβλία. Διακόσιοι δέκα εκδοτικοί οίκοι μάς συστήνουν τις προτάσεις τους σε 275 περίπου στο καθιερωμένο φθινοπωρινό ραντεβού από τον Σύνδεσμο Εκδοτών Βιβλίων, που επέστρεψε στο παλιό του στέκι. Στις τέσσερις σκηνές του φεστιβάλ θα τρέξουν 180 εκδηλώσεις (συναυλίες με τους Ελένη Δήμου, Μάρτα Μορελεόν, Μάριο Στρόφαλη κ.ά., θεατρικά και εκπαιδευτικά δρώμενα, βιβλιοπαρουσιάσεις κ.ά.), αλλά και αφιέρωμα στην προσφορά των γυναικών στις τέχνες και τα γράμματα, καθώς και στις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν.

Πεδίο Άρεως, έως 17 Σεπτεμβρίου

5 Φαραντούρη και Λιβανελί για την ειρήνη

Η φίλια της Ελληνίδας ερμηνεύτριας και του Τούρκου συνθέτη μετρά περισσότερες από τέσσερις δεκαετίες εκτίμησης και εγκάρδιας συνεργασίας, καθώς έχουν συμπράξει σε κατάμεστα θέατρα, από την Αθήνα και την Κωνσταντινούπολη έως το Βερολίνο και τη Νέα Υόρκη. Για την αλληλεγγύη και την ειρηνική συνύπαρξη των λαών θα τραγουδήσουν και στο ρωμαϊκό ωδείο στα πόδια της Ακρόπολης σκοπούς από το κοινό τους ρεπερτόριο (σε στίχους του Λευτέρη Παπαδόπουλου και της Αγαθής Δημητρούκα), αλλά και έργα του Μίκη Θεοδωράκη – ο οποίος, μαζί με τον Λιβανελί, δημιούργησαν την Επιτροπή Ελληνοτουρκικής Φιλίας για την περαιτέρω προσέγγιση των δύο λαών. *Ηρώδειο, 7 Σεπτεμβρίου στις 21:00*

6 Με τον Theodore στο... διάστημα

Τις νύχτες στο χωριό του παππού του κοιτούσε ψηλά τ' αστέρια σαν υπνωτισμένος. Ένα ταξίδι στο διάστημα ή στον βαθύτερο εαυτό ξετυλίγει και το τελευταίο του άλμπουμ «The Voyage». Μετά τα τρία sold out του περσινού Οκτωβρίου, ο πολυοργανίστας και τραγουδοποιός επιστρέφει στον Λόφο των Νυμφών με τα ambient ηχοτοπία του σε συνδυασμό με ένα light show. Και μετά, ξέρετε, ραντεβού στο τηλεσκόπιο Δωριδίδη για να δούμε τ' αστέρια.

Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών, 7 & 8 Σεπτεμβρίου στις 21:30

7 Το Off The Hook Festival πατάει Γκάζι

Μισόν αιώνα από τη γέννηση της hip hop, το καθιερωμένο διήμερο αφιέρωμα στην εν λόγω μουσική κουλτούρα φιλοξενεί γνωστούς καλλιτέχνες από την Ευρώπη και την Αμερική. Κάτω από τα φουγάρα της Τεχνόπολης θα πάρουν το μικρόφωνο, μεταξύ άλλων, ο ζωντανός θρύλος του είδους **Kool G Rap** από τη Νέα Υόρκη και το δίδυμο των **Blu & Exile** από το Λος Άντζελες, στην πρώτη τους ζωντανή εμφάνιση στην Ελλάδα, αλλά και ο Βρετανός **Octavian**, οι Αμερικανοί **Psycho Realm** και οι «δικοί» μας **Anser x Eversor**, **Μικρός Κλέφτης X Tsaki** και **Εθισμός**. *Τεχνόπολη Δήμου Αθηναίων, 8 & 9 Σεπτεμβρίου*

8 Εικαστικές «Επανάληψεις»

Εικονογραφικό μοτίβο, διαδικασία ταξινόμησης ή και εμμονικής ιεροτελεστίας, οι «Επανάληψεις» πρωταγωνιστούν αυτό το διάστημα στο πρόγραμμα της γκαλερί **Citronne** τόσο στον Πόρο (έως τις 17/9) όσο και για το ξεκίνημα της σεζόν στην Αθήνα. Οι δύο εκθέσεις, που επιμελείται η Τατιάνα Σπινάρη-Πολλάλη, λειτουργούν ως συγκοινωνούντα δοχεία. Παρουσιάζονται δημιουργίες (νέες και παλιότερες) των Νίκου Αλεξίου, Βερε Caturegli, Αλέκου Κυραρίνη, Χριστίνας Μήτρεντσε, Μυρτώξ Ζανθοπούλου, Μαρίας Οικονομόπουλου, Νίνας Παπακωνσταντίνου, Νίκου Ποδιά, Έφης Σπύρου, Θάλειας Χιώτη και Πάνου Χαραλάμπους. *Citronne Athens, έως 7 Οκτωβρίου*

Κυραρίνης
Αλέκος 2023

9 Ιππόλυτος σε Σχολείον και Ελαιουργείο

Το βαλτώδες, δυστοπικό σκηνικό της Εύας Μανιδάκη θα στηθεί ξανά στην Πειραιώς, μετά από μια στάση στα Αισχύλεια στην Ελευσίνα, για να κλείσει τη διαδρομή της η παραγωγή του Εθνικού Θεάτρου που άνοιξε το πρόγραμμα των φετινών Επιδουριών. Η σκηνοθεσία της **Κατερίνας Ευαγγελάτου** στην τραγωδία του Ευριπίδη εστιάζει στη μορφή της Αφροδίτης που σπίνει ένα παιχνίδι εκδίκησης και (με την κάμερα στο χέρι) παρακολουθεί πώς οι άνθρωποι γίνονται άθυρα των επιθυμιών της.

Παλαιό Ελαιουργείο Ελευσίνας, 10 Σεπτεμβρίου στις 21:00. Σχολείον της Αθήνας Ειρήνη Παπά 13-17 Σεπτεμβρίου στις 21:00

Εικονογραφημένο χειρόγραφο, 1970-1975

10 Η Νίκη Καναγκίνη και η υλικότητα της γραφής

Έργα της γνωστής ζωγράφου από τις ενόπτες των *Χειρογράφων* και των *Εικονογραφημένων Χειρογράφων*, που δημιουργήθηκαν από τα μέσα της δεκαετίας του 1970 και εξής, εκθέτει η γκαλερί της οδού Ρώμα. Άλλοτε με λάδι επάνω σε καμβά ή προετοιμασμένη ξύλινη επιφάνεια και άλλοτε με μεικτές τεχνικές σε χαρτί, εμπριμέ πανί ή καμβά, αναδεικνύουν το ενδιαφέρον της Καναγκίνη για τον σχηματισμό μιας μη αναγνώσιμης προσωπικής γραφής. Η ίδια, μάλιστα, τα αποκαλούσε «οπτικά κείμενα» και επιζητούσε μέσα από αυτά, όπως έλεγε, μια «μέγιστη ένταση επικοινωνία». *Roma Gallery 12 Σεπτεμβρίου - 7 Οκτωβρίου (εγκαίνια στις 20:00)*

Τα ΝΕΑ της καινούργιας σεζόν

Καινούργια και λαμπερά στέκια που θα ανοίξουν στην Αθήνα μέσα στο φθινόπωρο

EX MACHINA

GORLOMI

OH DIO

BLESS ME FATHER

✚ **Κι εκεί που έλεγα σαν τι να γράψω για την Αθήνα** και τα φθινοπωρινά της, ας δω καλύτερα σε ποια θαλασσίτσα θα βρεθώ το επόμενο Σαββατοκύριακο, να σου κι ήρθε ένας χειμώνας απρόσμενος και μια βροχή-καταβροχή, και με έβαλαν στη θέση μου... Καλά, μη σας πάρω κι εσάς από τα μούτρα, θα έχει κι άλλες καλοκαιρίες και βουτιές θαλασσινές (ελπίζω και φαντάζομαι), όμως και η Αθήνα τον έχει τον τρόπο της και κάνει ό,τι μπορεί για να μας φανεί φρέσκια και ανανεωμένη για τη σεζόν που τώρα σηκώνει αυλαία. Ας δούμε μαζί τα καινούργια και λαμπερά εστιατόρια που ανίχνευσε το έμπειρο ραντάρ μου:

Το καινούργιο τους Base Grill που στήνουν σε κεντρικότατο σημείο της Γλυφάδας οι αδελφοί Βαγγέλης και Σπύρος Λιάκου, το φτιάχνουν καιρό και, κατά πως τους ξέρω τελειομανείς, θέλουν να το κάνουν κούκλα. Στη συμβολή των Ζησιμοπούλου και Λαζαράκη, εκεί που ήταν παλιά το Hard Rock Café, μαθαίνω πως είναι αρκετά μεγάλο και «καθρέφτης», δηλαδή ίδιο στο ντεκόρ με το αδελφό εστιατόριο στο Μπουρνάζι, θα ανοίξει τέλος Οκτωβρίου και φυσικά θα σερβίρει ακριβώς το ίδιο μενού που το καθιέρωσε σαν ένα από τα πιο δυνατά κρεατοφαγικά στέκια της Αθήνας. Δεν σταματούν όμως εδώ, παρά ταυτόχρονα στήνουν κι ένα ακόμα ενδιαφέρον εγχείρημα, αυτή τη φορά στο κέντρο της Αθήνας, στην οδό Αιόλου, και μάλιστα με επικεφαλής σεφ τον παλιό, στενό τους συνεργάτη, τον Νίκο Καραθάνο. Αυτό θα είναι ένα μπακάλικο-εστιατόριο (στο όνομα του οποίου θα καταλήξουν αυτές τις μέρες) και θα μπορεί κανείς να ψωνίζει διάφορες νοστιμιές, δηλαδή premium προϊόντα από όλη την Ελλάδα – όπως γαλακτοκομικά, τυριά, όσπρια, ψωμιά, παξιμάδια και βέβαια τα δικά τους αλλαντικά της εταιρίας Metameat που οι ίδιοι στήσανε αναζητώντας το βαθιά νόστιμο και ποιοτικό σε όλα τα επίπεδα. Ο δε Καραθάνος με βάση αυτά τα προϊόντα θα σκαρώνει ελληνικά πιάτα που όπως μου λέει ο Σπύρος Λιάκος «χωρίς να πάνουν *fine dining level* θα είναι αρκετά προσεγμένα και στην εκτέλεση και στην παρουσίαση. Δεν θα είναι αυτό που λέμε του “μαγέρικου”, όμως θα έχουν τιμές μαγέρικου». Κι αυτό μέσα στον Οκτώβρη.

Και η Φωτεινή Παντζιά του πασιγνώστου By the glass και άλλων, ανοίγει όχι ένα αλλά δύο καινούργια πρότζεκτς. Το πρώτο, στο οποίο συνεργάζεται με τον Άγγελο Δαμουλιάνο από το *Botilia.gr*, λέγεται **Oh Dio** (λογοπαίγνιο με το Ωδείο), έκανε opening κανά δυο μέρες πριν, βρίσκεται πάνω στο νούμερο 3 της Αδριανού, είναι all day, έχει ωραίο δικό του φούρνο για πίτες και ψωμιά, φτιάχνει brunch, αργότερα σερβίρει και νόστιμα πιάτα μεσογειακής κατεύθυνσης, σε όλα έχει επιμέλεια ο νέος και πολύ καλός σεφ Δημήτρης Μπούτσαλης. Ε... και τι ρωτάτε, φυσικά και έχει πολύ καλή κάβα ελληνικών (κατά το μεγαλύτερο μέρος) και ξένων κρασιών. Το δεύτερο, το οποίο αργή λίγο ακόμα και αναμένεται μέσα στον Οκτώβρη, το στήνει σε συνεργασία με τον Σταύρο Θεοδωράκη μέσα στην Αγορά του ΚΠΙΣΝ, θα είναι κι αυτό ανοιχτό από το πρωί με πολλές προτάσεις φαγητού που εδώ θα επιμελείται ο έμπειρος και νόστιμος Κώστας Τσίγκας. Ο άκρως δημιουργικός, απρόβλεπτος και σίγουρα πολύ νόστιμος Άνταμ Κοντοβάς καιρό το έψηνε το καινούργιο του εγχείρημα, κάποια στιγμή όλα έκατσαν όπως τα ήθελε οπότε κι αυτός ανοίγει τέλη Σεπτεμβρίου με αρχές Οκτώβρη το **Ex Machina** στην Εμπροδοκλέους 34 στο Παγκράτι. Μιλώντας μαζί του μαθαίνω ότι θα φτιάχνει τα «δικά» του, παίζοντας με κρέας, αλλά και ψάρι που τα μαγικά του χέρια θα μεταμορφώνουν σε πιάτα πρωτότυπα και μοναδικά. Αναμένεται χαμός!

Gorlomi θα λέγεται (με έμπνευση από την ταινία «*Άδοξοι Μπάσταρδοι*» του Ταραντίνο), το καινούργιο ιταλικό εστιατόριο που θα ανοίξουν οι Χάρης Σπύρου και Αντρέας Κουτουμάνος (Zurbaran, Alemagu κ.ά.) στο Κολωνάκι. Στην Πλουτάρχου και Καρνεάδου, λοιπόν, και στο Εμπορικό Κέντρο Λαιμού (εκεί που ήταν το Messiah), γύρω στα τέλη του Σεπτεμβρίου θα ξεκινήσει το «καθαρόαιμο» ιταλικό, με επικεφαλής τον Ρωμάνο Luca Piscazzi, τον νεαρό και από πέρσι μισελενάτο σεφ του Αστέρρα της Βουλιαγμένης. Η κουζίνα θα είναι βορειοιταλική, κλασική, δεν θα έχει καν πίτσα για να φανταστείτε, φιλοδοξώντας να καλύψει το κενό του fine dining ιταλικού. Μαθαίνω πως το μάρμαρο και τα dark blue χρώματα επικρατούν, υπάρχει και μπάρα με χαμπλά όμως καθίσματα για να μπορεί κάποιος να φάει με την άνεσή του – περιμένω με ανυπομονησία ένα ιταλικό με τα όλα του, αυτό που λέμε «αξιώσεων» και που τόσο λείπει από την Αθήνα. ▶

ORTSAG

Ο Σήφης Μανουσέλης ανοίγει κι αυτός μέσα στον Σεπτέμβρη το πολυαναμενόμενο κρητικό του. Μαζί με την ομάδα του αγαπημένου περσινού Tsiftis στα Ιλίσια, αλλά και με τον Γιώργο Φουντουλάκη στο team, και αυτό στην ίδια περιοχή και επί της οδού Μαϊάνδρου 15, με όνομα **Αορίτης Κρήτης Θύμνες**. Η κουζίνα θα είναι ατόφια, παραδοσιακή κρητική, όπως μου λέει ο Σήφης κι εγώ πολύ χαίρομαι που ο καλός σεφ δεν θα πειράξει παρά θα σεβαστεί και θα παρουσιάσει έτσι όπως της αξίζει τη γεύση του τόπου του. Τα πιάτα θα ακολουθούν την εποχικότητα και τα περισσότερα προϊόντα θα έρχονται από την Κρήτη, ετοιμασείτε λοιπόν για τσιγαριστά, γαμοπίλαφα, αντικριστά κρέατα (ρίφια δηλαδή που θα έρχονται κι αυτά από το νησί και θα ψήνονται για ώρες μόνο με αλάτι), χειροποίητα σφακιανά λουκάνικα (που θα φτιάχνουν οι ίδιοι), φάβα από κουκιά, μπαρμπούνια με αγκινάρες όπως τα κάνουν στην Κίσοαμο, τα κρασιά, καμιά 25αριά ετικέτες, θα είναι όλα της υπέροχης νέας κρητικής (οινοποιητικής) εποχής, άρα αυτό που λέμε «διαμάντια», καθώς και ρακή επίσης εμφανωμένη. Το ανυπομονώ είναι λίγο!

Ο Αλέξανδρος Τσιτσινης, σεφ εξαιρετικός και τιμημένος με αστέρι Michelin, ανοίγει καινούργιο στέκι και μάλιστα με street food κατεύθυνση. Ο ίδιος μου λέει: «Το νέο αυτό project δημιουργήθηκε από 3 ανθρώπους που έχουμε συνδεθεί και “ζυμωθεί” μέσα από το CTC, τον chef de cuisine μας Χρήστο Ρήγα και τον Κώστα Μπαρούτη, επικεφαλής της κουζίνας στο ξεκίνημα του CTC και συνεργάτη μου από την εποχή που ήμουν στην Ελούντα το 2014. Καθώς είμαστε 3 μάγειρες, ονειρευτήκαμε έναν χώρο όπου θα μαγειρεύουμε το “βρόμικο” που θέλει να τρώει ο κάθε μάγειρας μετά τη δουλειά. Αλλά με μια νέα προσέγγιση. Όμως η ατμόσφαιρα του χώρου και το γεγονός ότι βρίσκεται ακριβώς απέναντι από το CTC μάς οδήγησε σε ένα ανατρεπτικό concept, ισάξιο, ωστόσο, σε ποιότητα του ονόματός μας. Θέλουμε να δούμε τη γαστρονομία ανάποδα εξού και το όνομα: **Ortsag** (αναγραμματισμός του gastro). Η γαστρονομική προσέγγιση ενός fine dining εστιατορίου, όσο και αν προσπαθούμε να το αποφύγουμε δημιουργεί μεγαλύτερη σπατάλη από αυτή που μπορεί κανείς να φανταστεί. Για παράδειγμα, μόνο στο μενού που τρέχει τώρα, εβδομαδιαία στο CTC, μένουν/περισσεύουν 140 κιλά φρέσκο καλαμάρι και 30 κιλά στηθόπλευρες από μία φανταστική ράτσα μοσχαριού που ονομάζεται Omaha, και αξιοποιούνται για ζωμούς και φαγητό προσωπικού. Νιώθω πως πιο πολύ από ποτέ οφείλουμε και σε εμάς, αλλά και στο περιβάλλον, να βάλουμε το μικρό μας λιθαράκι ώστε να εκμεταλλευτούμε αυτή τη “σπατάλη” και να τη μετατρέψουμε σε κάτι θετικό, φτιάχνουμε πάλι νέο, φρέσκο, ποιοτικό και νόστιμο, και ας το σερβίρουμε πάνω στη λαδόκολλα. Άλλωστε έχει έρθει η ώρα η υψηλή γαστρονομία να βγει στον δρόμο!» Το opening του Ortsag αναμένεται γύρω στα μέσα Οκτωβρίου.

Στο κέντρο πάλι και στην πλατεία Καρύτση ετοιμάζεται να ανοίξει γύρω στις 15 Σεπτεμβρίου και το **Bless me Father**, ένα όμορφο στέκι που βάζει πρώτα το ποτό (το οποίο θα επιμελείται ο πολύ γνωστός Αλέξανδρος Γκικόπουλος) και μετά το φαγητό που δεν θα υπολείπεται σε έμπνευση και ποιότητα καθώς θα επιμελείται ο Ασημάκης Χανιώτης – νέος αλλά ήδη καταξιωμένος και βραβευμένος με αστέρι Michelin στο Λονδίνο. Ανοικτό από το πρωί με καφέ, brunch και στη συνέχεια νόστιμα «τσιμπητά», αλλά και πιάτα διεθνούς κουζίνας. Στο νούμερο 2 της πλατείας. Τέλος, η ομάδα Μωράκης - Μελισσάρης (με τα τόσα γνωστά μας πόστα) συμπράττει με την ομάδα που κινεί τα καλά ιταλικά Curoia στο Παγκράτι και Onio στο Σύνταγμα και ανοίγουν κι αυτοί όχι ένα, αλλά δύο καινούργια projects. Τέλος Σεπτεμβρίου ανοίγουν το πρώτο, το **Ox**, που πάει να πει βόδι, και φυσικά θα είναι ένα κρεατοφαγικό εστιατόριο. Βρίσκεται στη Χατζηγιάννη Μέξη 9, δίπλα από το Χίλτον – εκεί που παλιά ήταν τα Goody’s–, ένας πολύ όμορφος χώρος σε μοντέρνο στιλ με γήινους τόνους, που θα σερβίρει ελληνικά κρέατα, ιδιαίτερες κοπές, αλλά και κοντοσουβλία, φρυγαδέλια, σουτζουκάκια, πασά κεφτέ και λοιπά αγαπημένα ελληνικά, καθώς και μεζέδες που θα έρχονται σε δίσκο στην αρχή για να διαλέξεις. Μάλλον θα φάμε καλά μια και πίσω από όλα όχι μόνο θα επιμελείται, αλλά θα βρίσκεται και επιτόπου ο υπέροχος Μιχάλης Νουρλόγλου. Το δεύτερό τους «πρόγραμμα» ετοιμάζεται κι αυτό για να ανοίξει στο Θησείο και στην Ηρακλειδών 10 (εκεί που ήταν το Coyoacan), γύρω στον Νοέμβρη. Τούτες τις μέρες θα ανακοινώσουν το όνομά του, σίγουρα όμως θα είναι ένα αυθεντικό ελληνικό μεζεδοπωλείο, με πολλά μικρά πιατάκια-μεζεδάκια και πολλά μαγειρευτά τύπου «back to the roots» τα οποία θα επιμελείται –και εδώ είναι η ωραία έκπληξη– ο Πάνος Ιωαννίδης ο οποίος αφήνει για λίγο την αγαπημένη του ιταλική κουζίνα για να μεγαλοουργήσει σε μονοπάτια ελληνικά. Καλή σεζόν σε όλους! 🍴

OX

ΑΟΡΙΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ ΘΥΜΝΕΣ

BASE GRILL

Η μαγειρική των περιστάσεων

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΚΑΚΑΟΥΝΑΚΗ

Στην Κρήτη το λέμε «το ευρισκούμενο». Δηλαδή αυτό το φαγητό που υπάρχει διαθέσιμο στο σπίτι. Ότι έχουμε στην κατσαρόλα, στα πιάτα και στα βάζα. Και να, οι αλατσοελιές, τα ατζούρια και τα αγγούρια, οι πιπερίτσες, οι ντομάτες και η γραβιέρα, η τοικουδιά και το κρασί, και στήνουμε τραπέζι μαζί με αυγά ομελέτα και πατάτες τηγανητές με χοντρό αλάτι. Και από τον κήπο αν έχουμε ακόμη κανένα κολοκύθι, πατάτα και ντομάτα, τα βάζουμε με λάδι και μυζήθρα στο ταψί στον φούρνο, και βγαίνει ένα μπουρέκι τρομερό το οποίο το τρώμε όλοι μαζί πίνοντας το κόκκινο κρασί των φίλων.

Είναι «Η μαγειρική των περιστάσεων»! Να μπορούμε να φάμε καλά με λίγα και όλοι μαζί. Όπως εξηγούσε στο ομώνυμο βιβλίο ο Θέμος Ποταμιάνος (3.2.1895 - 10.12.1973) είναι «η μαγειρική των δύσκολων καιρών, η σύγχρονη, η πολεμική μαγειρική, μια μαγειρική ιδιότυπη, πρωτότυπη, εκκεντρική, μια κουζίνα που δεν συγγενεύει με καμία από τις γνωστές κουζίνες και που τις ξεπερνάει όλες σε πρωτοτυπία και σοφούς συνδυασμούς».

Στη «μαγειρική της Κατοχής» μαγειρεύουν όλοι. «Μαγειρεύει ο καλοφαγάς και λιποδιάτατος. Μαγειρεύει ο πλούσιος και ο φτωχός», έγραφε και εξηγούσε μιλώντας για αυτή τη μαύρη εποχή. «Οι λόγοι είναι γνωστοί. Τα τρόφιμα είναι λίγα, τα εστιατόρια ακριβά, και αναγκαστικά τρώμε στο σπίτι μας και μαγειρεύουμε μόνοι μας. Η νέα μαγειρική ήρθε σε μία περίπτωση που όλα έλειπαν και που έπρεπε η τέχνη και η εφευρετικότητα του μαγείρου να αποπληρώσουν ό,τι δεν υπήρχε».

Η αρχή έγινε με το πλιγούρι, τα χρόνια εκείνα πριν το ανακαλύψει η σύγχρονη μαγειρική και το κάνει... γκουρμέ. «Το πλιγούρι έγινε κεφτές. Και μετά έγινε και το ρεβίθι και το κολοκύθι και η μελιτζάνα και το λάχανο και το κουνουπίδι. Μετά ακολούθησαν οι σαρδέλες του βαρελιού. Έγιναν σαρδέλες παστές πλακί με κρεμμύδια, σκόρδο, ντομάτα και πλιγούρι. Ατζέμι πλάφι με σαρδέλες. Μετά οι χαλβάδες και η πατάτα που προπολεμικά έμπαινε σε ορισμένα φαγητά ιδίως σε κρέατα και βραστό ψάρι». «Σήμερα» στον πόλεμο, «πάει σε όλα. Στις τηγανίτες, στους κεφτές, στα όσπρια, στα χορταρικά».

Βάζω την κατσαρόλα στο μάτι, ανοίγω το γκάζι, ανεβαίνει η φωτιά και αρχίζω να φτιάχνω φαγητά από χρόνους δίσεκτους.

Πλιγούρι με σπανάκι

Η εκτέλεση

Παίρνουμε ένα κιλό σπανάκι μαζί με δύο μάτσα άνηθο, το καθαρίζουμε καλά, το πλένουμε με αρκετό νερό, το αφιχνουμε να στραγγίξει και το κόβουμε ψιλό. Κατόπιν καβουρντίζουμε 300 γραμμάρια κρεμμύδι και αρκετό σκόρδο. Ενώ το κρεμμύδι τσιγαρίζεται, ρίχνουμε δύο καλές κόκκινες ντομάτες κομμένες ή τον ανάλογο πελτέ, και κατόπιν το σπανάκι, το οποίο ανακατεύουμε και αφιχνουμε να τσιγαριστεί μαζί με τη σάλτσα. Στη συνέχεια ρίχνουμε σιγά σιγά νερό. Όταν το σπανάκι βράσει, το τραβάμε από την κατσαρό-

λα και ρίχνουμε στο ζουμί το πλιγούρι. Όταν βράσει κι αυτό, ξαναρίχνουμε το σπανάκι και το αφιχνουμε να βράσει λίγο μαζί με το πλιγούρι προσθέτοντας το ανάλογο αλάτι. Στο φαγητό αυτό πηγαίνει απαραίτητα λεμόνι στο πιάτο.

Χταπόδι σκορδαλιά

Η εκτέλεση

Παίρνουμε μισό ή ένα κιλό χταπόδι χονδρό, είτε φρέσκο είτε ξηρό, και το βράζουμε καλά. Κανονίζουμε να μείνει στην κατσαρόλα ζουμί, περίπου δύο φλιτζάνια. Κατόπιν ετοιμάζουμε μια σκορδαλιά με ψωμί και πατάτα, και παίρνοντας από το ζουμί του χταποδιού ρίχνουμε λίγο στη σκορ-

δαλιά και ανακατεύουμε. Η σκορδαλιά θα γίνει φυσικά νερουλή, απαλή. Αν σας μείνει ζουμί τού ρίχνετε λίγο ξύδι και λίγο λάδι και το μεταχειρίζεστε ως σάλτσα του χταποδιού.

Το βιβλίο

«Η μαγειρική των περιστάσεων - Η μαγειρική της Κατοχής», Θέμος Ποταμιάνος, Βιβλιοπωλείον της Εστίας

«Η Δήμητρα Κακαουνάκη είναι δημοσιογράφος και ραδιοφωνικός παραγωγός. Παρουσιάζει κάθε βράδυ, τα μεσάνυχτα στο *Kosmos* την εκπομπή «Οίκος Αντοχής» και το podcast της με τίτλο «Οι συνταγές του Κόσμου» με μουσικές, συνταγές και βιβλία, βρίσκεται στο *Ertecho*.

Μια μητέρα και ένας γιος σε δύο ξεχωριστούς αλλά παράλληλους κόσμους

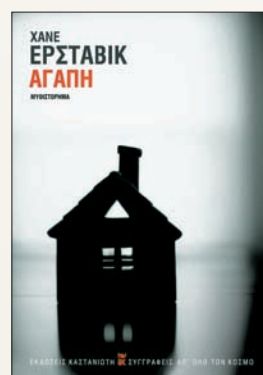
Του ΑΡΗ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ

Όταν πριν λίγα χρόνια τριγύρναγα στο χιονισμένο Όσλο περιμένοντας να έρθει η μέρα για να πετάξω ακόμη βορειότερα, στον Αρκτικό κύκλο, ώστε να δω το Βόρειο Σέλας, δεν φανταζόμουν ότι μια Νορβηγίδα συγγραφέας θα με εντυπωσίαζε τόσο με το βιβλίο της. Και δεν αναφέρομαι βέβαια στην αστυνομική λογοτεχνία των Σκανδιναβών που έχει αιχμαλωτίσει εδώ και καιρό το ενδιαφέρον του αναγνωστικού κοινού – πάνε χρόνια πολλά που έχω πάψει να διαβάζω αστυνομική λογοτεχνία, αυτό ήταν ένα άθλημα της εφηβείας μου, μαζί με το βόλεϊ και τις κούρσες ταχυτήτων.

Η Χάνε Έρσταβικ, η συγγραφέας του μίνι μυθιστορήματος «Αγάπη», είναι μια γυναίκα που μοιάζει με ξωτικό στη φωτογραφία που βρίσκεται στο αυτί του βιβλίου. Αυτό προδιαθέτει ευνοϊκά τον αναγνώστη που έλκεται από το μεταφυσικό. Ωστόσο, τίποτα το μεταφυσικό δεν έχει το ίδιο το μυθιστόρημά της. Αφορά στην παράλληλη ιστορία μιας μητέρας και του εννιάχρονου γιου της. Ο γιος εγκαταλείπει την οικία τους και περιφέρεται στη γειτονιά ενώ έχει πέσει το σκοτάδι και το κρύο παγώνει τα μέλη, την ίδια στιγμή που η μητέρα –πιστεύοντας ότι το παιδί της κοιμάται–

βγαίνει από το σπίτι, παίρνει το αυτοκίνητό της και αρχίζει να βολτάρει ώσπου πέφτει πάνω σε ένα περιοδεύον τσίρκο.

Την ίδια ώρα το μικρό αγόρι συναντάει ένα κορίτσι λίγο μεγαλύτερο σε ηλικία που τον καλεί στο σπίτι της όπου ο αναγνώστης αναμένει να συμβεί από στιγμή σε στιγμή κάτι αλλόκοτο. Ταυτόχρονα (ο αναγνώστης) παρακολουθεί τη μητέρα να αγρεύει ένα νταβραντισμένο παλικάρι που εργάζεται στο τσίρκο, να το ακολουθεί στο τρέιλερ του και αργότερα να βγαίνουν μαζί στη νύχτα για να καταλήξουν να πίνουν ποτά σε ένα ξενυχτάδικο.

Χάνε Έρσταβικ

Αγάπη

(εκδ. Καστανιώτη)

Οι ιστορίες μάνας και γιου ξετυλίγονται παράλληλα, με μια τέτοια εναλλαγή των σκηνών που θυμίζει καλογορισμένο θρίλερ,

ένα θρίλερ που η Νορβηγίδα συγγραφέας δομεί με αυξανόμενη ένταση και αγωνία καθλωτική. Ο αναγνώστης γυρίζει τη μια σελίδα μετά την άλλη με συγκρούμενα αισθήματα: από τη μια δεν θέλει να χάσει την εξαιρετική πεζογραφία του κειμένου, κι από την άλλη θέλει να δει τι θα γίνει παρακάτω. Πώς θα καταλήξει η ιστορία της μητέρας με το γεροδεμένο τεκνό; Και το εννιάχρονο αγόρι, θα καταφέρει να γυρίσει στο σπίτι εγκαίρως ή θα πέσει θύμα μιας άγνωστης που καταφέρνει να το πείσει να ανέβει στο αυτοκίνητό της; Τι λογής μάνα είναι αυτή που ξεπορτίζει χωρίς να έχει ελέγξει την κατάσταση του παιδιού της; Και τι σόι αγόρι είναι αυτό που ξεγλιστράει από την ασφάλεια του σπιτιού του κι αρχίζει να περιφέρεται στα σκότη του παγωμένου βορρά χωρίς να έχει ενημερώσει πρώτα τη μητέρα του; Αυτή είναι, λοιπόν, η περίφημη Σκανδιναβική αγωγή;

Το μυθιστόρημα τελειώνει με μια σκηνή που θυμίζει σεκάνς από την ταινία «Ονειρα» του Ακίρε Κουροσάβα.

Έκλεισα το βιβλίο με τη σκέψη ότι έπρεπε να μοιραστώ μαζί σας την απόλαυση που ένιωσα διαβάζοντάς το – και αυτό κάνω.

ΣΙΝΕΜΑ

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΪΜΑΚΗ

critic's CHOICE

Εύκολος στόχος (LA SYNDICALISTE) **1/2

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Ζαν-Πολ Σαλομέ ΠΡΩΤΑΓΟΝΙΣΤΟΥΝ: Ιζαμπέλ Ιπέρ, Ζιλ Κοέν, Αλεξάντρα Μαρία Λάρα, Μαρίνα Φόις, Ιβάν Ατάλ

Στις 17 Δεκεμβρίου 2012 η Μορίν Κερνέ, εκπρόσωπος συνδικάτου στην πολυεθνική Avena που ειδικεύεται στα προγράμματα πυρηνικής ενέργειας, δέχεται επίθεση από άγνωστο στο ίδιο της το σπίτι, ο οποίος τη σημαδεύει στο στομάχι με ένα μαχαίρι και την κακοποιεί σεξουαλικά. Το μήνυμα-προειδοποίηση είναι ξεκάθαρο προς την άτυχη γυναίκα: πρέπει να σταματήσει την ενοχλητική δράση της. Η Κερνέ υποψιάζεται πως ο νέος CEO της εταιρίας της εξυπηρετεί υπόγεια οικονομικοπολιτικά παιχνίδια μεταξύ Γάλλων και Κινέζων που απειλούν να αφήσουν στον δρόμο 50.000 εργαζομένους.

Στο σφιχτοδεμένο πολιτικό θρίλερ του Ζαν-Πολ Σαλομέ η πραγματική ιστορία της Ιρλανδής συνδικαλίστριας Μορίν Κερνέ η οποία αποκάλυψε το «σκάνδαλο των πυρηνικών» που έκανε άνω κάτω τη Γαλλία πριν από λίγα χρόνια, γίνεται το όχημα για να ξεδιπλωθεί μια περίπλοκη όσο και μυστηριώδης υπόθεση. Το σενάριο που βασίζεται στο δοκίμιο «La Syndicaliste» της Καρολίν Μισέλ-Αγκίρε, αντλεί δύναμη από ένα αινιγματικό και διαφορετικό χαρακτήρα. Η Μορίν είναι μια δυναμική γυναίκα που δεν υποχωρεί σε τίποτα μέχρι να αποκαλύψει την αλήθεια. Αποστολή της είναι να εξυπηρετεί τα συμφέροντα των εργαζομένων χωρίς πάντως να απειλεί το μέλλον της εταιρείας της. Οι χειρισμοί της δεν την κάνουν ιδιαίτερα δημοφιλή – αντιδράσεις υπάρχουν ακόμη και στο ίδιο της το σπίτι. Ο άντρας της όμως της συμπαραστέκεται σε ό,τι κάνει, ακόμη κι αν αναγνωρίζει πως «η Μορίν είναι ερωτευμένη με τη δουλειά της, της δίνει την αδρεναλίνη που χρειάζεται στη ζωή της», ενώ η ακτιβίστρια κόρη της την κατακρίνει που εργάζεται «για την καταστροφή του πλανήτη». Ο Σαλομέ, που είχε συνεργαστεί ξανά με την Ιπέρ στο πιο κωμικό «Η νονά της νύχτας», χρησιμοποιεί πολλά στοιχεία από το είδος των κλασικών πολιτικών θρίλερ συνωμοσίας για να ξεδιπλώσει την ανατριχιαστική ιστορία της ηρωίδας. Η αφήγησή του, πυκνή και πολυδιάστατη, δεν ρίχνει μόνο φως στα σκοτεινά γράναζα της εξουσίας, αλλά κυρίως τονίζει τα χαρακτηριστικά ενός υπαρξιακού δράματος γύρω από τη θέση μιας χειραφετημένης γυναίκας που βρίσκεται στο μάτι του κυκλώνα. Σε έναν ανδροκρατούμενο χώρο όπου ακούγονται συνέχεια σχόλια για «την υστερική που έχει βάλει σκοπό να διαλύσει την εταιρία», το ζητούμενο πλέον είναι η δολοφονία χαρακτήρα για τη γυναίκα που τόλμησε να τα βάλει με τα υψηλότερα κλιμάκια εξουσίας. Η Ιπέρ παίζει με άνεση τον ρόλο της Μορίν χάρη στην ντελικάτη πειθαρχία της που αγγίζει τα όρια της ψυχρότητας και της μπλαζέ ανωτερότητας. Το «τσαλάκωμα» που υφίσταται στο τελευταίο μέρος του έργου είναι μια υπενθύμιση πως η αληθινή ζωή είναι γεμάτη αδικίες και εγκλήματα σαν αυτό που υφίσταται η θαρραλέα συνδικαλίστρια.

JUST THE NOTES

Εύκολος στόχος **1/2
Ιζαμπέλ η συνδικαλίστρια

75 μέρες **
Η πραγματική ιστορία ενός ισπανικού εγκλήματος

Η καλόγρια II **1/2
Το κακό εξαπλώνεται με δύναμη

Περιφρόνηση ****
Ο λιγότερο αυθεντικός Γκοντάρ είναι ίσως και ο καλύτερος

Στην τύχη ο Μπαλταζάρ **1/2
Η πιο τρυφερή ταινία του Μπρεσόν

Τα μυστήρια του οργανισμού (-)
Όταν ο Ντούσαν Μακαβέγιεφ συνάντησε τον Βίλχελμ Ράιχ

* ΔΙΑΦΟΡΗ
** ΜΕΤΡΙΑ
*** ΚΑΛΗ
**** ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ
***** ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ

«Οπενχάιμερ» - «Barbie» σημειώσατε X

75 μέρες (75 DIAS) **

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Μαρκ Ρομέρο ΠΡΩΤΑΓΟΝΙΣΤΟΥΝ: Άνα Φερνάντεζ, Αντόνια Σαν Χουάν, Πουλάλια Ραμόν

Τον Νοέμβριο του 1992, σε μια μικρή κωμόπολη που βρίσκεται κοντά στη Βαλένθια, τρία κορίτσια γύρω στα 14-15 εξαφανίζονται μυστηριωδώς. Την τελευταία φορά που τις είδαν ζωντανές έκαναν οτοστόπ για να πάνε στην ντισκοτέκ μιας κοντινής πόλης.

Η αληθινή ιστορία των «Κοριτσιών της Αλκασέρ» συγκλόνισε την Ισπανία στις αρχές των 90s και κράτησε για πολύ καιρό καρφωμένα τα βλέμματα των τηλεθεατών σε εκπομπές τύπου «Φως στο τούνελ». Ο σκηνοθέτης Μαρκ Ρομέρο επιδιώκει να τα καταδείξει όλα αυτά με ένα νατουραλισμό που κρατά μεν ψηλά το ενδιαφέρον, αλλά αφηγηματικά πέφτει σε αρκετές αντιφάσεις όπως ακριβώς συμβαίνει και με τους βασικούς υπόπτους της υπόθεσης – τα μέλη μιας οικογένειας που έχει πολλά να κρύψει. Όσο η κάμερα στέκει απέναντι στα τραγικά πρόσωπα των γονιών των κοριτσιών, η δραματουργική ένταση παραμένει σε υψηλό τέμπο. Όμως από τη στιγμή που η διαλεύκανση της υπόθεσης πλησιάζει προς το φινάλε, τα αχρηίαστα πλάνα και οι ανούσιες συμπληρωματικές σκηνές αποδυναμώνουν αισθητά το έργο.

Η καλόγρια II **1/2

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Μάικλ Τσάβες ΠΡΩΤΑΓΟΝΙΣΤΟΥΝ: Ταϊσα Φαρμίγκα, Τζόννα Μπλοκέ, Στορμ Ριντ

Το 1956 ένας ιερέας δολοφονείται μυστηριωδώς σε μοναστήρι της Γαλλίας. Το Βατικανό υποψιάζεται την ύπαρξη ενός συγκεκριμένου δαίμονα πίσω από το έγκλημα και αναθέτει στην αδελφή Αίριν, που έχει αντιμετωπίσει στο παρελθόν το Κακό, να ερευνήσει την υπόθεση.

Η δεύτερη φορά που η τρομακτική καλόγρια διατηρεί πρωταγωνιστικό ρόλο στο διάσημο franchise το οποίο γέννησε η φαντασία του Τζέιμς Γουάν («Το κάλεσμα»), ακόμη πιο υποβλητική από την προηγούμενη πρώτη ταινία της – είχε σαρώσει τις ελληνικές αίθουσες με σχεδόν 280.000 εισιτήρια στην πρώτη προβολή της το 2018. Η νέα περιπέτεια της σατανικής καλόγριας έχει και ιστορικο-θρησκευτικό ενδιαφέρον καθώς το μυστηριώδες παρελθόν του δαίμονα Βάλακ δίνει με την τραγική ιστορία της Αγίας Λουκίας. Το φιλμ σκηνοθετεί με έξυμνη, ανατριχιαστικά τρικ, έμφραση στον κλειστοφοβικό τρόπο και αποτελεσματικά jumpscare, ο βιρτουόζος Μάικλ Τσάβες, ο οποίος το 2021 είχε πάρει το βάπτισμα του πυρός στη δημοφιλή σειρά του Γουάν με το δεύτερο σίκουελ του «Κάλεσμα 3: Ο διάβολος με έβαλε να το κάνω». Εξαιρετικά δοσμένες οι σκηνές που αποκαλύπτει σαδιστικά το πρόσωπο της δαιμονικής καλόγριας, με κορυφαία εκείνη των σελίδων απλωμένων στον τοίχο, που θα κάνει τους λάτρεις του graphic design να χειροκροτήσουν από ενθουσιασμό!

ΑΚΟΜΗ ▶▶▶ Ένα από τα πιο συγκινητικά φιλμ στην ιστορία του κινηματογράφου είναι το, παραγωγής 1966, «Στην τύχη ο Μπαλταζάρ» **1/2 του Ρομπέρ Μπρεσόν που αφηγείται τη μοίρα ενός άτυχου γαϊδάρκου ο οποίος γίνεται έρμαιο στα χέρια κάποιων απάνθρωπων ιδιοκτητών. ▶▶▶ Η «Περιφρόνηση» **** του Ζακ Λικ Γκοντάρ επιχειρεί να βρει τη συνδυαστική φόρμουλα μεταξύ της βιομηχανίας του θεάματος, του καλλιτεχνικού οράματος, της ομηρικής Οδύσσειας και της ακαταμάχητης γοητείας της Μπαρντό. ▶▶▶ Τα «Μυστήρια του Οργανισμού» του Ντούσαν Μακαβέγιεφ μέσω του έργου του Βίλχελμ Ράιχ σατιρίζουν ανελέητα μια ολόκληρη εποχή.

«Από θύμα έχω μετατραπεί σε θύτης» (Εύκολος στόχος)

Ο τρομερός μήνας Αύγουστος Οι απώλειες σπουδαίων και αγαπημένων μουσικών μέσα στον μήνα που πέρασε

Ο Βασίλης Βασιλικός αμέσως μετά την απώλεια της πρώτης συζύγου του, της Μιμής, γράφει το 1973 ίσως το πιο τρυφερό, το πιο προσωπικό του βιβλίο, τον «Τρομερό μήνα Αύγουστο», ένα βιβλίο που μιλάει από την αρχή μέχρι το τέλος για εκείνη. Ο Αύγουστος που μας πέρασε ήταν ένας μήνας γεμάτος απώλειες μουσικών, κάποιοι από τους οποίους σημάδεψαν τον τρόπο με τον οποίο αρκετοί από εμάς μάθαμε να ακούμε μουσική. Λίγες προσωπικές λέξεις για τον καθέναν από αυτούς χωρίς διάθεση μνημόσυνου και χωρίς πρόθεση να εξαντληθεί η προσφορά τους στο παρόν ελάχι-στο κείμενο.

► Στις 6 Αυγούστου έφυγε ο **David LaFlamme**, βιολονίστας και τραγουδιστής των It's A Beautiful Day, του ψυχεδελικού συγκροτήματος από το San Francisco, που στο ομώνυμο ντεμπούτο του (1969) παρουσίασε έναν σπουδαίο δίσκο κι ένα από τα πιο όμορφα εξώφυλλα στην ιστορία της μουσικής. Παρουσίασε επίσης και το «Bombay Calling», ένα κομμάτι που «ενέπνευσε» τους Deep Purple για να γράψουν το «Child In Time». Στα credits του τραγουδιού εμφανίζεται δίπλα στον LaFlamme ο τενορίστας της jazz Vince Wallace, που ηχογράφησε το τραγούδι αργότερα, αλλά το είχε γράψει στα early sixties, και το παρουσίασε στον LaFlamme ο οποίος το πήρε για να το ηχογραφήσει πρώτος. Αν με ρωτάτε είναι καραμπινάτη κλοπή από τους Deep Purple, όμως οι χίππδες εκείνης της εποχής δεν έκαναν μνηύσεις για τέτοια ζητήματα. Άλλωστε, οι It's A Beautiful Day πήραν το αίμα τους πίσω βασίζοντας το «Don And Dewey» από το «Marrying Maiden» (1970) στο «Wring That Neck» των Purple.

► Ο **Louis Tillett** έφυγε την ίδια μέρα. Είχαμε γράψει πριν από μερικούς μήνες για την πολύ κακή του υγεία. Ένας μουσικός που αγαπήθηκε πολύ στην Ελλάδα, έπεσε βλές στην εποχή των καλών δισκογραφικών, των καλών περιοδικών και των καλών ραδιοφώνων. Σε μία από τις τελευταίες του αναρτήσεις έγραφε: «Δώδεκα δίσκοι (όλοι με δικιά μου έξοδα) και σχεδόν τέσσερις χιλιάδες συναυλίες στην Αυστραλία και στο εξωτερικό, και να τώρα πώς τελειώνουν όλα...». Το ταξίδι του στο Kalu-ki-bar θα μας συνοδεύει για πάντα.

► Ένας ακόμη μουσικός από την Αυστραλία έφυγε πέντε μέρες αργότερα: ο **Ron Peno**, τραγουδιστής των Died Pretty. Αυτοί δεν πέρασαν στο

μεγάλο κοινό της Ελλάδας. Αγαπήθηκαν όμως από τους πιστούς στον ήχο της αναβίωσης της ψυχεδέλειας, του desert rock και της αυστραλέζικης σκηνής εν γένει – αυτής που αποκαλούσαμε aussie scene στα late eighties και τα early nineties. Έμαθα για τον θάνατό του από τους Sunnyboys, μια μπάντα επίσης από το Sydney που αγαπήθηκε πολύ στην Ελλάδα.

► Ο **Sixto Rodriguez** έφυγε στις 8 Αυγούστου. Δεν γνώρισε μεγάλη επιτυχία παρά μόνο στη Νότια Αφρική κι ακόμα κι αν κάποιος πιστεύει ότι οι δύο δίσκοι του δεν ήταν τόσο σπουδαίοι ή τουλάχιστον ήταν παραφορτωμένοι ενορκηστρωτικά, το οσκαρικό ντοκιμαντέρ «Searching For Sugar Man» παρουσιάζει σπουδαίες πλευρές του μουσικού, του ανθρώπου και της πόλης που έζησε, το Detroit.

► Το «Τελευταίο βαλς» είναι μια σύνθεση του Oscar Strauss, ενός Βιεννέζου συνθέτη που ήθελε να ασχοληθεί με τα βαλς αλλά δεν ήθελε να συσχετί-ζεται με τη μεγάλη οικογένεια των Strauss – στην οποία δεν ανήκε – γι' αυτό και αφαίρεσε το τελευταίο «s» από το επίθετό του. Το κομμάτι αυτό έγινε το κεντρικό θέμα, αλλά και ο τίτλος της μεγάλης συναυλίας των Band (25-11-1976) στο Winterland Ballroom του San Francisco με καλεσμένους τους Bob Dylan, Eric Clapton, Paul Butterfield, Neil Diamond, Joni Mitchell, Neil Young, Dr. John, Muddy Waters, Emmylou Harris. Μια σπουδαία μουσική βραδιά, που έγινε ντοκιμαντέρ από τον Martin Scorsese. Μεγάλη η απώλεια του **Robbie Robertson** που έφυγε στις 9 Αυγούστου στα 80 του χρόνια.

► Στις 24 Αυγούστου έφυγε στα 72 του ο **Bernie Marsden**, κιθαρίστας που έγινε γνωστός περισσότερο για τη δουλειά του με τους Whitesnake, συν-συνθέτης τραγουδιών όπως τα «Here I Go Again» και «Fool for Your Loving».

► Τέλος, στις 30 Αυγούστου μάς άφησε ο **Jack Sonni**, γνωστός ως ο «άλλος κιθαρίστας» των Dire Straits την εποχή του «Brothers In Arms». Ήταν μόλις 68 ετών.

P.S.: Για όσους ο Σεπτέμβρης είναι ο πρώτος μήνας του έτους, καλή χρονιά! Ας μη φύγει κανείς άλλος από κοντά μας...

Σημειώσεις Ενός Μονομανούς CLXXXIII Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΦΛΩΡΑΚΗ

David LaFlamme, Louis Tillett, Ron Peno, Sixto Rodriguez, Robbie Robertson, Bernie Marsden, Jack Sonni

Γεια σου, Τζένη μας! Μετά από μακροχρόνια σχέση, χώρισα και είπα να φακτώ λίγο σε αυτές τις εφαρμογές που γνωρίζεις κόσμο. Εμένα αυτό που με ενδιαφέρει στην παρούσα φάση ήταν το σεξ κυρίως, αφού μετά από 6 χρόνια ήθελα να το ζήσω λίγο διαφορετικά χωρίς δεσμεύσεις. Πήγα μόνος μου διακοπές στη Νάξο και άνοιξα το app για να δω τι παίζει. Γνωρίζω, λοιπόν, ένα παιδί που μου άρεσε και αυτός στην ίδια φάση με εμένα, διακοπές, χαλάρωση, γιατί να μην περάσουμε ωραία απολαμβάνοντας τη συντροφιά ο ένας του άλλου; Κανονίζουμε να πάω στο ξενοδοχείο που έμεινε, αυτός μέσα στα μέλια, να μου στέλνει ανυπομονώ να σε δω, σε θέλω κτλ. κτλ. Στέλνουμε φωτογραφίες ο ένας στον άλλο, μου στέλνει τη διεύθυνση του, ξεκινάω από το δωμάτιο που έμεινα ήταν σχετικά σε κοντινή απόσταση και λίγο πριν φτάσω, ανοίγω την εφαρμογή να του πω ότι έφτασα και κατάλαβα ότι με έχει μπλοκάρει! Τι φάση; Τώρα σου λέω και εγώ να μου πεις τα ανεξήγητα, αλλά ειλικρινά δεν καταλαβαίνω, πρώτη φορά το παθαίνω αυτό...

Ανεξήγητο όντως, αλλά πραγματικά γιατί σε απασχολεί; Αν κάθεται να ασχοληθείς με τα ψυχολογικά του καθενός, ζήτω που καίκαμε! Ίσως βαρέθηκε, ίσως γύρισε ο δεσμός του στο δωμάτιο, ίσως τον πήρε ο ύπνος. Πού να κάθεται τώρα να αναλύεις σενάρια. Ένα σεξ θα κάνατε έτσι κι αλλιώς και γεια σας. Μήπως ήθελες κατά βάθος κάτι παραπάνω και κάπου πληγωθήκες; Δεν μας είναι πάντα εύκολο να ξαναβγαίνουμε στο «παιχνίδι» μετά από μια μακροχρόνια σχέση, οπότε πάρ' το λάου λάου και όλα θα βρουν τον δρόμο τους. Πας παρακάτω και την επόμενη φορά να είσαι προετοιμασμένος και για τέτοια σκηνικά, αλλά σίγουρα και για πολύ καλύτερα!

Φέτος το καλοκαίρι γνώρισα ένα παιδί και το πρώτο μας ραντεβού ήταν να πάμε στη θάλασσα για μπανάκι. Φτάνουμε στην παραλία με το αμάξι και πριν βγούμε έξω μου λέει «κάτσε, μισό!». Παίρνει το μαγιό από την τσάντα του, βγάζει ένα φαλιδάκι και αρχίζει να κόβει το

διχτάκι του μαγιό. Του λέω «τι κάνεις, χαλάς το μαγιό σου», και μου απάντησε ότι τον ενοχλεί το δίχτυ και θα βάλει από μέσα εσώρουχο. Η πρώτη ξενέρα, όπως καταλαβαίνεις, ήρθε σαν κεραυνός εν αιθρία. Τέσπα, βγαίνουμε έξω, πάει να αλλάξει στην τουαλέτα του μπιτσόμπαρου και τον βλέπω να φοράει εσώρουχο από αυτά τα πολύ φθηνά της λαϊκής. Δεν έχω θέμα με αυτά τα ρούχα, μην παρεξηγηθώ, απλώς τα συγκεκριμένα παραείναι χάλια. Η τελική ξενέρα έφτασε, όταν μου είπε να πάμε να βουτήξουμε, γιατί θέλει να κάνει πιπί του...

Να το πιάσω λίγο από την αρχή, γιατί μεπερδέυτκα. Γιατί ξενέρωσες που έκοψε το διχτάκι από το μαγιό; Είναι πασέ; Κάτι έχω χάσει; Μήπως έχω μείνει πολύ πίσω στα στιλιστικά do's and don'ts αναφορικά με τα ανδρικά μαγιό; Δεύτερον, το εσώρουχο το πολύ φθινό της λαϊκής, τώρα δεν μου έρχεται πρόχειρο να το κάνω εικόνα, αλλά και εδώ δεν βλέπω κάποιο ιδιαίτερο πρόβλημα. Καθαρά να 'ναι μας ενδιαφέρει και από 'κει και πέρα ξέρω 'γω, ψιλοδιαφορώ. Τώρα για το τρίτο περιστατικό, ναι ok, την ακούω μια μίνι ξενέρα για την αφοπλιστική ειλικρίνεια. Σε κάθε περίπτωση, δεν σου άρεσε, δεν θα τον πάρεις με το ζόρι. Μην απογοητεύεσαι. Πάμε παρακάτω!

Τζένη μου, θέλω να σου πω το θέμα που είχα με το αγόρι μου στις διακοπές. Ερχόμασταν συνεχώς σε αντιπαράθεση και τσακωνόμασταν, γιατί δεν ήθελε να πληρώσουμε μπροστινή ξαπλώστρα, η οποία είχε 10 ευρώ διαφορά με

τις πίσω, μη φανταστείς. Εγώ θέλω στις διακοπές μου να κάθομαι δίπλα στη θάλασσα, να με χτυπάει το κύμα και να νιώθω ασφάλεια με τα πράγματα μου για να μπορώ να τα βλέπω όταν είμαι μέσα. Να κάθομαι τώρα 50 και 100 μέτρα μακριά δεν μου αρέσει. Άσε που την τελευταία φορά, τσακωθήκαμε μπροστά σε όλους τους λουόμενους και γίναμε ρεζίλι. Νιώθω πως δεν ευχαριστήθηκα κανένα μπάνιο.

Είναι δικαίωμα σου να θες να κάθεται μπροστινή ξαπλώστρα, αλλά κατανοώ και τον φίλο σου που δεν ήθελε να την πληρώσει παραπάνω. 10 ευρώ παραπάνω μπορεί για σένα να μην σημαίνει κάτι ιδιαίτερο, αλλά για κάποιον άλλον να σημαίνει ένα έξτρα σημαντικό κόστος. Θα σου πρότεινα, λοιπόν, να μην είσαι απόλυτη και να μην εξισώνεις τις καταστάσεις με βάση το τι πιστεύεις εσύ. Αυτό είναι μια γενική συμβουλή για όλους μας. Εγώ στη θέση σου, αν ήθελα να κάθομαι για κάποιον μυστήριο λόγο σώνει και ντε στην μπροστινή ξαπλώστρα, θα τα έβαζα από την τσέπη μου και θα περνούσαμε όλοι ζάχαρη. ●

ΜΙΑ ΜΟΥ ΒΡΟΜΙΚΑ -Reloaded-
Της ΤΖΕΝΗΣ ΜΕΛΙΤΑ

© JOHN HOLMES

Μίλα μου βρόμικα. Μίλα μου αληθινά.
email: info@athensvoice.gr
instagram: @melitajenny

ATHENS VOICE RADIO 102.5
Ερωτικά αδιέξοδα, sexy απορίες, κρυμμένα μουσικά... και στα fm! Το «Μίλα μου βρόμικα» κάνει τα ερωτικά σας θέματα να ακούγονται σαν παθιασμένο τραγούδι στο Athens Voice Radio 102.5

COSMIC TELEGRAM

Από την ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΑΝΟΥΣΑΚΗ

Κριός

20 Μαρτίου - 19 Απριλίου

Με το θέμα των οικονομικών να είναι έντονο στο κεφάλι σου ξεκίνησε η εβδομάδα, Κριέ! Περιμένεις επαγγελματικές ευκαιρίες που θα σε ενισχύσουν οικονομικά. Με αυτό να σου δίνει ένα μπουστάρισμα, παίρνεις τα πάνω σου και στην επικοινωνία, και αφήνεις και πάλι ελεύθερος – αυτό όμως έχει και το αρνητικό πως ό,τι θελήσεις το ζητάς με τρόπο απότομο. Θα υπάρχουν και ζητήματα στο σπίτι με την οικογένεια. Εσύ θέλεις να βάλεις σε μια τάξη κάποια πράγματα, αλλά μάλλον δεν είσαι στο ίδιο πλάνο με τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειας. Προσοχή στο πώς διεκδικείς την ανεξαρτησία σου και πώς αντιμετωπίζεις τα συναισθήματά σου!

Ταύρος

20 Απριλίου - 19 Μαΐου

Μια εβδομάδα που ξεκίνησε θετικά, Ταύρε! Παίρνεις καταστάσεις στα χέρια σου και αρχίζεις να βάζεις πράγματα στη θέση τους. Ακολουθούν νέα ξεκινήματα, ενδιαφέρουσες γνωριμίες και ευκαιρίες. Θα υπάρξουν βέβαια δυσκολίες που θα πρέπει να ξεπεράσεις με άμεσες αντιδράσεις για να διατηρήσεις και την καλή σου διάθεση. Τα οικονομικά θα πάρουν μια καλύτερη πορεία, θα πρέπει όμως να έχεις τα μάτια σου ανοιχτά για να αποφυγεις τις κακοτοπιές οργανώνοντας τα βήματά σου. Η αίσθηση ελευθερίας είναι έντονη όλη την εβδομάδα και δεν σου είναι δύσκολο να αποκοπείς από όσους δεν μπορούν να το κατανοήσουν αυτό!

Δίδυμοι

20 Μαΐου - 20 Ιουνίου

Με θετική νότα και καλύτερη ψυχολογία ξεκίνησε η εβδομάδα σου, Δίδυμε! Οι στιγμές ανασκόπησης σε βοηθούν να συνειδητοποιήσεις κάποια πράγματα. Έτσι, θα προετοιμαστείς καλύτερα για να κινηθείς με προσοχή και να μη χαλάσεις τη θετική σου διάθεση. Από την άλλη, θα δεις τα θέματά σου να τακτοποιούνται χωρίς να ζορίζεσαι ιδιαίτερα! Φυσικά θα υπάρξουν οι εξωτερικοί παράγοντες που θα σε κάνουν να το χάσεις για λίγο, ένας από αυτούς είναι και το οικονομικό. Εκεί θα χρειαστεί να είσαι προσεκτικός. Αν είσαι σε φάση συζήτησεων για κάτι νέο επαγγελματικά, έχει το νου σου στις λεπτομέρειες.

Καρκίνος

21 Ιουνίου - 21 Ιουλίου

Ο κοινωνικός σου κύκλος φαίνεται πως επεκτείνεται αυτή την εβδομάδα, Καρκίνε! Θα υπάρξουν κινήσεις ή σκηνικά που θα σε προβληματίσουν, θα έχεις όμως την ευκαιρία να τα συζητήσεις όλα με τους δικούς σου ανθρώπους. Σταδιακά θα γίνεις λίγο πιο εσωστρεφής και θα χρειαστείς λίγο χρόνο για να μπορέσεις να διαχειριστείς τις συμπεριφορές των άλλων, αλλά και να κατανοήσεις τις δικές σου. Σίγουρα θα υπάρξουν στιγμές που δεν θα μπορέσεις να διατηρήσεις την ψυχραιμία σου, ούτε να δεχτείς υποδείξεις για το πώς πρέπει να γίνουν κάποια πράγματα – κλασικός Καρκίνος.

Λέων

22 Ιουλίου - 22 Αυγούστου

Τα επαγγελματικά προωθούνται αυτή την εβδομάδα, Λέοντα! Νέα ανοίγματα και νέες επαφές μπορούν να κάνουν τα πλάνα σου να προωθηθούν. Τα ευτράπελα στα συναισθηματικά φαίνεται να τελειώνουν και πλέον είσαι εσύ σε μια φάση να προχωρήσεις. Επαφές με φίλους και όμορφες στιγμές θα σε κάνουν να χαλαρώσεις – μην πάρεις τοις μετρητοίς αυτά που θα ακούσεις! Το σημαντικό είναι πως θα μπορέσεις να ανοιχτείς και να μοιραστείς πράγματα που σε απασχολούν. Μέσα από τις συζητήσεις, θα μπορέσεις να βρεις λύσεις σε διάφορα θέματα.

Παρθένος

23 Αυγούστου - 21 Σεπτεμβρίου

Με την επιθυμία να κάνεις κάτι δημιουργικό που θα σου προσφέρει κάτι καινούργιο σαν εμπειρία σε βρήκε η εβδομάδα, Παρθένε! Κάποια νέα γνωριμία, ενδιαφέροντα σε μια εξόρμηση, θα κινήσει το ενδιαφέρον σου. Μέσα από αυτή τη γνωριμία ίσως προωθηθούν και κάποια επαγγελματικά πλάνα που έχεις κατά νου! Θα χρειαστεί όμως να κρατήσεις μικρό καλάθι και να είσαι προσεκτικός. Σταδιακά, οι παρέες και οι φίλοι θα γεμίσουν τις μέρες του Σουκου και θα έρθει η στιγμή που θα χαλαρώσεις. Εκεί θα πρέπει να προσέξεις το οικονομικό σου και να μην κάνεις παρορμητικά έξοδα.

Ζυγός

22 Σεπτεμβρίου - 22 Οκτωβρίου

Με ένα άγχος ξεκίνησε η εβδομάδα σου, Ζυγέ, για το πώς θα πάει το οικονομικό και αν θα προχωρήσουν οι συνεργασίες. Με το μπέρδεμα που επικρατεί μέσα σου και με το να προσπαθείς να χωρέσεις σε μικρό χρονικό διάστημα πολλά πράγματα μαζί, λογικό δεν είναι να αγχωθείς; Θα δεις όμως πως θα χρειαστεί να πάρεις το πράγμα πιο χαλαρά. Ναι, οι ρυθμοί έγιναν πιο γρήγοροι και το πρόγραμμα πιο απαιτητικό από άποψη χρόνου, αλλά δεν σε κόβω να αντέχεις και πολύ αν συνεχίσεις έτσι! Αν οργανωθείς σωστά και βάλεις προτεραιότητες θα δεις τα πλάνα σου να προχωρούν. Προσοχή στο πώς λες αυτά που νιώθεις και στις χειριστικές συμπεριφορές για να πάρεις αυτό που θέλεις.

Σκορπιός

23 Οκτωβρίου - 21 Νοεμβρίου

Έμφαση στη σχέση σου δίνεις στην αρχή της εβδομάδας, Σκορπιέ! Υπάρχει πρόσφορο έδαφος για να συζητήσετε, να διαχειριστείτε κρίσεις και να γεφυρώσεις προηγούμενες διαφορές. Μπορεί πάλι να περάσεις όμορφες στιγμές με το αμόρε. Ίσως σε πιάσουν φρίκες με τα επαγγελματικά και μια manía τύπου «για ποιον λόγο δεν μου έχουν απαντήσει ακόμα από εκείνη τη δουλειά;», αλλά θα είναι παροδικό. Κάποια πράγματα δεν μπορείς ούτε να τα αλλάξεις, ούτε και να τα κοντρολάρεις – όσο και να θέλεις. Προσπάθησε να μη φερθείς δογματικά και απόλυτα με σκοπό να κρατήσεις τον προσωπικό σου χώρο καθαρό από συμπεριφορές άλλων. Ναι, κράτα απόσταση, αλλά όχι μόνιμα.

Τοξότης

22 Νοεμβρίου - 20 Δεκεμβρίου

Η δουλειά περνά σε μια νέα φάση που δείχνει να είναι πιο θετική, Τοξότη! Φαίνεται να εισακούγονται τα αιτήματά σου και πως όλα θα στρώσουν σταδιακά. Αν είσαι σε φάση αναζήτησης, κάτι θα κινηθεί που θα σου αναπερνώσει το νηθικό. Κάπως έτσι θα μπορέσεις να δώσεις και λίγη περισσότερη προσοχή στη σχέση σου, όπως θα δεις και μια διαφορά σε θέματα συνεργασιών. Αυτό που θα χρειαστεί είναι να εκφράσεις όσο μπορείς πιο ήπια αυτά που θέλεις στους άλλους και να μην επιτρέψεις στη νευρικότητα αλλά και στο άγχος σου να σε κάνουν παρορμητικό και απερίσκεπτο. Μόνο έτσι θα μπορέσεις να ασχοληθείς με αυτά που σε κάνουν να αγχώεσαι και σε περιορίζουν.

Αιγόκερως

21 Δεκεμβρίου - 19 Ιανουαρίου

Νέες γνωριμίες που θα κεντρίσουν το ενδιαφέρον σου συναισθηματικά παίζουν, Αιγόκερε, την εβδομάδα αυτή! Και κάπως έτσι, με ανανεωμένη διάθεση και ένα χαρούμενο αίσθημα θα ασχοληθείς περισσότερο με τη δουλειά σου και θα βάλεις σε μια σειρά ζητήματα καθημερινότητας. Εκεί μπορεί να δεις τα ζόρια, με την ασυνεννοησία να είναι στο πικ της. Προσοχή σε θέματα που έχουν να κάνουν με συμφωνίες, κυρίως παλιότερες... Το καλό είναι πως εσύ που είσαι σε σχέση θα σε πιάσει και το ρομαντικό σου – απλά, μην εκραγείς με το πιο απλό που θα δεις και δεν θα σου αρέσει... Υπάρχει και η απλή συζήτηση!

Υδροχόος

20 Ιανουαρίου - 17 Φεβρουαρίου

Με την κατάσταση στο σπίτι να βελτιώνεται κι εσύ να τακτοποιείς υποχρεώσεις που σε βασανίζουν σε βρήκε η εβδομάδα, Υδροχόε! Έτσι έχεις κι εσύ μια καλύτερη διάθεση τις πρώτες μέρες για να βρεις χρόνο, να τακτοποιήσεις τον χώρο σου, να καλέσεις φίλους και να νιώσεις στιγμές χαλάρωσης. Και στη δουλειά το ίδιο χρειάζεσαι... Μέσα από γνωριμίες που θα κάνουν αυτές τις μέρες θα έχεις την ευκαιρία να βρεις κάτι καινούργιο επαγγελματικά! Προσοχή στο πώς διεκδικείς τον χώρο σου, πώς αντιμετωπίζεις τους άλλους και στο πώς απαντάς όταν νιώθεις ότι κάνεις την ψυχραιμία σου.

Ιχθύες

18 Φεβρουαρίου - 19 Μαρτίου

Θετική σκέψη και με το βλέμμα σου στραμμένο στο καινούργιο στην αρχή της εβδομάδας αυτής, Ιχθύ! Νέες γνωριμίες και επικοινωνία με καινούργια άτομα φαίνεται να σε κάνουν να ξεσκάς για λίγο από το βαρύ κλίμα των προηγούμενων ημερών. Θα έχεις την ευκαιρία να εκμεταλλευτείς αυτό το κλίμα για να τακτοποιήσεις καταστάσεις στο σπίτι. Με μια διάθεση να διασκεδάσεις και να ξεσπάσεις, παίζει να κάνεις και πάλι το ίδιο, αλλά θα χρειαστεί να δείξεις εγκράτεια και να μην ξεφυγείς. Κάπως έτσι θα δεις ότι θα χρειαστεί να βελτιώσεις τον τρόπο που αντιμετωπίζεις γενικά κάποιες καταστάσεις και να μην τα αφήνεις όλα στην τύχη τους!

ΜΗ ΧΑΣΕΙΣ

Την καθημερινή αστρολογική σου προβλέψη στο athensvoice.gr/zodia

* Για πιο ολοκληρωμένη εικόνα των αστρολογικών σου τάσεων θα πρέπει να διαβάσεις και τον ωροσκόπο σου

ATHENS
102.5
VOICE

ΔΕΥΤΕΡΑ 11.9

NEO ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΔΩΔΩΝΗ®

Η γεύση του καλού.

Για διαβασμένους ΤΟΥ ΤΟΣΤ

Όποιος το δοκιμάσει δεν σταματάει αν δε φτάσει
ως την τελευταία φέτα. Αυτό είναι το λαχταριστό
ΔΩΔΩΝΗ ΤουΤοστ με τη μοναδική, πλούσια γεύση.
Δοκιμάστε το, πλήρες ή light με μόνο 17% λιπαρά.
Το απόλυτο τυρί σε φέτες για... τוסτοφάγους.
ΔΩΔΩΝΗ ΤουΤοστ και του καθενός

ATHENS voice

ΑΔΥΝΑΤΟΝ

ΕΛΕΟΣ

ΣΥ

ΣΥ

ΣΥ

Σβήνουμε τα «αδύνατον».

Γιατί οι άνθρωποι είμαστε δημιουργοί.

Οι άνθρωποι είμαστε

Η νέα ταινία της **IKEA** μας θυμίζει ότι δεν πρέπει ποτέ να σταματάμε να φτιάχνουμε τους δικούς μας κόσμους

Τελευταία μέρα του καλοκαιριού, στην παραλία, με μια δόση της γνωστής μελαγχολίας και η ματιά πέφτει σε ένα παιδάκι παραδίπλα που σε ένα πρόχειρο χαρτάκι ζωγράφιζε το αδερφάκι του που έφτιαχνε κάστρα στην άμμο. Και μια ματιά ακόμη τριγύρω. Μια οικογένεια είχε στήσει την ομπρέλα της με τέτοιο τρόπο που σχεδόν κανένας άνεμος δεν θα την έριχνε. Ένα ζευγάρι περπατούσε χέρι-χέρι κι έδειχνε το πιο ερωτευμένο του κόσμο. Ένα χαμόγελο και η μελαγχολία έγινε παρελθόν. Σκέφτηκα ότι οι άνθρωποι είμαστε δημιουργοί. Από τα μικρότερα έως τα πιο απίθανα.

Με έναν ύμνο στον άνθρωπο και τη δημιουργικότητά του κλείνει και η νέα ταινία της IKEA: «Ζούμε μαζί. Δημιουργούμε μαζί». Μια ωδή σε όλους εμάς, που, με συμπρωταγωνιστές μας τα έπιπλα IKEA, γινόμαστε ζωγράφοι, μάγισσες, σύντροφοι, πιο όμορφοι, ποιητές, γονείς, κωμικοί, rockstars... Με μία λέξη, δημιουργοί!

Τι είναι αυτό που μας κάνει να ξεχωρίζουμε; Η έμφυτη ανάγκη μας να δημιουργούμε. Να δημιουργούμε στιγμές, εμπειρίες, συναισθήματα, νέες δυνατότητες. Να δημιουργούμε το κατάλληλο σκηνικό για να πρωταγωνιστήσουμε σε όλα όσα ονειρευτήκαμε. Να φτιάχνουμε, κάθε μέρα, τον δικό μας κόσμο – και όλες αυτές οι μικρές ή μεγάλες στιγμές δημιουργίας ζωντανεύουν στη νέα επικοινωνία της IKEA.

H IKEA (HOUSEMARKET), εταιρία του ομίλου FOURLIS, εδώ και πάνω από 20 χρόνια μας δίνει ιδέες και λύσεις για να έχουμε όλοι μια καλύτερη ζωή στο σπίτι μας. Και σήμερα παρουσιάζει, μέσα από τη νέα της επικοινωνιακή καμπάνια, το νέο αφήγημα της εταιρίας, ανοίγοντας τον δρόμο στις αμέτρητες δυνατότητες που όλοι έχουμε, αλλά και σε μια δημιουργική ιδέα ανάξια του αφηγήματος. «Μαζί δημιουργούμε νέες δυνατότητες», δηλώνει η IKEA, και με το νέο της αυτό positioning έρχεται να μας γεμίσει αισιοδοξία, αλλά και να μας εμπνεύσει ώστε να εκφραστούμε ελεύθερα και να μη σταματήσουμε να δημιουργούμε, έχοντας πάντα στο πλευρό μας τα προϊόντα IKEA και τις αμέτρητες δυνατότητες που μας προσφέρουν.

H νέα καμπάνια της IKEA, «Οι άνθρωποι είμαστε δημιουργοί», με την υπογραφή της διαφημιστικής εταιρίας The Newtons Laboratory, φέρνει στο επίκεντρο τον άνθρωπο και την εσωτερική, έμφυτη ανάγκη του για ασταμάτητη δημιουργία, εστιάζοντας σε όλους τους ρόλους που οι άνθρωποι καθημερινά καλούμαστε να παίξουμε. Και ταυτόχρονα, έρχεται να δηλώσει πως αυτή ακριβώς η ανάγκη του ανθρώπου να δημιουργεί τελικά γίνεται χάρισμα. Ένα χάρισμα που του δίνει ατελείωτες δυνατότητες.

Όπως και στη ζωή, έτσι και σε αυτή την καμπάνια, πρωταγωνιστής είναι ο άνθρωπος και δίπλα του, σιωπηλοί του συνοδοιπόροι αλλά και enablers αυτών των δυνατοτήτων, είναι τα έπιπλα IKEA, που μας βοηθούν να κάνουμε πραγματικότητα

όλα όσα θέλουμε. Έτσι, στη νέα αυτή ταινία, μέσα από εικόνες πραγματικής ζωής βλέπουμε αυτή την αλήθεια να ζωντανεύει μέσα από διαφορετικά ανθρώπινα πρόσωπα και διαφορετικές σκηνές καθημερινότητας. Και με όλα αυτά να συμβαίνουν μέσα σε διαφορετικά σπίτια, βλέπουμε τους ανθρώπους να γίνονται οι δημιουργοί των προσωπικών τους χώρων. Για να κατανοήσουμε τη δύναμη των λέξεων που χρησιμοποιούνται για να υμνήσουν την ανθρώπινη δημιουργία, αρκεί να εντυπώσουμε στο μήνυμα που περνά η νέα αυτή ταινία, μέσα από τον λόγο της.

«Οι άνθρωποι είμαστε δημιουργοί. Γιατί θέλουμε πράγματα. Θέλουμε να διαβάσουμε κάθε βιβλίο σε κάθε ράφι, να δοκιμάσουμε κάθε πιάτο. Λέμε τα παιδικά μας χρόνια σε έναν καναπέ. Ερωτευόμαστε σε έναν άλλο καναπέ. Γράφουμε ποιήματα σε χαρτοπετσέτες και βρίσκουμε το καλοκαίρι στην καρδιά του χειμώνα. Είμαστε γεροί και υγιείς και όμορφοι και σέξι και γενναίοι και ελεύθεροι και θέλουμε... Να μας θέλουν, θέλουμε. Να μας κρατούν το χέρι, θέλουμε. Να εμπνεύσουμε, θέλουμε. Είμαστε οι νικητές του χρόνου, οι σχεδιαστές του κόσμου, οι αυτοκράτορες του χώρου. Είμαστε, ζητάμε, ρωτάμε, γελάμε, υπάρχουμε, θέλουμε, είμαστε. Φτιάχνουμε σπίτια. Σπίτια μέσα στα σπίτια, μέσα στα σπίτια, μέσα στα σπίτια. Με τα κεριά να μη σβήνουν, μόνο κάποιες

λέξεις. Τα "μην", τα "δεν", τα "αδύνατον". Αυτές μπορούν να σβήσουν. Γιατί οι άνθρωποι είμαστε δημιουργοί».

Αυτή η τελευταία φράση είναι για τη The Newtons Laboratory το επισφράγισμα αυτής της νέας καμπάνιας. Γιατί είναι όντως στη φύση του ανθρώπου να θέλει να κάνει τη ζωή του καλύτερη, τις συνθήκες γύρω του πιο άνετες, τις στιγμές του πιο όμορφες. Από εκεί προέκυψε και η έμπνευση για αυτή τη νέα ταινία. Από την ανάγκη μας να ονειρευόμαστε, να φανταζόμαστε και τελικά να δημιουργούμε. Και από τις αμέτρητες δυνατότητες που μας δίνει η IKEA να εκφράσουμε τη δημιουργικότητα που κρύβουμε μέσα μας, με τις πολλές και έξυπνες επιλογές που μας προσφέρει, με τις ιδέες που μας γεμίζει κάθε φορά που ερχόμαστε σε επαφή μαζί της, αλλά και με τον δημοκρατικό της σχεδιασμό, που δεν αποκλείει κανέναν από το να γίνει δημιουργός. Έτσι, αυτή η νέα ταινία δείχνει τον δρόμο ώστε να μπορούμε πάντα να προσθέτουμε αξία στις περισσότερες στιγμές της ζωής μας.

Έτσι, με την πολύτιμη συμβολή του σκηνοθέτη Martin Werner και της εταιρίας παραγωγής Picky Productions, το δημιουργικό όραμα της IKEA και της The Newtons Laboratory έγινε πραγματικότητα. Όπως σημειώνει και ο ίδιος ο

αστε δημιουργοί

Οι άνθρωποι είμαστε δημιουργοί. Γιατί θέλουμε πράγματα. Θέλουμε να διαβάσουμε κάθε βιβλίο σε κάθε ράφι, να δοκιμάσουμε κάθε πιάτο. Λέμε τα παιδικά μας χρόνια σε έναν καναπέ. Ερωτεύομαστε σε έναν άλλο καναπέ. Γράφουμε ποιήματα σε χαρτοπετσέτες και βρίσκουμε το καλοκαίρι στην καρδιά του χειμώνα.

σκυνοθέτης: «Ένας από τους λόγους που λάτρεψα αυτό το project είναι το πόσο ουσιαστικά με συνεπαίρνουν οι ανθρώπινες σχέσεις. Κάθε σκηνή, κάθε στιγμή του διαφημιστικού έχει να κάνει με το πώς οι άνθρωποι συνδέονται και με το τι σημαίνουν γι' αυτούς τα σπίτια τους και ο τρόπος ζωής τους». Και καταλήγει λέγοντας: «Νιώθω πως καταφέραμε να αποτυπώσουμε στην ταινία το αυθεντικό, χαριτωμένο και πολύχρωμο/δημοκρατικό ύφος της IKEA».

Μάλιστα η Άντα Γιαννεσκή, Communication Director της IKEA για Ελλάδα, Κύπρο και Βουλγαρία, σε ερώτηση πώς ξεκίνησε το ταξίδι των «Δημιουργών» είπε: «Έπρεπε πρώτοι, ανάμεσα στις IKEA χώρες, να μιλήσουμε για το νέο positioning. Άρα είχαμε άγχος, είχαμε πολλές και διαφορετικές ιδέες και σκέψεις αλλά και

πολλές και μεγάλες προσδοκίες. Ξέραμε από την αρχή ότι ετοιμάζουμε κάτι που θα δημιουργήσει συναίσθημα αλλά και υποσχέσεις. Γι' αυτό και οι "Δημιουργοί" είναι μια ταινία που κάθε της υπόσχεση εκπληρώνεται με τα προϊόντα IKEA, τεκμαίροντας τη νέα μας τοποθέτηση ότι με τα προϊόντα IKEA οι δυνατότητές μας είναι άπειρες και τίποτα, μα τίποτα, δεν είναι αδύνατο».

Η νέα επικοινωνία της IKEA επικεντρώνεται στην φιλοσοφία της εταιρίας και έρχεται να γίνει όχι μόνο ένα μανιφέστο για την ανθρώπινη δημιουργία, αλλά και μία πηγή έμπνευσης για όλους. Για να συνεχίσουμε να κάνουμε πράξη όλα όσα ονειρευόμαστε. Για να μη σταματάμε ποτέ να φτιάχνουμε τους δικούς μας κόσμους. Γιατί οι άνθρωποι είμαστε δημιουργοί. ●

ATHENS voicebooks

ΤΖΟΑΝΝΑ ΧΑΡΚΟΥΡΤ ΣΜΙΘ
ΜΙΑ ΨΥΧΕΔΕΛΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΑΓΑΠΗΣ

Το LSD, ο Τίμοθι Λήρι και η Θιβετιανή Βίβλος των Νεκρών.

ΕΛΕΝΗ ΧΕΛΙΩΤΗ
ΣΧΕΔΟΝ ΠΑΝΤΑ ΣΧΕΔΟΝ ΚΑΤΙ

Η αναζήτηση της αλήθειας είναι αυτή που με έφερε ως εδώ. Τι πολεμάμε, λοιπόν, όλοι εμείς που αγαπάμε την αλήθεια τόσο πολύ; Το ψέμα του κόσμου,

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΤΣΟΥΚΑΣ
ΑΥΤΟΠΤΗΣ ΜΑΡΤΥΣ
Ραντεβού με το Απρόβλεπτο

Κείμενα γραμμένα με μία και μόνη οδηγία: να μπορούν να διαβαστούν από κάποιον ενώ κρέμεται από μια χειρολαβή στο τρόλεϊ.

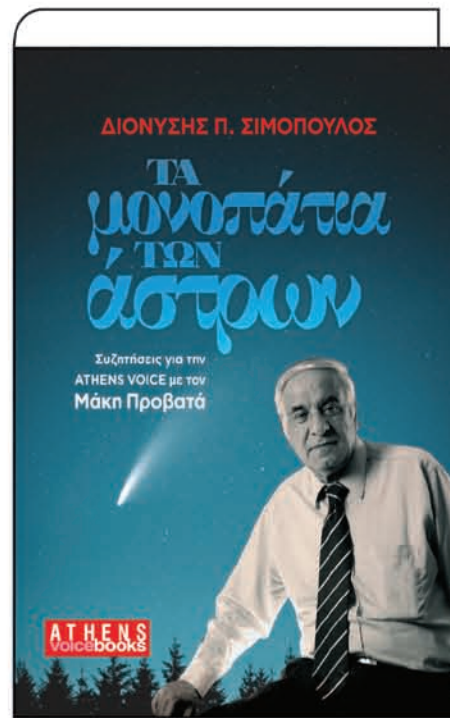
ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΠΑΡΤΑΛΗΣ
ΜΑΡΙΑ ΚΑΙ ΣΤΕΛΛΑ

Ένα άναρχο υβριδικό Lesbo-Western που δεν θέλει να έχει καμία λογοτεχνική αξιολόγηση. Όλα στα μούτρα!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΜΑΡΑΣ
ΤΕΛΙΚΗ ΤΕΘΛΑΣΜΕΝΗ

Ένα μυθιστόρημα για τη ματαίωση, την απώλεια – και τη λύτρωση.

ΔΙΟΝΥΣΗΣ Π. ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ
ΤΑ ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ ΤΩΝ ΑΣΤΡΩΝ

Ο βραβευμένος αστροφυσικός, επίτιμος διευθυντής του Ευγενιδείου Πλανηταρίου, συζητάει με τον Μάκη Προβατά.

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΣΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ATHENS VOICE BOOKS

Χαριλάου Τρικούπη 22, 106 79 Αθήνα, 2103617170 (εσωτ. 114), fax: 2103617310
Παραγγελίες on-line: athensvoice.gr/athens-voice-books